Odslej vse o volitvah na 4 trani

Primorske NOVICE

GLASILO SOCIALISTI ZVEZE DELOVNIH LJUDI

T. 9 — L. V ... 70 PA
Izd ... ZOLA, SEŽANA

Mestna knjižnica
p. Koper

Ljudje ne pomnijo, da bi od leta 1952 padlo toliko snega, kolikor ga je namedlo v začetku tega tedna. Snežilo je neprestano dva dni in dve noči, ceste I. in II. reda so sicer plužili, vendar ni veliko pomagalo. Trenta in nekatere vasi na Idrijskem so bile odrezane, stranske ceste neprevozne. Povsod so se sestali štabi za elementarne nesreče in civilno zaščito, opozarjali so na strehe, ki bi se utegnile vdati pod težo snega, razen tega so v gorskih predelih grozili plazovi. Na Primorskem je zapadlo od 50 do 80 cm snega (padal je celo na obali!), sicer ga je bilo drugje še dokaj več. Na sliki: dopoldanski snežni metež preteklo sredo v Postojni, ki ga je nato zamenjal dež in snežne nanose spremenil v plundrasto brozgo, da skoraj ni bilo mogoče hoditi po cesti

Misel tedna:

AZIJSKA GRIPA PRED VRATI

Tisk, radio in televizija že več mesecev poročajo o epidemiji gripe, ki se je pred meseci začela v Hong-Kongu ter napravila sprehod po Aziji, Ameriki in se v zadnjem času iz severne, zahodne in vzhodne Evrope približuje našim krajem; predvidevamo, da nas bo obiskala v prvih dneh meseca marca.

Po vseh strokovnih podatkih, ki jih dobivamo, ne nastopa v hudi obliki in pri nas je zdravstvena služba na njen prihod pripravljena.

Običajno imenujemo gripo ali influenco vsa prehladna obolenja, ki nas prizadevajo od jeseni do pomladi, ker je njihov potek skoraj enak kot pri azijski gripi; marsikdo od nas je v zadnjih mesecih že imel vročino, glavobol, suh kašelj, bolečine v mišicah in sklepih, vendar to ni bila azijska gripa, ker so jo povzročili različni drugi podobni virusi. Glavna nevšečnost azijske gripe je v množičnosti obolevanja, to se pravi, da lahko zbolijo cele družine in kolektivi naenkrat, nekateri hujše, drugi lažje. Običajno traja vročina in slabo počutje nekaj dni, potem pa se stanje hitro zboljšuje.

Ustreznega zdravila proti gripi nimamo, zaradi tega smo mnoge cepili in jih še cepimo (seveda prostovoljno) z živim cepivom, ki ga imamo dovolj na razpolago, in z mrtvim cepivom, ki pa ga imamo zelo malo in smo ga zelo pozno dobili ter z njim cepimo samo najbolj ogrožene. Upamo, da tisti, ki so bili ustrezno cepljeni, ne bodo zboleli, če pa bodo, bo to le v najlažji obliki.

Po izkušnjah ob prejšnjih epidemijah gripe vemo, da huje prizadene približno 30 odstotkov prebivalstva, nikdar nismo pri nas opazili večje umrljivosti, kot sicer v zimskih in pomladanskih mesecih, predvsem pri starejših, slabotnih ljudeh. Kot zdravilo vzamemo aspirin ali aminopirin, ki ga dobimo brez recepta v lekarni, ob tem pijemo čaje z limono in počivamo oziroma ležimo (odvisno od tega, kako se počutimo) in ostanemo doma. Ni potrebno takoj v začetku klicati zdravnika na dom, kličemo ga takrat, kadar traja vročina več kot tri dni in je počutje vedno slabše. Poklicali bomo zdravnika predvsem takrat, če bo nastopila mrzlica (tresenje) in če bo vročina in slabo počutje predolgo trajalo, kar lahko pomeni, da so nastopile komplikacije, ki zahtevajo učinkovitejšega zdravljenja. Ob epidemiji gripe tudi ne hodimo na sestanke, v gledališče, kino in drugam, kjer se zbirajo ljudje — predvsem starejši naj ostajajo doma.

Naj nas torej ne bo strah ob branju časopisov, poslušanju radia in gledanju televizije, ko poročajo o tej azijski gripi. Časi španske bolezni, kot so imenovali gripo ob koncu prve svetovne vojne, so za nami. Dobra telesna kondicija v ustreznih higienskih razmerah ter zdrava in zadostna prehrana daje telesu dovolj moči, da samo v hitrem času z njo opravi.

PRIM. DR. POLDE HLADNIK

ŠTEVILNI BORCI ŠE VEDNO BREZ STANOVANJA

Izvršni odbor obalne konference SZDL je skupaj s sekretariati občinskih odborov zveze borcev Izole, Pirana in Kopra razpravljal sredi prejšnjega tedna o pospešitvi reševanja stanovanjskih problemov borcev NOV.

Ko so sprejemali zakon, so bili nekako prepričani, da je v vsej Sloveniji še okrog 2000 do 3000 takih primerov, ki terjajo nujno pomoč družbe. V dobri veri so mislili, da bo z zbranim denarjem rešeno do 1970. leta vprašanje stanovanj borcev. Pa so se hudo ušteli. Ko so po občinah zbirali podatke, se je izkazalo, da čaka na stanovanja nič manj kot 14.000 borcev, med njimi 3000 borcev-kmetov.

Najbolj kritično je na Primorskem, še prav posebej v obalnih občinah. Na tako majhnem območju imamo še vedno 1022 borcev NOV, ki nimajo urejenih stanovanjskih vprašanj. Občinski odbori zveze borcev so zbrane podatke poslali pristojni komisiji republiške skupščine, ki se je po vsej verjetnosti presenetila nad tolikim številom borcev, ki iščejo pošten krov nad glavo. Nekateri prosijo pomoč za nakup najemnih stanovanj, drugi kredite za adaptacijo lastnih stanovanj, tretji kredite za dograditev, za nakup ali gradnjo lastnih stanovanj, za adaptacijo stanovanj v družbeni lastnini in podobno.

Na sestanku so navedli primere, ko bi morali mnoge borce takoj izseliti iz stanovanj, ki so neprimerna za vsako bivanje. Težkih problemov je toliko, da jih ne morejo rešiti niti delovne organizacije, niti občine. Vendar se zdi čudno tarnanje na četrtkovem sestanku, ko je bilo že večkrat doslej jasno povedano, da je le še nekaj primerov, ki jih je treba rešiti. In te izjave so bile takrat, ko še ni bil sprejet niti znan zakon, ki ga je lani poleti sprejela republiška skupščina. Sedaj pa je teh primerov daleč nad tisoč, če so podatki točni, v kar nismo popolnoma prepričani, če upoštevamo skromnost naših podeželanov, ki radi svojo bedo skrivajo in se ne šopirijo s kričanjem in zahtevami po pomoči družbe.

V dolgi razpravi so spet zabičali delovnim organizacijam, naj

(Nadaljevanje na 6. strani)

Končno nov prospekt obale

Po dveh letih nenehnih prizadevanj, a tudi vedno novih bolj ali manj razumljivih zaprek, bo obalni turistični zvezi letošnjo pomlad končno le uspelo izdati nov turistični prospekt za celotno obalno območje. Osnutek prospekta in vse gradivo zanj sta popolnoma pripravljena — čeprav ju je morala obalna turistična zveza v tem času neštetokrat menjati zaradi spreminjajočih se želja turističnih in gostinskih gospodarskih organizacij. Prospekt bo na osmih straneh formata 9 × 21 cm prikazoval poleg reliefnega in orientacijskega zemljevida slovenske obale še 14 panoramskih barvnih fotografij turistične obale. Izdali ga bodo v nakladi 200 ali 250 tisoč izvodov.

Končna odločitev zavisi od razpoložljivega denarja. Vsekakor bi se bolj izplačalo izdati večjo naklado, saj se stroški pri 25-odstotnem povečanju naklade povečajo le za okroglo 10 %. Sredstva gospodarskih organizacij in gospodarske zbornice (slednja je prispevala kar 80.000 din) so že zagotovljena in krijejo 78 % potrebnih. Sedaj čakajo še na prispevke občin, ki naj bi skupaj krile komaj 22 % potrebne vsote.

Ker so obalne občine samo s turistično takso prejele v svoje proračunske blagajne tudi lani lepe denarce (piranska okroglo 100, koprska okrog 35 in izolska okrog 15 tisoč din), je pričakovati, da občinske skupščine iz potrebnega deleža ne bodo delale problema. Piranska občinska skupščina je pravzaprav že sporočila svoj pristanek, gre le še za dogovor med tremi občinami glede ključa za najustreznejšo sorazmerno odmero tega prispevka na vsako občino. Prepričani smo, da se bodo občine odločile že v naslednjih dneh, da bo prospekt mogoče takoj izročiti v tiskarno in bo dotiskan do začetka aprila. (jl)

OB 50-LETNICI KPJ V OBALNIH OBČINAH

Priprave na proslave

Ta teden je bila seja iniciativnega odbora za proslavo 50-letnice ustanovitve komunistične partije Jugoslavije. V tem odboru, ki ga je imenoval obalni komite ZKS, sodelujejo vsi predstavniki družbeno političnih organizacij z obalnega območja. Seje se je udeležil tudi Branko Babič, ki ga je komisija za predvojne komuniste pri obalnem komiteju ZKS predlagala za predsednika pripravljalnega odbora.

Na obalnem območju bodo razne prireditve skozi vse leto. Zmenili so se, da bo to skupna proslava vseh organizacij, ki letos praznujejo 50-letnico svojega delovanja, in sicer SKOJ, sindikati in ZKJ.

Osrednja akademija bo predvidoma 22. aprila v gledališki dvorani v Kopru. Slavnostni govor bo imel Branko Babič. Pri izvedbi kulturnega programa bodo sodelovali pevski zbori iz Kopra, Izole in Pirana, koprska godba na pihala, člani Mestnega odra ter ostale kulturne skupine z obalnega območja. Akademije bodo tudi v Izoli, Piranu in nekaterih delovnih organizacijah.

Osnovne organizacije ZK v delovnih kolektivih bodo imele slavnostne seje ob izvedbi kulturnega programa.

Šole bodo razpisale nagradni natečaj za najboljši spis na temo 50-letnice KPJ. S tem v zvezi so določili posebno komisijo prosvetnih delavcev — komunistov, ki bo vodila celotno akcijo. Mnenja so bili, naj bi bilo v razpisu več tem. Prav tako naj bi določili ustrezno literaturo ter vodili razprave med zainteresirano mladino na srednjih šolah na obalnem območju. Najboljše spise bodo nagradili. Razen tega bo še srečanje mladih komunistov v povezavi z delom marksističnih krožkov.

Nekatere stalne objekte na obali bodo imenovali po zaslužnih padlih in umrlih revolucionarjih. Tako naj bi delavsko univerzo v Kopru preimenovali v delavsko univerzo Ivana Regenta. Nekatere nove ulice v Šalari in v Semedeli bodo poimenovali po nekaterih padlih predvojnih komunistih.

Kino podjetje v Kopru pripravlja poseben program prikazovanja filmov, katere bodo predvajali še zlasti mladini v šolah, v delovnih organizacijah in na podeželju.

Obalni komite ZMS pripravlja v počastitev 50-letnice SKOJ vrsto prireditev, tako bodo med ostalim v mladinskem klubu v Kopru priredili literarni večer, ki bo posvečen tudi temu dogodku (večer proletarske poezije).

Posebne programe pripravljajo tudi vse obalne sindikalne organizacije. Tako bodo npr. posvetili veliko pozornost izvedbi športnih delavskih iger, ki jih že tako organizirajo vsako leto. Letos bodo posvetili posebno pozornost tudi praznovanju prvomajskih praznikov.

Felicitas priporoča Lucijo

Felicitas je turistična agencija posebne vrste. Vsako leto naveže stike s približno pol milijona mladoporočencev na Holandskem, Danskem, v Švici, Zahodni Nemčiji in Avstriji, organizira zanje vse, kar je v zvezi s svatbami, njene akademsko izobražene hostese pa obiščejo novoporočence na domovih in jim svetujejo glede potrebnih nakupov, ureditve bodočih stanovanj in vseh drugih vprašanj, ki zanimajo mlade zakonce. Svetujejo pa jim tudi, kam naj se odpravijo na poročna potovanja, se pravi, kje bodo najprijetneje preživeli medene tedne.

Letošnjo zimo so si predstavnice agencije ogledale tudi jugoslovanske turistične kraje. Po svojih strogih kriterijih so ocenile posamezne hotele, ki bi prišli v poštev za njihov katalog. Priti v katalog Felicitas pomeni za vsako gostinsko podjetje veliko čast in priznanje. Toda tudi iz kataloga lahko kaj hitro odletiš. Felicitas ne pozna usmiljenja — dovolj je, da njene hostese ali pa mladoporočenci sporočijo agenciji tri nepravilnosti, tri negativne pripombe, pa te že ni več v katalogu.

Med vsemi številnimi jugoslovanskimi hoteli je Felicitas sprejela v svoj letošnji katalog samo 19 takih, ki bodo po oceni njenih predstavnic ustrezali željam in zahtevam mladih parov. Od tega sta v Sloveniji samo 2: hotel Golf na Bledu in hotel Metropol v Luciji pri Portorožu. Vsekakor lepo priznanje za naš obalni turizem. (jl)

V SINDIKALNIH ORGANIZACIJAH NA POSTOJNSKEM

Živahni občni zbori

Občni zbori sindikalnih organizacij v delovnih organizacijah na območju postojnske občine gredo v glavnem h kraju. Skoraj v vseh delovnih kolektivih je bilo opaziti živo zanimanje delavcev za težave in uspehe svojih delovnih organizacij.

Tako so v Javoru v Pivki razpravljali predvsem o skrajšanju delovne dobe za nekatere poklice s težjimi delovnimi pogoji. Veliko so govorili tudi o standardu, o stanovanjskih problemih itd.

Tudi v Livu v Postojni so govorili predvsem o uspešnem poslovanju v zadnjem letu. To je tudi popolnoma razumljivo, saj je znano, da se je kolektiv, ki je pred časom zašel v težave, dobro izvlekel. Letos so gospodarili tako dobro, da jim je uspelo ustvariti preko 2 milijona dinarjev skladov in bodo ta sredstva porabili za gradnjo novih proizvodnih prostorov.

Zelo lepo je uspel občni zbor sindikalne organizacije v Transavtu. Ugotovili so, da bodo s prisilno upravo lahko temeljito uredili stvari, ki so bile že prej mnogokrat na dnevnem redu. Prvi uspehi se že kažejo. Predvsem komercialna služba je sedaj mnogo bolj učinkovita. Na občnem zboru so bili še mnenja, da bo treba po končani prisilni upravi, ko bodo zopet prešli na samoupravljanje, upoštevati izkušnje in se po tem tudi ravnati.

Povsod so tekle razprave tudi o skrbi za delovnega človeka, o zaščiti pri delu in podobno.

TRŽAŠKI BAROČNI ANSAMBEL V KOPRU

Društvo prijateljev glasbe v Kopru bo priredilo v ponedeljek, 24. februarja ob 20. uri v dvorani glasbene šole koncert, na katerem bo nastopil Tržaški baročni ansambel. Skupino sestavljajo Miloš Pahor — flavta, Giuseppe Cipolat — oboa, Angelo Vattimo — violina, — Janko Sluga — viola, Roberto Chirizzi — violončelo in Dina Slama — spinet. Spored komornega koncerta zajema skladbe iz baročnega in klasičnega obdobja, ki ju zastopajo skladatelji Johann Sebastian in Johann Christian Bach, Vivaldi, Telemann, Haydn ter Mozart.

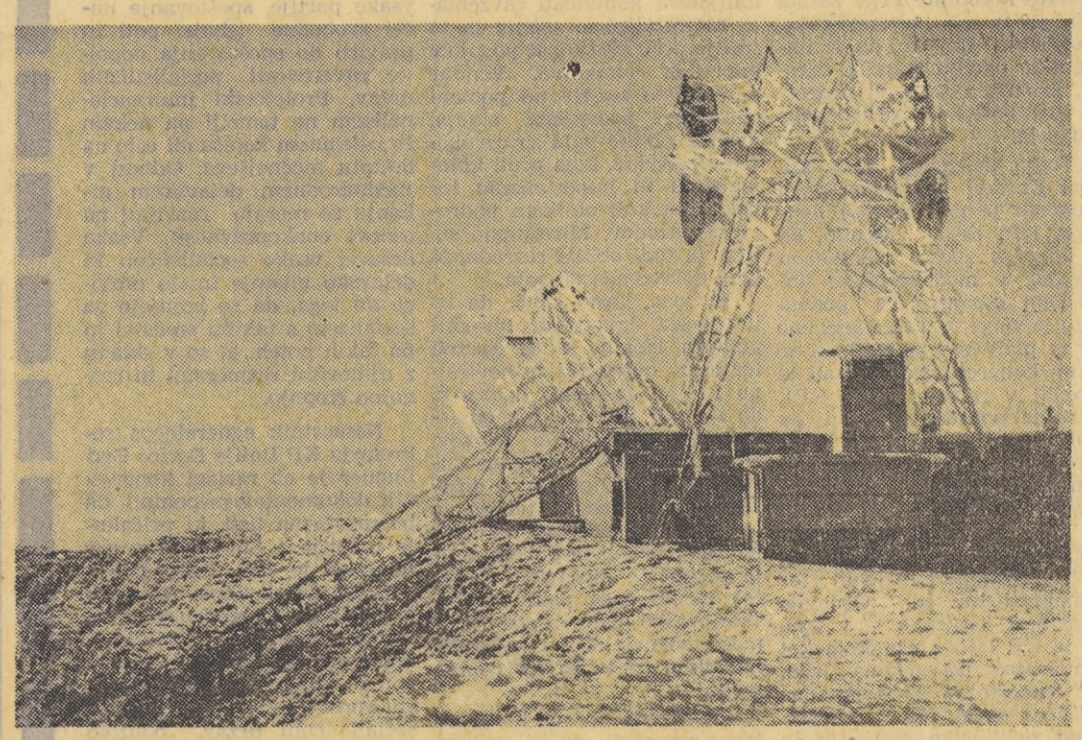

Kot smo že poročali, je neurje, ki je divjalo v začetku februarja, med drugimi nevšečnostmi porušilo tudi televizijski stolp na Nanosu, tako da je do zdaj bila postojnska kotlina, Kras in Posočje brez ljubljanskega televizijskega programa. Prebivalci teh območij pa so lahko gledali spored, ki ga posreduje oddajnik na Učki. Na Nanosu pa med tem dela ekipa monterjev in tehnikov, ki poskušajo popraviti TV stolp. Dela so bila že v polnem teku, pa jih je velik sneg, ki je padel v zadnjih dneh, ponovno zavrl. V četrtek je stolp spet začel poskusno oddajati. Na sliki vidimo, kako hudo je burja razdejala TV stolp na Nanosu

Skupno z ostalimi občinami Primorske bodo skušali pripraviti skupno razstavo, ki bi naj bila posvečena delavskemu gibanju, 50-letnici KPJ, SKOJ in sindikatov Ta razstava bo obiskala vsa primorska središča.

V lokalnem tisku, v tisku delovnih organizacij, na radiu in TV bodo pripravili in priobčili posebne prispevke na temo 50-letnice omenjenih organizacij.

Postavili bodo spominsko obeležje na kraju, kjer je bil aprila 1943 ustanovljen okrožni odbor KP za Slovensko Istro, ki pravzaprav zajema sedanjo obalno območje. Odbor za zgodovino in skupina predvojnih komunistov pod vodstvom Vida Vremca pripravlja še razpravo pod naslovom »Predvojni protifašizem v Slovenski Istri«.

V programih predvidevajo še vrsto drugih prireditev, med drugimi tudi tovariške pogovore z zaslužnimi predvojnimi revolucionarji.

Na prihodnji seji obalne konference ZKS bodo imenovali pripravljalni odbor za proslavo 50-letnice KPJ.

Albert Klun

Vremenska napoved

Do konca tedna bo prevladovalo spremenljivo vreme z dežjem. Topleje bo.

Zunanjepolitični pregled

NIXON ŽELI SESTANEK S TITOM

Predsednik ZDA Richard Nixon je neposredno pred uradnim nastopom predsedniške dolžnosti poslal predsedniku Titu osebno poslanico in v njej izrazil željo, da bi se osebno sestal s predsednikom Titom. Ob tej priložnosti je Nixon izrekel iskreno željo po nadaljnji krepitvi sodelovanja med obema državama. Obenem je obvestil predsednika Tita o pripravljenosti za neposredno in odprto izmenjavo mnenj, in sicer s poslanicami.

Sredi prejšnjega tedna je jugoslovanski veleposlanik v Washingtonu Bogdan Crnobrnja izročil ameriškemu zunanjemu ministru Rogersu odgovor predsednika Tita na poslanico predsednika Nixona. V odgovoru je predsednik Tito pozdravil Nixonovo željo po nadaljnji krepitvi in sodelovanju. Pozdravil je tudi pripravljenost za odkrito in neposredno izmenjavo mnenj, kar je bila praksa tudi s prejšnjimi predsedniki ZDA. Ta izmenjava mnenj se je pokazala uspešna in koristna za obe državi kakor tudi za mir v svetu. Tudi naš predsednik je izrazil željo, da bi se sestal z Nixonom.

Kakor je znano, je predsednik Tito obiskal Washington leta 1963 na povabilo tedanjega predsednika ZDA Kennedyja. Jugoslovanski dnevni tisk in radio sta ob objavi poslanic obeh predsednikov izrekla možnost, da bi utegnilo priti do srečanja med obema predsednikoma kaj kmalu, morda še v tem mesecu, ko bo predsednik Nixon obiskal nekatere zahodnoevropske države. Ta dogodek bi bil pomemben že zaradi tega, ker bi bil to prvi obisk predsednika ZDA v Jugoslaviji.

V svojih komentarjih poudarjajo naši osrednji dnevniki, da bi Nixon s svojim obiskom pri nas pokazal, da skuša nova ameriška vlada iti nekoliko dlje od prejšnje kar zadevo oceno evropskega položaja. Predvsem se namerava Nixon temeljito seznaniti s stališčem evropskih držav, preden začne resne razgovore in pogajanja s Sovjetsko zvezo. Ameriško-sovjetski razgovor je v sedanjem napetem položaju v svetu potreben in koristen, zato ga odobrava tudi Jugoslavija. Kajti od sodelovanja in sporazumevanja je odvisen mir v Evropi in na svetu. Toda jugoslovansko stališče je, da to sporazumevanje ne sme iti na škodo malih in srednjih držav, vezanih ali nevezanih.

Če se bosta oba državnika srečala v Jugoslaviji, bo to vsekakor znak, da skuša nova ameriška vlada zvedeti za mnenje nevezane države, ki je obenem evropska država, o neštetih perečih vprašanjih, ki tarejo današnji svet. In tudi o tem, kakšno koristno vlogo bi lahko imele pri sporazumevanju med Vzhodom in Zahodom male in srednje države. Dnevniki poudarjajo, da bi bil Nixonov obisk najboljše potrdilo za taka prizadevanja, ki so gotovo koristna za obe državi, kakor tudi za mir v Evropi.

SARAGAT SPREJEL KARDELJA

Član sveta federacije Edvard Kardelj, ki je vodil delegacijo ZKJ na XII. kongresu KP Italije v Bologni, je po kongresu ostal še nekaj dni v Italiji. Na bolonjskem kongresu se je sestal z voditelji številnih delegacij komunističnih in delavskih partij ter izmenjal z njimi mnenja o mednarodnem delavskem gibanju in mednarodni politiki. Iz Bologne je odšel v Rim, kjer se je sestal kot član sveta federacije z italijanskim zunanjim ministrom Pietrom Nennijem, kasneje pa ga je sprejel tudi predsednik italijanske republike Giuseppe Saragat.

SESTANKA MED KITAJCI IN AMERIČANI NE BO

Peking se je v zadnjem trenutku premislil in je javil, da ne bo napovedanega sestanka med veleposlaniki ZDA in Kitajske v Varšavi, ki bi moral biti 20. februarja. Kot pretvezo je Peking navedel izginotje kitajskega diplomata v glavnem mestu Nizozemske in ki je zaprosil za politično zatočišče v Ameriki. Za tem izgovorom se vsekakor krijejo važnejši razlogi, ki jih obe strani skrbno zamolčujeta. Videz je, da med obema kolosoma še marsikaj ni razčiščeno, kar bi lahko pripeljalo do sestanka v Varšavi, edinega okenca, skozi katero se obe velesili občasno pogovarjata, saj nimata niti diplomatskih odnosov in ZDA se krčevito upirajo sprejemu Pekinga v Združene narode.

JUGOSLOVANSKA NOTA BOLGARIJI

Naša vlada je poslala Bolgariji noto, v kateri opozarja na protijugoslovansko dejavnost v Bolgariji, ki se je v zadnjem času okrepila ne samo v tisku in radiu, marveč tudi v javnih izjavah bolgarskih voditeljev. V vsej tej gonji zanikajo makedonsko nacionalno individualnost in zatrjujejo, da je prebivalstvo SR Makedonije bolgarsko, s čimer skušajo zastaviti vprašanje o državnosti makedonskega ljudstva, ki se je konstituiralo v SR Makedoniji v okviru Jugoslavije. Naša vlada zahteva, da se preneha s takim početjem, ki ustvarja napetost na Balkanu in izraža pripravljenost, da nadaljuje politiko dobrih sosedskih odnosov z Bolgarijo.

V REPUBLIŠKEM IN ORGANIZACIJSKO POLITIČNEM ZBORU SKUPŠČINE SRS

Trije volilni zakoni

Potem ko je republiški zbor skupščine SRS na zasedanju v ponedeljek razglasil veljavnost že sprejetih sprememb republiške ustave, je prešel na obravnavo treh zakonskih predlogov, ki se nanašajo na novi volilni sistem. Spričo časovne stiske, torej naglo bližajočih se volitev, je bila sprejeta obravnava teh zakonskih predlogov po hitrem postopku. Res pa je, da je skupščinska razprava o volilnih zakonih — hkrati jih je obravnaval tudi organizacijsko-politični zbor — trajala z majhnimi presledki ves dan tja do večera.

Oba zbora — republiški in organizacijsko-politični — sta najprej na skupni seji poslušala ekspoze v zvezi s predlaganimi volilnimi zakoni, ki ga je podal član izvršnega sveta Jožko Štrukelj.

Ta je poudaril nekaj značilnosti novih volilnih zakonov, ki v bistvu usklajujejo naš volilni sistem z določbami, izvirajočimi iz ustavnih sprememb.

Prva dva zakonska predloga (o volitvah republiških poslancev in o volitvah občinskih odbornikov) npr. podrobneje določata obseg volilne pravice kmetov v gospodarska telesa skupščin, uvajata kot pomembno novost volilno pravico študentov v zbore delovnih skupnosti, urejata bistvene novosti v kandidacijskem postopku za poslance in odbornike, pa še nadalje v pravem volilnem postopku, npr. za republiške poslance itd.

Tretji zakonski predlog — o določitvi volilnih enot za volitve republiških poslancev — pa rešuje vprašanje enakomerne razdelitve poslanskih mest, v skladu z ustavnimi določili, za območje vse republike.

Pozneje, v ločeni obravnavi zakonskih predlogov na obeh zborih, so se stališča brž zapletla; nekateri poslanci so namreč k tako oblikovanim predlogom zakonov (predlagatelj je izvršni svet) podali svoje amandmaje ter s tem terjali v zakonskih predlogih bistvene popravke.

Na prvem mestu omenimo amandma (v republiškem zboru sta ga predlagala poslanca Jamar in Matičič — hkrati pa sta identičen amandma predlagala tudi v organizacijsko-političnem zboru poslanca Dolanc in Roter), ki se nanaša na zakonski predlog o volitvah poslancev.

Če na kratko povzamemo: po tem amandmaju naj bi bili visokošolski zavodi v Ljubljani ter visokošolski zavodi v Mariboru omenjeni v volilnem zakonu kot dve posebni kandidacijski enoti za prosvetno-kulturni zbor. Kandidacijski konferenci teh dveh enot bi predlagali kandidate za ta zbor ter jih neposredno posredovali volilnemu telesu občin, v katerih so posamezni visokošolski zavodi.

Ta amandma je v republiškem zboru sprožil precej ostro polemiko, v kateri so posamezni govorniki — med njimi tudi predsednik zbora dr. Jože Vilfan — sodelovali celo po večkrat. Vmes sta zasedala tudi odbor za organizacijsko-politična vprašanja tega zbora ter zakonodajno-pravna komisija.

Ugovor proti takšnemu amandmaju — češ da bi le-ta pomenil kršitev sedanjih načel, po katerih kandidirajo vsi poslanci prek organov SZDL, kandidaturo pa mora slednjič potrditi zbor volivcev, ter da bi to pomenilo uzakonitev nekega izjemnega postopka za kandidate z visokih šol, kar bi vsaj sedaj sprožilo negativne posledice — je slednjič prevesil poslansko razpravo v prid zakonskemu osnutku, kakor je bil predlagan, le z nekaterimi nebistvenimi popravki.

Predlagatelja gornjega amandmaja sta svoj predlog umaknila, pa tudi predlagatelji nekaterih drugih amandmajev, ki so se zavzemali za drugačno delitev poslanskih mest po posameznih enotah, so predloge, ki niso prodrli, navsezadnje umaknili.

Tako je republiški zbor po dolgotrajni razpravi predlagane volilne zakone le sprejel.

Ob tem pa je obravnava v organizacijsko-političnem zboru, ki je potekala sočasno, dobila drugačen zaključek. Tam so bili poslanci bolj naklonjeni amandmaju, ki naj bi dal visokošolskim zavodom poseben status v volilnem zakonu, in so ga slednjič — pa še nekatere — tudi izglasovali.

Vendar sta oba zbora navsezadnje — toda polemika je trajala še precej časa — svoji stališči le uskladila.

Po umiku predlaganega spornega amandmaja tudi v organizacijsko-političnem zboru je bilo z glasovanjem potrjeno identično besedilo vseh treh volilnih zakonov, tako kot je nujno po skupščinskem poslovniku, torej so bili volilni zakoni sprejeti v obeh pristojnih zborih.

Neučinkovite inšpekcijske službe

V nadaljevanju svojega tokratnega zasedanja je republiški zbor skupščine SRS predvsem obravnaval problematiko inšpekcijskih služb v Sloveniji, torej vprašanje, ki je že zelo dolgo predmet obravnave po skupščinskih organih. Slednjič pa je zbor v torek posvetil krajšo razpravo tudi nekaterim vprašanjem, ki se nanašajo na organizacijo republiške uprave.

V razpravi o problematiki inšpekcijskih služb — pri tem je kot gost v skupščini sodeloval tudi akademik dr. Vlado Vavpetič, predstojnik inštituta za javno upravo in delovna razmerja pri pravni fakulteti v Ljubljani, kjer so strokovno obdelali to obsežno gradivo — so bila med drugim izražena tudi mnenja, da so naše inšpekcijske službe še vse preveč neučinkovite, premalo urejene, da ne delujejo usklajeno ter enotno, da njihova sedanja organizacijska struktura ne ustreza potrebam družbenega nadzora itd.

Gotovo pa je, da samoupravna družba, kakršno pri nas krepimo, učinkovite inšpekcijske službe še kako potrebuje — seveda takšne, ki bodo imele v našem sistemu ustrezno določeno vlogo ter položaj.

Republiški zbor se je po izčrpani razpravi odločil, da je prav, če vse tisto, kar je značilno za vse inšpekcijske službe, uredimo v enem samem sistemskem zakonu.

S tem je podprl predlog za izdajo zakona o organizaciji inšpekcijskih služb v Sloveniji.

Zbor je poslušal poročilo in predloge začasne komisije republiškega izvršnega sveta, ki se je ukvarjala s proučitvijo organizacije republiške uprave.

Slednjič — po krajši obravnavi — je zbor sprejel več ustreznih sklepov, ki med drugim določajo, naj republiški sekretariat za pravosodje in občo upravo izdela zakonske osnutke za spremembe in dopolnitve sedanjega zakona o organizaciji republiške uprave ter zakona o samoupravljanju delovnih ljudi, ki so zaposleni v upravnih organih.

REPUBLIŠKA SKUPŠČINA SPREJELA ZAKON, KI UREJA

ZDRAVSTVENO VARSTVO ŠTUDENTOV

V skupščini SRS so po skrajšanem postopku sprejeli zakon, ki ureja zdravstveno varstvo študentov. Ta zakon pomeni korak naprej pri izboljšanju socialno zdravstvenega položaja študentov — tako zaradi števila upravičencev, ki jih bo zajel, kakor tudi glede pravic, ki jih daje — je pa v bistvu šele prva faza temeljite ureditve študentskega zdravstvenega varstva.

Po pravkar sprejetem zakonu bodo deležni zdravstvenega varstva, kot ga sicer zagotavlja delavsko zdravstveno zavarovanje, tudi vsi tisti študentje, ki takšnega varstva doslej niso imeli, pa tudi zakonci ter otroci študentov.

Z drugimi besedami povedano — zakon je sedaj v pogledu zdravstvenega varstva izenačil študente, ki imajo po starših delavsko zdravstveno zavarovanje s tistimi študenti, ki doslej sploh niso bili zavarovani (npr. s tistimi, ki nimajo staršev, da bi bili zavarovani po njih, pa s tistimi, ki so npr. starejši od 26 let ali so poročeni).

Po novem zakonu bodo imeli polno zdravstveno varstvo tudi študentje, ki so kmetijski zavarovanci.

Še posebej pomembno pa je, da bodo po tem zakonu dobili zdravstveno varstvo tudi ožji svojci študentov (zakonci in otroci), ki doslej sploh niso imeli nobenega zdravstvenega varstva, razen seveda v primeru zaposlitve.

Pokojnine za pet odstotkov navzgor

Republiške skupnosti socialnega zavarovanja že sklepajo o redni valorizaciji pokojnin, da bi nadomestili zvišanje življenjskih stroškov v minulem letu. Pokojnine bodo v vseh republikah zvišali za pet odstotkov.

Če bi zvezna skupščina kmalu sprejela ustrezne predpise, bi lahko uskladili stare pokojnine z novimi najkasneje do konca leta. Da bi jih spravili na raven pokojnin leta 1967, je potrebnih 850 milijonov dinarjev in je treba najprej najti ta denar.

Z ZASEDANJA KULTURNO PROSVETNEGA ZBORA

Ustavni amandmaji dobili soglasje

Prosvetno kulturni zbor skupščine SRS, ki se je sestal prejšnji petek, je imel praktično eno samo pomembno točko na dnevnem redu: obravnavanje novo sprejetih ustavnih amandmajev ter ustavnega zakona za njihovo izvedbo. Kot je znano, postanejo ustavne spremembe (ki jih je republiški zbor sprejel zadnji dan januarja) veljavne šele potem, če jim v 15 dneh po sprejetju ne nasprotujejo vsaj trije zbori delovnih skupnosti.

Sklicanje prosvetno-kulturnega zbora je bil odziv na zahtevo skupine poslancev tega zbora, ki se s tako oblikovanimi ustavnimi amandmaji, kakor so bili slednjič sprejeti, le niso povsem strinjali. To so v razpravi tudi nakazali.

Več poslancev, ki so posegli v razpravo, je govorilo o številu zborov v republiški skupščini in o vlogi posameznih zborov, še posebej pa o vprašanju enakopravnosti zborov ter o številu njihovih poslancev.

Mnenje, ki so ga večidel izražali, je bilo, da mora tudi prosvetno-kulturni zbor imeti polno enakopravnost pri odločanju o vseh pomembnih vprašanjih, saj je navsezadnje njegovo delovno področje tista »dobrina«, pa čeprav ne materialna, ki jo konsumira najširši krog občanov.

V razpravi je sodeloval tudi predsednik republiškega zbora dr. Jože Vilfan, ki je med drugim poudaril, da so v sprejetih ustavnih amandmajih upoštevani predlogi, ki jih je prosvetno-kulturni zbor že dal pri svojih prejšnjih obravnavah med pripravo ustavnih sprememb, in da sedaj ni nikakršnih bistvenih razlik med stališči.

Tudi pri formiranju volilnih enot — o čemer so poslanci še zlasti razpravljali — je ustavna komisija sprejela mnenje, da je treba upoštevati tako funkcionalno kakor tudi teritorialno načelo za določanje števila poslancev.

V pogledu enakopravnosti posameznih zborov — torej tudi prosvetno-kulturnega zbora — pa pomenijo sedanje ustavne spremembe gotovo že določen napredek.

Takšno mnenje je ob zaključku zasedanja izrazil tudi predsednik zbora Miloš Poljanšek, ki je sicer pripomnil, da tako oblikovani ustavni amandmaji, kakršni so sedaj, niso povsem identični s tistimi, ki se je z njimi prej solidariziral prosvetno-kulturni zbor, vendar da prav zaradi napredka, ki ga prinašajo, zaslužijo soglasno pritrditev.

S tem je kulturno-prosvetni zbor soglašal ter tako tudi pritrdil sprejetim ustavnim amandmajem.

Kongres KP Italije

Na XII. kongresu italijanske komunistične partije, ki je trajal v Bologni teden dni, je generalni sekretar KPI Luigi Longo dejal: »Politika italijanskih komunistov temelji na treh glavnih stebrih: mir in miroljubno sožitje; internacionalizem; demokratična pot napredovanja k socializmu.« Poudaril je, da so bili na kongresu napravljeni važni koraki naprej glede italijanske zamisli avtonomije in internacionalizma. Dodal je: »Ponavljamo znova in pred vsemi — v Italiji in zunaj Italije — to našo avtonomijo in naš internacionalizem, ki smo ju konkretno pokazali tudi ob dogodkih na Češkoslovaškem, kot temeljna stebra celotne politične zamisli naše partije.«

Že te sklepne besede Luigija Longa potrjujejo, da pomeni XII. kongres italijanskih komunistov važen preobrat glede notranje italijanske politike kot tudi politike italijanskih komunistov do ostalega sveta, zlasti do delavskih, komunističnih in revolucionarnih gibanj v svetu. Vsekakor je značilna zamisel demokratične poti napredovanja v socializem. To pomeni mirne, parlamentarne poti, ki ima v italijanskem javnem življenju globoke korenine. Prav zaradi tega je ta pot perspektivna, upoštevajoč dejstvo, da je italijanska partija partija množic, pričujoča na vseh področjih političnega in družbenega življenja.

Vodja delegacije ZKJ Edvard Kardelj na bolonjskem kongresu je pri ocenitvi kongresa KPI dejal: »Menim, da je kongres zlasti pomemben dogodek v mednarodnem delavskem gibanju. Ta pomen sledi iz vloge, ki jo kongres ima oz. iz političnih zamisli, ki so jo na kongresu izoblikovali in sprejeli v razvoju same KPI, notranje politike v Italiji, pa tudi kot izraz celotnega mednarodnega gibanja. Prepričan sem, da je kongres pomemben prispevek k socialistični misli, pa tudi k akciji mednarodnega delavskega gibanja in vseh protimperialističnih ter demokratičnih sil. Osnovna značilnost kongresa je v tem, da je KP Italije nastopila kot samostojna ustvarjalna sila, kot samostojna in dinamična politična delavnica v italijanskem političnem življenju in kot nosilka samostojne politične pobude v mednarodnem delavskem gibanju.«

V dokumentih kongresa se italijanski komunisti zavzemajo za miroljubno sožitje in to sožitje postavljajo kot pogoj za napredek človeštva. Vendar miroljubno sožitje ne pomeni ohranitev sedanjega stanja, marveč oblike boja za osvoboditev narodov, boja proti kolonializmu in imperializmu ter kakršnim koli oblikam podrejanja narodov. Miroljubno sožitje je tudi oblika razrednega boja delavskega gibanja.

Iz tega jasno sledi, da so italijanski komunisti obsodili politiko blokov in se zavzeli ter jasno opredelili za nevtralno Italijo. Jasno so opozorili, da sta mir in napredek odvisna prav od odprave blokov. Sovjetsko tezo o omejeni suverenosti v odnosih med deželami socialističnega tabora so na kongresu odločno obsodili. Ko so sovjetski in poljski gostje poskušali upravičiti vdor čet varšavskega pakta v Češkoslovaško kot »bratsko pomoč«, so naleteli na kongresu na gluha ušesa in na popoln molk.

Nasprotno so na kongresu jasno povedali, da ni vodilne partije niti ni enotnega modela za pot v socializem. Poudarili so v razpravi in v dokumentih kongresa samostojnost vsake partije, spoštovanje načel svobodne izbire poti in pravico do spoštovanja popolne suverenosti socialističnih držav. Proleterski internacionalizem ne temelji na nekem že izdelanem kopitu ali celo na diktatu močnejšega. Odnosi v mednarodnem delavskem gibanju se morajo razvijati na osnovi enakopravnosti. Vsaka država, vsako socialistično in delavsko gibanje imajo pravico do tega, da se bojujejo za socializem s takimi sredstvi in po takih poteh, ki so v skladu z njihovimi razmerami in razvojno stopnjo.

Namestnik egneralnega sekretarja KP Italije Enrico Berlinguer je ob razlagi kongresnih dokumentov pripomnil, da bo razočaran tisti, ki pričakuje razbitje s Sovjetsko zvezo. Poudaril je, da se KP Italija bori za socialistično, temeljito novo Italijo, ki bo drugačna od dosedaj uresničenih socialističnih družb. KP Italije bo popolnoma samostojno presojala stvarnost Sovjetske zveze in socialističnih držav, politiko Sovjetske zveze in posamezna dejanja te politike.

RZ

25-letnica SNOS

Prvo zasedanje Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, pred 25 leti v Črnomlju, ko se je sestalo 120 prvih slovenskih poslancev, predstavlja za Slovence pomemben zgodovinski dogodek. SNOS je na svojem zasedanju sprejel 14 sklepov, med drugim tudi odlok o razpisu volitev na osvobojenem ozemlju ter priključitev primorskih oblastnih organov k tedanji slovenski državnotvornosti.

Za obletnico tega dogodka so pripravili predsedstvo slovenske skupščine, republiška konferenca SZDL, skupščina občine Črnomelj in tamkajšnje družbeno-politične organizacije veliko proslavo, 19. februarja v Črnomlju.

Poleg preživelih udeležencev zasedanja so se proslave udeležili tudi predstavniki republiške skupščine, republiškega izvršnega sveta, Rdečega križa, SZDL, CK ZKS, združenja borcev NOV, zveze sindikatov Slovenije, ZMS, republiške konference za družbeno aktivnost žensk, JLA ter predstavniki občin Črnomelj in Metlika.

Program proslave je pripravil partizanski invalidski zbor, govoril pa je podpredsednik republiške skupščine dr. Jože Brilej. V okvir proslave sodi tudi nastop ljubljanskega mestnega gledališča dva dni pred slavjem in sprejem gostov pri predsedniku občinske skupščine Črnomelj.

SPREMINJEVALNI PREDLOG PRED REPUBLIŠKIMI POSLANCI

O modernizaciji primorskega in štajerskega odseka na avto cesti Šentilj—Nova Gorica

Iz razgovora s poslanko ing. Nado Martelanc — Kajfeževo

— Na zadnji seji republiškega in gospodarskega zbora je prišlo do spreminjevalnega prodloga k osnutku odloka o modernizaciji cestnih odsekov Vrhnika—Postojna—Razdrto in Hoče—Levec. Tov. inž. Nada Martelanc-Kajfež, vi ste bili med podpisniki tega spreminjevalnega predloga, ki ga je v imenu skupine poslancev predložila poslanka Nada Beltram. Ali bi nam lahko povedali, za kaj se zavzema vaš spreminjevalni predlog?

● Na podlagi 2. člena že prej sprejetega zakona o modernizaciji ceste Šentilj—Nova Gorica je bil na zadnji seji obeh zborov republiške skupščine predložen osnutek odloka o modernizaciji cestnih odsekov Vrhnika—Postojna—Razdrto in Hoče—Levec. Po predvidevanjih tega odloka bi modernizacija potekala takole:

Na odseku Vrhnika—Postojna—Razdrto bi morala biti dela končana do 31. 12. 1971.

Na odseku Hoče—Levec bi morala biti modernizacija izvršena do 31. 12. 1973.

Oba odseka sta v osnutku predvidena v štirih pasovih. Stroški gradnje so predvideni v višini ene milijarde 477 milijonov novih dinarjev. Sredstva za ta dela bi bila po odloku zagotovljena šele leta 1976, medtem ko morajo biti gradbena dela končana leta 1973. Torej bomo zbirali sredstva za omenjena odseka še tri leta potem, ko bosta oba odseka že zgrajena!

Naš spreminjevalni predlog k odloku predvideva med Hočami in Levcem sicer tudi štiripasovno cesto, gradi pa naj se v prvi fazi dvopasovna, medtem ko bi odsek Vrhnika—Postojna—Razdrto gradili že sedaj kot štiripasovno cesto.

— Ali so bili republiški poslanci dovolj informirani s točnimi in popolnimi podatki o predvideni modernizaciji na avtocesti Šentilj—Nova Gorica?

● Pri tako pomembni naložbi, kot je avtocesta Šentilj—Nova Gorica moramo proučiti potrebe in možnosti z narodno-gospodarskega in mednarodnega stališča. Strokovne službe, ki so pripravile sicer obširno gradivo za sejo republiške skupščine, niso obrazložile dovolj pomena in spremenjene vloge prometa v Sloveniji. Zlasti niso prikazale sprememb, ki jih bodo povzročile gradnje mednarodno pomembnih cest v naših sosednjih državah. Tako smo pogrešali zlasti informacijo o odseku padske magistrale Villesse—Gorica. Ta cesta bo že prihodnje leto zgrajena do naše meje in bo preko nje tudi na naši strani promet močno porasel. Prav tako smo pogrešali prikaza o vplivu ceste, ki jo grade Hrvati iz Zagreba preko Ptuja do Maribora. Ta cesta bo nedvomno vplivala na zmanjšanje prometa na severnem odseku slovenskega cestnega križa med Ljubljano in Mariborom. Cesta v smeri Salzburg—Spittal—Beljak pa bo dodatno obremenila gorenjsko magistralo. Narasel bo tudi promet v smeri Bregane, Trsta in Kopra.

Nujno potrebno bi bilo izdelati študijo, ki bi prikazovala bodoči promet na celotnem slovenskem križu. V gradivu, ki je bilo predloženo republiškim poslancem, smo tudi pogrešali ilustracijo deistva. da na relaciji Šentilj—Zidani most vlagamo istočasno sredstva za modernizacijo železnice, ki bo prevzela veliko tovornega prometa. Pri izračunu bodočega prometa po slovenskih cestah posamezni podatki niso bili enako skrbno prezentirani. To velja zlasti za odsek Polskava—Tepanje. Napaka v prikazu razvoja prometa na tem odseku izgleda na prvi pogled majhna, vendar razlika v razdobju 20 let odločilno naraste. Porast prometa od leta 1966 do leta 1967 je bil daleč večji na odseku Vrhnika—Postojna—Razdrto, če ga primerjamo s porastom na odseku Hoče—Levec.

Jasno je, da posploševanje prometnih razmer na celotni trasi in računanje enake dinamike rasti pomeni zakrivanje dejanskega stanja in zavajanje poslancev. Upoštevanje točnih podatkov pa kaže, da je utemeljena gradnja štiripasovne ceste samo med Vrhniko, Postojno in Razdrtim. Na ostali trasi bi bilo torej tveganje preveliko. Zato smo predlagali, naj se odsek Hoče—Levec v tej fazi gradi v dvopasovni izvedbi, ko pa bosta zato potreba in denar, naj se dogradita še ostala dva pasova.

— Na katera vprašanja bi bilo potrebno najti odgovore, še preden pride do dokončne odločitve o številu pasov na cestnem odseku Hoče—Levec?

● Ta vprašanja bi lahko takole oblikovali:

1. Kakšno vlogo bo imel v prihodnosti severni krak slovenskega cestnega križa med Ljubljano in Mariborom? Tu je potrebno zlasti upoštevati stanje po dograditvi novih avtocest v Avstriji in na Hrvatskem.

2. Kakšne bodo potrebe in obremenitve na ostalih odsekih slovenskega cestnega križa, predvsem na odsekih Ljubljana—Bregana, Postojna—Rupa, Razdrto—Koper, Senožeče—Trst, Razdrto—Gorica in na gorenjski magistrali?

3. Kakšen vpliv bo imela na bodoči cestni promet modernizacija železnice, predvsem pa na odsekih, kjer poteka železnica vzporedno z novo cesto Ljubljana—Šentilj in Zidani most—Šentilj?

4. Kakšne so realne možnosti, da bi v doglednem času reševali ostale odseke slovenskega cestnega križa, če bomo morali za odsek Hoče—Levec zbirati sredstva 7 let?

5. Kakšne so realne možnosti za najetja nadaljnjih tujih posojil, brez katerih si takih gradenj ne moremo zamisliti, in do kakšne mere se Slovenci lahko zadolžimo v tujini za izgradnjo infrastrukturnih objektov?

— Upoštevanje dejstev, navedenih že v zgornjem, prostorsko omejenem razgovoru, upravičeno sproži vprašanje, če je že sedaj res potrebno — in mogoče — da se med Mariborom in Šentiljem predvideva poleg dveh starih voznih pasov še štiri nove in modernizirano železnico, medtem ko ne vemo, kje bomo vzeli denar za ostale odseke slovenskega prometnega križa. To vprašanje bo na prihodnji seji spet obravnavala republiška skupščina. Na zadnji seji je skupina poslancev, ki je predložila obravnavani spreminjevalni predlog, od tega predloga sicer odstopila, vendar z določenim pogojem. Ta pogoj predvideva na odseku avtoceste Hoče—Levec gradnjo dvopasovnice, če se sredstva za gradnjo ceste v štiripasovni izvedbi ne bodo stekala v tolikšni meri, kot je to v odloku predvideno.

SaS

Šestdeset let FRANCETA GERŽELJA

Na dan zadnjega februarja neprestopnega leta 1909 je v zodiakalnem znamenju rib zaplaval v Senožečah v življenje deček, ki so mu rojenice potisnile v roko pero in dejale: »Vse svoje življenje boš pisal, pa si vendar ne boš pripisal kaj prida zemeljskih dobrin, zakaj preveč si razborit, da bi mislil s tujo glavo.« In kakor so dejale, se je zgodilo. Od tistega dneva je preteklo 60 let in časnikar Francè Gerželj še vedno piše in bo verjetno tudi dalje, čeprav odhaja ob svojem življenjskem jubileju med upokojence.

Po osnovni šoli je Franček, kot smo mu rekli, odšel na realno gimnazijo in dvajset let star v Mariboru maturiral. Še istega leta se je odpravil v zlato Prago in se vpisal na novinarsko visoko šolo, kakršne v stari Jugoslaviji nismo imeli. Po diplomi je šel kot novinar v Ljubljano, po odsluženju vojaškega roka pa leta 1936 spet v Maribor, kjer je prevzel najprej uredništvo tednika »Edinost«, nato pa vstopil v uredništvo nestrankarskega dnevnika »Večernika«, v katerem so se oglašali pisci različnih smeri, med drugimi pod psevdonimom celo Edvard Kardelj, Vito Kraigher, Miško Kranjec idr. Prav v tistem času, ki se je zaključil z napadom na Jugoslavijo pred 28 leti, je Gerželj tudi polno razvil svoje časnikarske talente in se ukvarjal še s prevajanjem, zlasti iz češčine.

Pred nacistično maščevalnostjo je pobegnil v Ljubljano in se vključil v OF. Takoj po osvoboditvi leta 1945 ga najdemo znova v Mariboru v uredništvu »Vestnika«, od septembra dalje pa v Ljubljani pri »Slovenskem poročevalcu«. Leta 1954 je odšel v Trbovlje kot dopisnik »Ljudske pravice«, a že tri leta nato je prevzel podružnico »Pravice« v Kopru in jo vodil po reorganizaciji še pri »Delu«. Nazadnje je prešel k »Slovenskemu Jadranu« in po združitvi s »Primorskimi novicami«, kjer je zavzemal nekaj časa mesto glavnega in odgovornega urednika ter ostal v kolektivu do sedanje upokojitve.

Francè Gerželj je bil vedno spotnik naprednih gibanj in to iz čistega prepričanja, ne da bi se bil kdajkoli rinil v ospredje in se boril za politične položaje. Odkritosrčen je tudi vedno izpovedoval svoja kritična mnenja, ne da bi se brigal za to, kako jih bodo drugi razumeli in ocenili. In tak je še vedno, pristen Kraševec, zrasel iz trdih tal na burji, ki je tudi simbolično divjala skozi obdobje njegovega dosedanjega in našega osebnega, narodnega in svetovnega življenja. Tak bo naš Franček gotovo še vrsto let kljuboval vsemu, ob kar bo zadeval in, upajmo, tudi peresa še ne bo odložil.

R. REHAR

RAZSTAVA AVGUSTA ČERNIGOJA V NOVI GORICI

V ponedeljek, 24. februarja ob 19. uri bo v novogoriškem Klubu mladih otvoritev razstave grafik akademskega slikarja prof. Avgusta Černigoja, v Trstu živečega in delujočega slovenskega umetnika. Razstava bo retrospektivnega značaja, prikazala bo prerez skozi Černigojevo grafično ustvarjanje od obdobja med obema vojnama do naših dni. Razstava bo odprta do petka, 7. marca, na ogled pa bo vsak dan v popoldanskih in večernih urah, razen v soboto, nedeljo in ponedeljek.

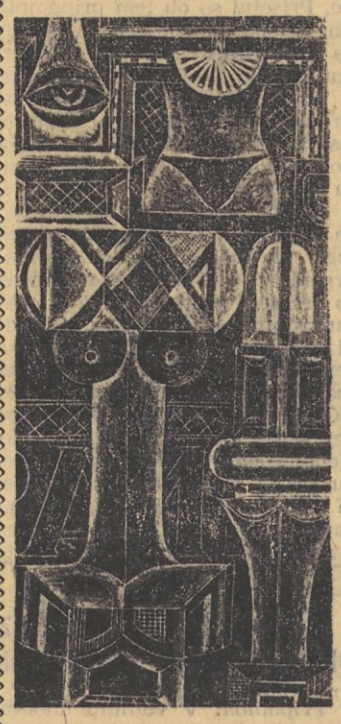

Otvoritve se bo udeležil tudi avtor sam. Uvodne besede bo spregovoril umetnostni zgodovinar prof. Emil Smole. Ob tej priliki bodo v Klubu mladih predvajali tudi kratkometražni dokumentarni film, posnet v Černigojevem ateljeju, delo tržaškega kinoamaterja Aljoše Žerjala.

Poseben pomen nove razstave v Novi Gorici je tudi v tem, da bo prirejena ob 70-letnici Černigojevega življenja in ob 50-letnici njegovega umetniškega ustvarjanja. Razstavo je pripravil Samo Sancin. — Na reprodukciji: Černigojev lesorez iz leta 1967.

RAZMIŠLJANJA OB PRIPRAVAH NA OBALNO REVIJO ZA GOSPODARSKA, DRUŽBENA IN KULTURNA VPRAŠANJA

Nove vrednote iščejo svoj izraz

Kronisti vseh vrst bodo lahko zabeležili konec sedanjega desetletja izredno razgibano stanje v slovenskem revialnem tisku. Zastareli koncepti tradicionalnih revij so doživljali krize in spremembe, nekatere smo ukinjali, druge ustanavljali, vsebinske orientacije so se spreminjale, vedno več je bilo pišočih, ki so iskali možnost uveljavljanja, umetniške in strokovne grupe so se oblikovale in iskale svoj izraz. Morda bodo ob tem nekoč kronisti ugotavljali, da je bilo več kvantitete kot kvalitete, toda ne bodo mogli mimo tega vrenja, ki je iskalo ovrednotenje v revialnem tisku, tem sila pomembnem področju družbenega življenja.

Spremembe, razgibanost, vrenje, razvoj — in kar je še podobnih dinamičnih izrazov imajo v slovenskem obmorskem prostoru še poseben zven in pomen. **In če so se v slovenskem kulturnem in publicističnem prostoru po načelu strokovnih in umetniško estetskih gledanj ustanavljale skupine, ki so hotele osvetliti in izraziti svoj prostor in bivanje pod soncem, potem je jasno, da so bile take težnje tudi v številnih skupinah in pri posameznikih na slovenski obali.** Številna prizadevanja in pobude različnih smeri in ustvarjalnih sredin na obali naj bi se združile in dobile svoj izrazni, delovni, strokovni in estetski smisel v novi reviji. Pripravljalni odbor je sestavil predlog usmeritve nove revije in priložil vprašalnik, ki naj bi ga izpolnili vsi tisti, ki žele v novi reviji sodelovati ali prispevati svoj delež pri njenem idejnem in vsebinskem oblikovanju. Široko zasnovano anketo smo konec decembra objavili tudi v našem časopisu, posebej natisnjeno pa smo jo razposlali na številne naslove.

Odziv je presegel vsa pričakovanja. Podrobnejša obdelava živega zanimanja in številnih predlogov bi zahtevala preveč prostora. Omejimo se samo na nekaj ugotovitev v strnjenem povzetku: **sto ljudi bi lahko postali stalni sodelavci nove revije, petina je izven slovenskega obmorskega prostora, za katerega pa čutijo, da je dragocena narodna pridobitev.** Le dva anonimneža sta v vprašalniku napisala, da se jima zdi nova revija nepotrebna.

Idejni koncept pripravljalnega odbora je dobil s tem največjo potrdilo, ideja za novo revijo se je izkazala kot realna. Ne samo Primorci, vsi Slovenci so začutili, kaj pomeni postati obmorski narod, živeti ob odprtem oknu v svet. **To je nov pojem v slovenski zgodovini, nova kvaliteta, premalo dojeta in premalo ovrednotena. Nova obalna revija za gospodarska, družbena in kulturna vprašanja naj bi s svojim svojskim konceptom, ki ga pogojuje ta prostor in ljudje v njem, spregovorila slovenski kontinentalni miselnosti in združila vse Slovence, ki so razumsko in čustveno sprejeli morje.**

Vse drugo, kar je pripravljalni odbor zapisal na svoj prapor, je takega značaja, da revije ne loči bistveno od drugih slovenskih revij in njihovih hotenj. Toda iz njenega specifičnega zornega kota se nam odpro popolnoma nova obzorja in perspektive — preteklosti, sedanjosti in bodočnosti.

Priprave na ustanovitev nove revije so danes že tako daleč, da bo do polovice marca podrobneje znana fiziognomija prve številke in da bomo njeno rojstvo verjetno doživeli konec aprila. Ustanovitelj revije je obalna konferenca Socialistične zveze, izdajatelj pa koprska založba Lipa. Pripravljalni odbor je izdelal predlog koncepta revije, ki naj bi zajemala pet področij (literatura, zgodovina, gospodarstvo, družboslovje in umetnost), in predlog za uredniški odbor ter za svet revije. Vse predloge bo posredoval izvršnemu odboru obalne konference SZDL. V uredniški odbor so predlagali: **Tomaža Bizajla,** prof. sociologije (glavni in odgovorni urednik), **Zvesta Apollonia,** akad. slikarja-specialista, **Gustava Guzeja,** dipl. politologa, **Jožeta Hočevarja,** prof. slovenščine, **Jožeta A. Hočevarja,** prof. slovenščine, **Staneta Kalužo,** dipl. ekonomista, **Darja Valentiča,** dipl. pravnika ter predstavnike Socialistične zveze, založbe Lipa in kluba študentov obalnih občin. Svet revije naj bi štel 25 članov.

Prispevki, ki se že nabirajo v uredniški mapi, bodo prav gotovo pripomogli. **da bo slovenska obala vendarle spregovorila o sebi, o svojih problemih in posebnostih širši javnosti.** Njen glas naj poveže celinsko in pomorsko miselnost, naj seže v slovenski in še širši prostor in naj pritegne zlasti vse tiste, ki jim je blizu slovensko morje in človek, ki živi ob njem.

Zdenka Lovec

Dr. IVAN KASTELIC: VPLIV MIGRACIJE NA ZDRAVSTVENO STANJE PREBIVALSTVA

Te dni je izdal Zavod SRS za zdravstveno varstvo v Ljubljani posebno publikacijo dolgoletnega in poznanega zdravnika na južnem Primorskem dr. Ivana Kastelica z naslovom »Vpliv migracije na zdravstveno stanje prebivalstva s posebnim ozirom na razširjenost tuberkuloze — Koprsko v letih 1948—1966«. V tej socialno medicinski študiji, ki je obenem tudi njegova disertacija za dosego naziva doktorja znanosti in socialne medicine, pravi avtor, da je hotel prikazati razvoj zdravstvenega stanja koprskega prebivalstva v teh letih kot rezultat dveh osnovnih činiteljev: množične migracije prebivalstva in naglega gospodarskega razvoja na tem območju.

Prvi del obsega opis prebivalstva in številnih faktorjev okolja, ki so vse od zadnjih let 19. stoletja pa do danes vplivali na socialno-medicinske razmere v tem delu Slovenskega Primorja. V drugem delu pa je opisana splošna obolevnost prebivalstva, v tretjem pa je prikazano, kako sta množična migracija in nagli gospodarski razvoj vplivala na obolevnost avtohtonega, še posebej pa priseljenega prebivalstva v ožjem obalnem koprskem območju s posebnim ozirom na razširjenost tuberkuloze. Primerjanje razvoja zdravstvenega stanja prebivalstva obalnega območja s kraškim in notranjskim. mi je omogočilo, pravi avtor, stvarno ocenitev silnic in spleta obravnavanih spreminjajočih se faktorjev okolja.

Studija, nadaljuje avtor v uvodni besedi, je moj skromni prispevek k znanstveno raziskovalnim študijam Slovenskega Primorja, kjer sem pred 20 leti — maja 1948 — pričel s svojim zdravniškim delom v Ilirski Bistrici in ga pozneje nadaljeval v Kopru.

Studija obsega 190 strani in je podkrepljena s številnimi podatki, ugotovitvami in zaključki, ki bodo koristno služili zdravstvenim zavodom in drugim merodajnim organom pri obravnavanju in planiranju zdravstvene službe v tem delu Primorske.

(B. B.)

Novice zamejskih Slovencev

PREDLOG ZA USTANOVITEV MEŠANIH JUGOSLOVANSKO-ITALIJANSKIH RIBIŠKIH ZADRUG

V Gradežu je bil preteklo nedeljo posvet, ki so se ga udeležili številni predstavniki ribiških organizacij in deželne uprave, predstavniki trgovinskih zbornic Gorice, Trsta in Vidma, predstavniki sindikalnih in družbenih organizacij ter župani nekaterih obalnih občin. Pogovarjali so se o problemih ribolova v severnem Jadranu in o nadaljnjem jugoslovansko-italijanskem ribiškem sodelovanju. Dosedanji ribiški sporazum je namreč zapadel 31. decembra lani in bi ga bilo treba obnoviti. Poudarjali so, da pomeni severni Jadran celoto in da v njem ne bi smelo biti tako imenovane »ribiške vojne«, saj so sicer odnosi med obema sosednima državama med najboljšimi v Evropi. Predlagali so še, naj bi ustanovili specializiran zavod za proučevanje ribiških problemov v krajevnem in širšem merilu.

RAZSTAVA OB 160-LETNICI GORIŠKE KNJIGE

Državna študijska knjižnica v Gorici namerava ob 50-letnici svojega obstoja in 160-letnici goriške knjige prirediti razstavo, ki naj bi poudarila kulturni, socialni in politični pomen knjižničarstva na Goriškem. Posebna proslava naj bi bila še v jeseni v okviru kongresa furlanske filološke družbe in 4. srednjeevropskega kulturnega sestanka. Pri ureditvi razstave bodo sodelovale tudi druge krajevne in deželne knjižnice iz Italije, Slovenije in Avstrije.

NOVA PREMIERA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA

Danes je v kulturnem domu v Trstu nova premiera slovenskega gledališča v režiji Jožeta Babiča. Uprizorili bodo komedijo v treh dejanjih Neila Simona »Zares čuden par«.

OBČNI ZBOR KULTURNEGA DRUŠTVA IVAN TRINKO V ČEDADU

Pred kratkim je imelo v Čedadu občni zbor kulturno društvo Ivan Trinko. Tajnik društva Izidor Predan je poročal v delu v preteklem letu, poudaril je, da novo politično ozračje v Italiji olajšuje delo kulturno prosvetnih organizacij. V izčrpni razpravi so sodelovali številni udeleženci občnega zbora, ob koncu pa so izvolili nov upravni odbor in soglasno sprejeli resolucijo, v kateri opozarjajo na težak gospodarsko-socialni položaj Beneške Slovenije.

STAVKA SLOVENSKIH ŠOLNIKOV V TRSTU

Slovenski šolniki v Trstu so pretekli teden stavkali zaradi neurejenega položaja slovenskih šol. Kljub določilom londonske spomenice in temeljnemu zakonu o slovenskih šolah, sprejetem pred osmimi leti, je položaj slovenskih šolnikov še vedno neurejen. Resolucijo so poslali ministrstvu za šolstvo, predsedniku republike in predsedniku vlade in navajajo svoje zahteve in razloge za stavko. Dogaja se namreč, da morajo šolniki dvajset in več let službovati kot suplenti z začetnimi prejemki. Zahtevajo tudi imenovanje pomočnika šolskega skrbnika, ki govori slovenski jezik in slovenskega inšpektorja za slovenske šole. Razen tega šolniki protestirajo tudi proti ravnanju tržaških šolskih oblasti, ki imenujejo v posamezne šolske organe predvsem ljudi italijanske narodnosti.

Morda v prihodnjem mesecu izplačilo odškodnine

PRIMORSKI DNEVNIK je preteklo nedeljo, dne 16. februarja t. l. na drugi strani med drugim objavil tudi naslednje:

»Na seji vsedržavnega odbora so obširno razpravljali o vprašanju izplačila odškodnine bivšim deportirancem. Posebna komisija bi se morala sestati te dni, če se že ni, da podpiše in dokončno odobri seznam upravičencev za vsoto, ki vsakemu pripada. Nato je zakladno ministrstvo naročilo banki »Banca Nazionale del Lavoro, da vsakemu upravičencu pošlje denarno nakazilo. Pri tem moramo ponovno pojasniti, da bodo prejeli denarno nakazilo tisti, katerih prošnje so bile ugodno rešene in seznami objavljeni v Uradnem listu 22. maja 1968 in tisti, katerih prizivi so bili ugodno rešeni.

Kdor je napravil priziv, mora dobiti odgovor, pozitiven ali negativen, od zakladnega ministrstva. Če je odgovor negativen, mora prizadeti v roku 60 dni poslati izreden poziv predsedniku republike in priložiti vse potrebne dokumente ter potrdila.

Tudi tisti, ki »zaradi višje sile« niso še vložili prošnje, naj to store čimprej. Pripominjamo pa, da ni upoštevano kot »višja sila«, če nekdo trdi, da ni vedel za zadevni dekret o izplačilu odškodnine, ali da je bil v inozemstvu, ali bolan. Svojcem, oziroma dedičem tistih, katerih prošnje so bile ugodno rešene, pa so medtem umrli, svetujemo, naj si takoj preskrbijo mrliški list, družinski list in notorični akt, da so dedičj in naj takoj pošljejo prošnjo (s prilloženimi omenjenimi dokumenti) na Zakladno ministrstvo, da pošlje denarno nakazilo na naslov dediča, sicer bodo nastale težave pri vnovčevanju denarnega nakazila.

Vsekakor svetujemo prizadetim, da se za pojasnila obrnejo na Združenje bivših deportirancev.

Kdaj bodo začeli izplačevati, ni moč z gotovostjo napovedati. Obljubljajo, da v prihodnjem mesecu, če ne bodo nastale komplikacije.«

VSE OKROG VOLITEV — PRIPRAVE IN PREDLOGI — KANDIDATI ZA ODBORNIKE IN POSLANCE — VSE OKROG VOLITEV

Beseda pred volitvami

Bolj ko se približujemo 13. aprilu, ko bomo na novo volili vse odbornike in poslance, intenzivnejša postaja predvolilna dejavnost.

Dvoje je bistvenih novosti v predvolilnih pripravah v primerjavi s prejšnjimi leti: Socialistična zveza ob aktivnem in enakopravnem sodelovanju sindikatov ter vseh organiziranih subjektivnih sil ne le na široko odpira vrata vsem, da lahko predlagajo možne odborniške in poslanske kandidate, temveč v okviru Socialistične zveze po demokratičnem postopku, ki zagotavlja možnost neposrednega in posrednega sodelovanja najširšega kroga volilcev, tudi že določamo odborniške in poslanske kandidate; v volilne priprave, k izbiranju možnih kandidatov pa pristopamo z volilnimi programi, obsegajočimi najpomembnejše naloge za mandatno obdobje novih skupščin.

Odborniške kandidate določajo za občinske zbore občani na krajevnih kandidacijskih konferencah SZDL, za občinske zbore delovnih skupnosti pa delovni ljudje na kandidacijskih konferencah v delovnih organizacijah, ki jih organizirajo sindikalne podružnice.

Krajevne kandidacijske konference SZDL so v glavnem zaključene. S tem, ko so občani določili najprimernejše možne kandidate za svoje odborniške kandidate, so zaključili prvo živahno obdobje svojega delovanja, ko so si v jesensko zimski sezoni z vrsto dogovorov postavljali nove naloge (ali povzemali že stare, še neizpolnjene), ki jih bodo z aktivno pomočjo svojih odbornikov, svojih svetov krajevnih skupnosti, krajevnih organizacij SZDL in vseh drugih organiziranih sil, poskušati izvršiti v mandatnem obdobju novih skupščin. Realnost in omejevanje na najnujnejše in najaktualnejše naloge ter dokajšnja mera pripravljenosti občanov za razne oblike lastnega sodelovanja odlikujejo te programe.

Tudi kandidacijske konference v delovnih organizacijah so v polnem razmahu. Poleg določanja odborniških kandidatov vlada tu precejšnje in razumljivo zavzemanje za predlaganje možnih poslanskih kandidatov — zlasti za zbore delovnih skupnosti.

Kakor so si volilci pri določanju odborniških kandidatov prizadevali doseči ob primerni strukturi čim večjo kvaliteto kandidatov; tako si za kvaliteto prizadevajo še zlasti, ko gre za poslanske kandidate.

Širok krog že doslej predlaganih možnih poslanskih kandidatov (85 na 11 mandatov), ki se bo s predlogi pravkar trajajočih kandidacijskih konferenc v delovnih organizacijah gotovo še povečal, dokazuje, da novi postopki v predvolilni dejavnosti, čeprav so res malo zapleteni, dokler se ne navadimo nanje, omogočajo vsebinsko polnejšo in učinkovitejšo demokracijo. Bo pa tak širok krog predlaganih zahteval resno in odgovorno odločanje delegatov, izbranih na krajevnih kandidacijskih konferencah, na kandidacijskih konferencah delovnih ljudi in na sestankih samoupravnih združenj, strokovnih društev itd., ki se bodo predvidoma sestali 3. marca na občinskih kandidacijskih konferencah v Izoli, Kopru in Piranu in ki bodo določali poslanske kandidate za republiški zbor skupščine SRS (izvolili pa bodo tudi svoje delegate v obalno in v medobčinsko — primorsko — kandidacijsko konferenco). Na obalni kandidacijski konferenci bodo določali kandidate za zbore delovnih skupnosti skupščine SRS; na medobčinski — primorski — kandidacijski konferenci pa kandidate za zbore zvezne skupščine. Naša programska izhodišča, potrebe obalnega območja glede na njegov nadaljnji razvoj, naše najvažnejše naloge v prihodnjem obdobju in dogovorjeni kriteriji za izbor poslancev bodo morali biti med najodločilnejšimi merili takrat, ko se bodo delegati na tajnih volitvah odločali, katerim poslanskim kandidatom bodo dali svoj glas; če tu posebej ne omenjamo kandidatovega dosedanjega konkretnega delovanja v praksi, ki bo gotovo tudi odločilno vplivalo na izbor.

Žal, nam kratko odmerjen čas, ki je še na voljo do volitev, zlasti pa do občinskih in do obalne kandidacijske konference, ne bo omogočil dovolj širokih akcij za to, da bi volilci in vsi delegati za kandidacijske konference čim bolje in čim bolj neposredno spoznali vse kandidate. Zato nam bodo pri predstavljanju kandidatov lahko uspešno pomagala naša lokalna sredstva javnega obveščanja: Primorske novice, koprska radijska postaja in vsa glasila v naših delovnih orgnizacijah. Aktivno in resno se bomo morali torej poslužiti tudi tega, večkrat zelo učinkovitega stika z volilci, predstaviti se jim s svojimi stališči, s svojim odnosom do programskih izhodišč in s svojimi pogledi na nadaljnji razvoj našega obalnega območja!

SILVA JEREB

ŽIVAHNA PREDVOLILNA DEJAVNOST V ILIRSKOBISTRIŠKI OBČINI

PO DVA IN TRIJE KANDIDATI

Tudi v ilirskobistriški občini se v teh dneh vrstijo po krajevnih organizacijah SZDL in sindikalnih podružnicah kandidacijske konference, na katerih občani evidentirajo in kandidirajo svoje predstavnike v občinsko skupščino oziroma izbirajo poslanske kandidate za republiško in zvezno skupščino.

Kandidacijske konference so dobro obiskane, ponoviti pa so morali doslej zaradi prepičle udeležbe samo konferenco v mestu, ker je prihod na zbor preprečil nagajivi Pust. Konference so sicer še ves ta teden in morda bo kakšna ostala še za prihodnji. Sinoči je bila sklicana na Pregarjah, nocoj pa bo še v Podgradu.

Medtem ko imajo na občinski konferenci SZDL zbranih že precej predlogov s kandidacijskih konferenc, občinski sindikalni svet predloge iz podružničnih zborov še zbira. Doslej so v glavnem znani nekateri možni kandidati za poslance v republiško in zvezno skupščino, kakor so jih evidentirali tudi volivci v ilirskobistriški občini na svojih konferencah. Tako so za gospodarski zbor zvezne skupščine doslej evidentirali kot možne poslanske kandidate Slavka Humarja, direktorja veletrgovskega podjetja Nanos iz Postojne, potem Zdenka Kuštrina, pomočnika direktorja ZŽTP Ljubljana iz Postojne, in še Mira Ovna, direktorja podjetja Fructal iz Ajdovščine. Za socialno-zdravstveni zbor zvezne skupščine so evidentirali dr. Luciana Ferfoglio, zdravnika in primarija ankaranske bolnišnice ter dr. Vido Grbec, zdravnico iz ortopedske bolnišnice v Valdoltri. Za prosvetni-kulturni zbor zvezne skupščine so prav tako podprli koprski predlog in evidentirali slovenskega pisatelja Cirila Kosmača iz Portoroža. V družbenopolitični zbor zvezne skupščine pa so evidentirali kot možne poslanske kandidate Andreja Franetiča, sekretarja občinske konference ZK iz Sežane, dr. Branka Furlana, sekretarja živilskega kombinata Delamaris iz Izole, in Borisa Kovšco, predsednika občinskega sodišča v Novi Gorici.

Še najmanj kandidatov so odkrili med svojimi soobčani za poslance v zbore republiške skupščine. Tako so za republiški zbor evidentirali Jožeta Grilja, sekretarja komiteja občinske konference ZK v Ilirski Bistrici, in Janka Šabca, tajnika občinske skupščine. Kot možnega poslanskega kandidata za gospodarski zbor so evidentirali direktorja Lesonita Albina Kureta, za socialno-zdravstveni zbor Emila Šuštarja, predsednika občinskega sindikalnega sveta, za kulturno-prosvetni zbor pa Vojka Čeligoja, šolnika iz Ilirske Bistrice.

V glavnem so bili omenjeni možni kandidati za republiške poslance evidentirani na sejah in sestankih vodstev družbeno političnih organizacij ilirskobistriške občine.

S krajevnih kandidacijskih konferenc v občini pa so zbrali že vrsto kandidatov za odbornike v občinski zbor, ki so razen ene izjeme tudi s podpisom ustrezne izjave pristali na kandidiranje. Tako so v volilni enoti Vrbovo kandidirali za občinskega odbornika Alojza Avseca in Miho Primca, v volilni enoti Kuteževo—Trpčane Milko Prosen in Franca Štefančiča (ki pa se še obotavlja podpisati izjavo o pristanku na kandidiranje). V volilni enoti Koseze so kandidirali občane Marjana Novaka, Danila Puglja in Jožeta Škrlja; v volilni enoti Prem Ivana Bašo, Mira Gardelina in Vekoslava Tomažiča; v volilni enoti Topolc Viktorja Bašo, Alberta Vrha in Stanka Zidarja, v Knežaku pa inž. Emila Nahoda in Ivana Urbančiča.

(rb)

SEJA OBČINSKEGA ODBORA ZZB NOV V KOPRU

Volitve in stanovanja

Preteklo soboto je bila ob polnoštevilni udeležbi seja občinskega odbora ZZB NOV koprske občine.

Sekretarka obalne konference SZDL Silva Jerebova je seznanila prisotne o vseh evidentiranih kandidatih za republiške poslance. Prisotni so ob tem pripomnili, da je med evidentiranimi premalo kmetovalcev. Ker pa evidentiranje še ni zaključeno, je mogoče v tej fazi priprav zbrati še nove predloge. Za delegata za občinsko kandidacijsko konferenco so izvolili Toneta Ukmarja in Oskarja Venturinija.

Široka in polemična razprava se je razvila ob obravnavi predloga za ustanovitev samostojne organizacije ZROP. Prevladovali so predlogi proti ustanovitvi take samostojne organizacije, češ da bi to osiromašilo dejavnost združenih organizacij glede na starostni sestav invalidov in borcev NOV in bi povečalo stroške za dejavnost. Seveda pa je tako gledanje enostransko. Ob zaključku so na seji sprejeli sklep, naj to vprašanje podrobno obravnavajo na seji komisije ZROP in na letnih skupščinah, ker so le-te organizacije pristojne, da o tem sklepajo.

Odbor je še obravnaval predlog, kako razdeliti sredstva za stanovanjsko izgradnjo, ki se zbirajo pri republiškem skladu. Stališče odbora je potrebno že zato, da bi lahko zaprosili za rezervacijo določenega števila stanovanj, ki jih gradijo letos za trg. Odbor je sprejel sklep, da naj bi se 50 % teh sredstev uporabilo za nakup najemnih stanovanj, ostalih 50 % za kredite. Tako bi lahko letos odkupili vsaj 40 novih stanovanj, z dodelitvijo manjših kreditov pa bi ugodili večjemu delu prosilcev iz okolice Kopra. Nekaj stanovanj bi predvidoma lahko tudi pridobili z dodelitvijo kreditov za dograditev.

(A. M.)

KANDIDATI ZA ODBORNIKE OBČINSKEGA ZBORA SKUPŠČINE OBČINE KOPER

Pripomba: V volilnih enotah, za katere še ni podatkov o kandidatih, so kandidacijske konference v teku in bodo zaključene do 25. februarja.

Volilne enote:

št. 2 — Koper (bivša IV. mestna četrt): dr. Franc Juriševič, upokojenec; Leo Fusilli, profesor; Gorazd Milkovič, upokojenec;

št. 8 — Žusterna: Leopold Jerman, uslužbenec; Stane Žitko, upokojenec;

št. 9 — Semedela: Tone Kodrič, upokojenec; Mojca Brank, pravnik;

št. 12 — Škocjan—Šalara: Milan Cerkovnik, uslužbenec; Nuša Krmac, profesor;

št. 13 — Škocjan—Šalara: Jože Guštin, upokojenec; Jože Urh, delavec;

št. 15 — Bertoki: Marjan Furlanič, uslužbenec; Peter Purger, uslužbenec;

št. 16 — Čežarji—Pobegi: Serafin Turk, obrtnik; Dušan Bordan, delavec;

št. 17 — Pridvor: Franko Muzenič, gasilec; Viljem Turk — mlajši, avtomehanik;

št. 20 — Škofije: Narcis Družina, šofer; Lucija Pečarič, delavka; Cveto Batagelj, gostilničar;

št. 21 — Škofije: Leander Cunja, novinar; Ivan Primožič, uslužbenec; Rafael Primožič, delavec;

št. 26 — Babiči—Boršt: Egidij Babič, kmet; Jože Lazar, kovač;

št. 27 — Dekani: Dušan Obad, kmetijski tehnik; Janko Kleibenzettl, učitelj; Zdravko Toškan, gradbeni inženir;

št. 28 — Črni kal: Jože Sedmak, ekonomist; Stanko Mihalič, delavec;

št. 29 — Črni kal: Peter Pavlič, uslužbenec; Darko Cunja, delavec; Rudi Kociančič, pravnik;

št. 30 — Gračišče: Rafael Vidali, uslužbenec; Ivan Jakomin, upokojenec;

št. 31 — Sočerga—Movraž: Rudi Gregorič, kmet; Marjan Franza, logar;

št. 32 — Gradin: Marjan Šavron, učitelj; Matej Mikolič, kmet; Jože Pavlič, kmet; Viktor Mikolič, kmet; Pavel Šavle, kmet; Štefan Jakac, kmet.

KANDIDATI ZA ODBORNIKE OBČINSKEGA ZBORA SKUPŠČINE OBČINE IZOLA

Pripomba: V volilnih enotah, za katere še ni podatkov o kandidatih, so kandidacijske konference v teku in bodo kmalu zaključene.

Volilne enote:

št. 1: Marija Bolje, predmetna učiteljica; Malči Dolenc, upokojenka; Anica Opeka, uslužbenka;

št. 2: Filip Mlinar, delavec; Vladimir Pižent, dipl. inž. kemije;

št. 3: Franc Brankovič, komercialist; Franc Karo, upokojenec; Vlado Radojevič, upokojenec;

št. 4: Leon Bučar, vrtnarski mojster; Franc Kranjc, obratni inženir;

št. 5: Ivan Bizjak, referent nabave; Jože Dekleva, univerz. študent;

št. 6: Jožica Kolenc, komercialist; Anka Macarol, otroška negovalka; Milena Zajc, učiteljica;

št. 8: Ivan Brečko, delavec; Silvano Šau, novinar;

št. 9: Slavko Černelč, komercialist; Teodor Čok, elektrotehnik;

št. 10: Boris Debeljak, kmetijski tehnik; Slavko Demšar, upokojenec;

št. 12: Just Ivanovič, delavec; Angel Pucer, računovodja;

št. 13: Marta Ambrožič, farmacevt; Danica Blažina, gospodinja; Justa Dujc, gostinska delavka.

št. 16: Andrej Humar, učitelj;

št. 17: Živko Vujmilovič, šofer; Lino Ivančič, delavec; Bruno Stipančič, delavec;

št. 18: Alojz Kraševec, delavec; Ivan Miško, delavec; Jožef Tuljak, delavec;

št. 19: Ernest Babič, zidar; Peter Bernardi, šofer; Nevio Kleva, tehnik;

št. 20: Ludvik Medoš, kmet; Marcel Medoš, delavec; Viktor Hrvatin, kmet.

Kandidati za odbornike občinskega zbora skupščine občine Piran

Pripomba: V volilnih enotah, za katere še ni podatkov o kandidatih, so kandidacijske konference v teku in bodo v kratkem zaključene.

Volilne enote:

št. 13 — Beli križ: Jakob Draksler, upokojenec; Marjan Mavrič, gradbeni tehnik.

št. 14. — Strunjan: Alceo Cobalti, predmetni učitelj; Mirko Igličar, ekonomist.

št. 23 — Padna: Franc Pribac, delavec; Bruno Stanič, gradbeni tehnik.

Priprave na skupščinske volitve v Kopru

V torek je bila v dvorani na Titovem trgu v Kopru razširjena seja mestne konference Socialistične zveze. Udeležili so se je člani izvršnega odbora SZDL, nekateri odborniki občinske skupščine ter sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov v mestu.

Namen seje: priprave na spomladanske skupščinske volitve. Predsednik mestne konference Slavko Brataševec je v uvodnih besedah seznanil udeležence s pripravami za sklicanje štirih krajevnih kandidacijskih konferenc v mestu. V četrti mestni četrti so določili kandidacijsko konferenco za ta petek ob 19. uri v veliki dvorani gledališča. Za druge tri mestne četrti pa v prvih dneh prihodnjega tedna.

Zatem je tekla beseda o volilnem programu mestne konference Socialistične zveze in o prvih rezultatih ankete, ki jo je Socialistična zveza izvedla med koprskimi občani. Udeleženci seje so k volilnemu programu imeli vrsto predlogov. Predvsem glede zaposlovanja mla*ih, glede večje skrbi za stare in onemogle ter glede večje snage v mestu in predmestjih.

Ob koncu razgovorov so predlagali nekaj možnih kandidatov za odbornike občinske skupščine ter za poslance vseh štirih zborov republiške skupščine.

LETNE KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZKS NA OBALNEM OBMOČJU

Delavno in predvolilno vzdušje

Pretekli teden so se pričele letne konference osnovnih organizacij ZK na obalnem območju. V ponedeljek so imele letne konference osnovne organizacije ZK v Žusterni, na Škofijah in aktiv ZK koprske bolnišnice. V četrtek so bile konference v Šmarjah, Marezigah, Semedeli I, v tretji in četrti mestni četrti v Kopru, v podjetjih pa v Agrariji Koper in v podjetju »2. oktober« Portorož. V petek je imela letno konferenco osnovna organizacija ZK Semedela II, druga mestna četrt Koper ter osnovne organizacije ZK na območju krajevnih skupnosti Piran, Portorož in Sečovlje. V nedeljo je bila še letna konferenca v Črnem kalu.

Nekatere osnovne organizacije niso samo poslušale poročil o opravljenem delu v preteklem letu, temveč so bile kar delovnega pomena. Tako so npr. v Žusterni ob tej priložnosti sprejeli v ZK 15 mladincev, večinoma študentov na raznih visokih šolah v Ljubljani.

V vseh organizacijah, ki so že imele letne konference, so bila izhodiščna osnova za vsebino konference kongresni materiali, še zlasti naloge organizacij ZK, ki izhajajo iz resolucije, sprejete na VI. kongresu ZKS. Ob tako postavljeni zasnovi in oceni dela je večina konferenc sprejela tudi programe bodočega dela. Tudi letos posvečajo posebno skrb kadrovski zasedbi sekretariatov. Skoraj povsod so pritegnili v vodstva osnovnih organizacij tudi mlade člane.

Vse osnovne organizacije volijo tudi delegate za občinske konference, ki jim letos poteče mandatna doba.

Posebno pozornost posvečajo notranjim partijskim vprašanjem kot so redno obiskovanje sestankov, plačevanju članarine ter sodelovanju v raznih komisijah, ki so ustanovljene pri obalni konferenci ZK.

Ker sovpadajo letne konference ZK v predvolilno obdobje, so posvetili določeno pozornost tudi temu vprašanju. Letos bodo namreč volitve za vse skupščinske organe, ker poteče mandatna doba vsem poslancem in odbornikom. Komunisti se zavzemajo, da bodo v te organe izvoljeni sposobni ljudje. Slišati je kritike na račun neučinkovitosti posameznih inštitucij, med njimi tudi voljenih organov. Zato se komunisti zavzemajo za oceno posameznih ljudi, ki kandidirajo v predstavniške organe. Ta ocena naj bo javna in na zdravi osnovi. Osnovne organizacije ZK so sklenile, da se bodo njeni člani zelo intenzivno vključili v priprave, ki jih vodi Socialistična zveza, in v programe, ki jih bodo zagovarjali posamezni kandidati.

Albert Klun

Skupščina izolske občine naj bi štela 40 odbornikov

Svet za splošne in notranje zadeve je sklenil predlagati občinski skupščini Izola, naj bo v občini 20 volilnih enot za volitve v občinski zbor in 20 za zbor delovnih skupnosti. Skupaj bo torej skupščina občine Izola štela 40 odbornikov. Člani sveta so se zavzeli za to, da so vse volilne priprave tudi v jeziku italijanske narodnosti.

Neresni volivci – slabi odborniki

Kar nekako vsiljuje se misel, da nekateri občani ne jemljejo volitev nič kaj resno. Volilne konference, ki so prav zdaj po posameznih volilnih enotah, so slabo obiskane in je udeležba na njih prav zares minimalna.

To nam nazorno kaže tudi primer iz 14. volilne enote v Postojni. V to enoto je zajetih nekaj delovnih organizacij kot: Kinopodjetje, Komunalno podjetje, Elektroservis, Stanovanjsko podjetje, Cestno podjetje in še nekaj drugih. Vseh volivcev v tej enoti je 208, vendar jih je bilo na volilni konferenci v ponedeljek le 22, kar znaša dobrih 10 odstotkov. Torej, le 10 odstotkov je v teh delovnih organizacijah občanov, ki čutijo potrebo po sodelovanju in reševanju raznih problemov. Tokrat so bile volitve tiste, ki naj bi privabile ljudi, da bi iz svoje srede izbrali odbornika, ki bi jih bil sposoben čimbolje zastopati v občinski skupščini.

Zanimiva je ugotovitev, da prav iz podjetja, ki nekako najbolj živi z dogajanji v občini, Komunalnega podjetja, ni bilo niti enega udeleženca.

Mar je potem čudno, da statistike ugotavljajo, kako so seje občinskih skupščin slabo obiskane, kako imajo nekateri odborniki slab in malomaren odnos do skupščinske politike, kot tudi do volivcev. Če bi v obeh zborih občinske skupščine sedeli res pretehtano izbrani odborniki, se prav gotovo ne bi bilo treba bati nesklepčnosti skupščin (pa ne samo skupščin), ki so sedaj pravzaprav vsakdanji pojav.

Zato, volivci, sodelujmo aktivno v predvolilni dejavnosti po volilnih enotah, kajti le odbornik, ki ga bomo soglasno izvolili iz svoje srede, bo lahko v skupščinskih organih zastopal naše skupne interese.

(ef)

MOŽNI POSLANSKI KANDIDATI ZA ZBORE SKUPŠČINE SRS, KI SO PRISTALI NA MOŽNO KANDIDATURO

ZA REPUBLIŠKI ZBOR

V KOPRU (volimo 2 poslanca)
I. volilna enota: Stane Kavčič, r. 1919 leta, predsednik izvršnega sveta SRS; II. volilna enota: Peter Bekeš, r. 1946. leta, študent prava; Ciril Čehovin, r. 1936. leta, dipl. ekonomist; Aldo Gregorič, r. 1929. leta, pravnik; Elia Crollini, r. 1916. leta, uslužbenka; Vinko Lovrečič, r. 1929. leta, dipl. pravnik; Ivan Renko, r. 1922. leta, novinar-politolog; Stane Žitko, r. 1924. leta, upokojenec.

V IZOLI (volimo enega poslanca)
Ivo Baškovič, r. 1926. leta, ekonomist; Jože Buh, r. 1923. leta, politolog; Lojzka Čotar, r. 1926. leta, ekonomski tehnik; Viktor Korenčan, r. 1930. leta, tehnik; Jernej Humar, r. 1918. leta, učitelj.

V PIRANU (volimo enega poslanca)
Riccardo Giacuzzo, r. 1919. leta, uradnik; Stanislav Jenko, r. 1921. leta, dipl. ekonomist; Karel Marsel, r. 1927, študent prava; Dušan Puh, r. 1922, dipl. pravnik.

ZA GOSPODARSKI ZBOR
Na obalnem območju volimo 3 poslance

V KOPRU: Apolinio Abram, r. 1915, uslužbenec; Dominik Dobič, r. 1931, uslužbenec; Milan Draksler, r. 1929, učitelj; Stanko Funa, r. 1924, uslužbenec; Vidko Hlaj, r. 1921, uslužbenec; inž. Branko Hočevar, r. 1928, dipl. inž. rudarstva; Irena Hudales, r. 1927, uslužbenka; Josip Kramarič, r. 1916, višji gradbeni tehnik; inž. Branko Polh, r. 1926, dipl. inž. kemije; Egon Princič, r. 1933, dipl. pravnik; Jože Sedmak, r. 1928, ekonomist; inž. Marko Štokin, r. 1928, strojni inženir; inž. Matej Suhač, r. 1926, dipl. strojni inženir; inž. Herman Špička, r. 1934, dipl. strojni inženir; Miran Turk, r. 1932, dipl. pravnik; Milan Vatovec, r. 1931, uslužbenec; inž. Dušan Venturini, r. 1935, inž. fizike.

V IZOLI: Ivo Baškovič, r. 1926, ekonomist (ali za republiški zbor); Viktor Korenčan, r. 1930, tehnik (ali za republiški zbor); Maksimilijan Šiško, r. 1922, dipl. ekonomist.

V PIRANU: Andrej Grahor, r. 1933, dipl. pravnik; Franc Kosovel, r. 1926, gostinski turistični delavec.

SOCIALNO-ZDRAVSTVENI ZBOR
Na obalnem območju volimo 3 poslance

V KOPRU: Cvetka Birsa, r. 1939, socialna delavka; dr. Boris Cergolj, r. 1920, zdravnik specialist; dr. Amalija Cotič, r. 1922, zdravnica; Franc Čehovin, r. 1919, uslužbenec; Boris Filli, r. 1931, dipl. pravnik; Ida Gec, r. 1927, inž. za organizacijo dela; dr. Vida Gerbec, r. 1925, zdravnica; Hinko Kukovec, r. 1926, učitelj; Stojan Kurent, r. 1927, kontrolor; Pavel Pečar, r. 1930, socialni delavec; Marinka Prebil, r. 1934, socialna delavka.

V IZOLI — PIRANU: Mira Firm, r. 1929, višja medicinska sestra; Ciril Koprivc, r. 1939, socialni delavec; dr. Vojteh Pertot, r. 1921, zdravnik.

KULTURNO-PROSVETNI ZBOR
Na obalnem območju volimo 2 poslanca

V KOPRU: Slavko Brajnšcvec, r. 1919, direktor šolskega centra kovinarske šole; Vesna Čehovin, r. 1936, novinarka; Leo Fusilli, r. 1929, profesor; Milan Hasl, r. 1924, prof glasbe; Ecio Jazbec, r. 1920, novinar; Vera Vezovnik, r. 1930, predmetna učiteljica.

V IZOLI: Enio Agostini, r. 1924, dipl. ekonomist; Lucija Scher, r. 1919, novinarka.

V PIRANU: Janko Blažej, r. 1929, profesor.

Za gradnjo šol naj prispevajo vsi zaposleni

Občina Koper nima denarja za gradnjo novih šol, za temeljita popravila ali za razširitev sedanjih šolskih zgradb. Čeprav gre iz proračuna nad štirideset odstotkov za šolstvo, to komaj zadostuje za tekoče vzdrževanje in za osebne dohodke prosvetnih delavcev. O tem smo naše občane že nekajkrat temeljito seznanili. Seveda ni samo pri nas tako. V vseh proračunih slovenskih občin je tako, da jim zmanjka za nove šolske stavbe ali pa za popravila starih.

Vendar je redkokje vprašanje novih šolskih prostorov in obnova starih tako nujno pereče kot v koprski občini. Po vseh občinah v Sloveniji si pomagajo z zbiranjem denarja pri zaposlenih občanih in pri delovnih organizacijah. V mnogih občinah so na ta način zgradili več novih šolskih stavb, temeljito popravili in razširili stare in gre pouk nemoteno naprej.

Pri nas hudo zaostajamo za drugimi občinami, potrebe pa nenehno naraščajo, ker se naglo množi tudi prebivalstvo. Občinska skupščina je predlanskim, junija meseca, priporočila vsem delovnim organizacijam, naj v razdobju štirih let prispevajo za nujno izgradnjo šol letno 1,6 % izplačanih bruto osebnih dohodkov. Do leta 1971 bi tako v koprski občini zbrali približno 15 milijonov novih dinarjev za zgraditev najnujnejših šolskih prostorov.

V občini imamo 111 delovnih organizacij, ki imajo sedež tu. Doslej se je že 90 delovnih organizacij s pogodbo ali s sklepom obvezalo, da bodo prispevale za izgradnjo šolskih prostorov del lastnih sredstev. Lani je bilo zbranih 830.000 din. Seveda podpisovanje pogodb še ni končano. Nekatere delovne organizacije prav v teh dneh sprejemajo sklepe oziroma podpisujejo pogodbe. Z lani zbranim denarjem so dokončali v Kopru dve šolski telovadnici, ker sta bili nujno potrebni, saj je bila za vseh 3700 učencev osnovnih in srednjih šol na voljo le ena manjša šolska telovadnica. Ostanek denarja pa so porabili za izdelavo načrta za gradnjo nove osnovne šole v Semedeli.

Ob tej priložnosti moramo občanom koprske komune povedati, da je občinska skupščina priporočila zbiranje prispevkov le tistim gospodarskim in delovnim organizacijam, ki imajo sedež v koprski občini. Kasneje je bilo o tem še več razprav. Predvsem v obeh zborih občinske skupščine, pa v pripravljalnem odboru in svetu za šolstvo, kasneje še pri sklepanju pogodb v posameznih delovnih organizacijah. Končno se je izoblikovalo skupno stališče oziroma zahteva, naj prispevajo za gradnjo šol brez izjeme vse delovne organizacije. Torej tudi tiste poslovne enote ali podružnice, ki imajo sedež matičnega podjetja zunaj občine Koper. To zahtevo so utemeljili s tem, da je to oblika samoprispevka, ki naj ga plačujejo solidarno prav vsi zaposleni v občini.

Takih delovnih enot oziroma podružnic je v koprski občini precej. Nekatere podružnice so zelo močne in zaposlujejo tudi kar lepo število ljudi. Pri tem bi povedali še to, da večina teh podružnic oziroma njihovih matičnih podjetij posluje zelo rentabilno, saj so se vselila k nam zaradi ugodnih poslovnih pogojev, ki jim jih daje zemljepisna lega obalnega območja, zlasti Kopra, bližina meje in morski promet.

Pred nekaj dnevi je predsednik občinske skupščine poslal vsem tem delovnim organizacijam v Kopru in v občini pismo, v katerem podrobno pojasnjuje bližišča oziroma zahteve, ki so se izoblikovale na številnih razpravah, da bi morale prav vse delovne organizacije prispevati za zgraditev novih šolskih prostorov.

V pismu pravi, da je na osnovni šoli na Bonifiki že tretje leto pouk v treh izmenah, ker je bila zgrajena za 350 učencev, sedaj pa jih je kar 1056. Učenci so v večini iz Semedele in drugih primestnih naselij, kjer se število prebivalcev in šoloobveznih otrok nenehno povečuje. Sama Semedela ima nad 6000 prebivalcev in 800 šolskih otrok, nima pa še svoje osnovne šole. Vse specialne učilnice in druge prostore na Bonifiki so preuredili v matične učilnice. Ni nobenih prostorov, kjer bi se dodatno lahko učili učenci s slabšimi učnimi uspehi.

Tudi druge šole v občini niso usposobljene za izvajanje predmetnika oziroma obveznega programa: so brez telovadnic, brez prostorov za šolske kuhinje in mnoge brez pomožnih prostorov. Tako je v Dekanih, v Hrvatinih, Škofijah in drugod. Program, ki je bil sprejet, predvideva čimprejšnjo zgraditev semedelske šole in dograditev prej omenjenih. Najbolj pereče je vprašanje Semedele, kjer bi morali začeti graditi že letos. Program predvideva 22 učilnic, za kar bo potrebno okrog 7 milijonov din. Zaradi pomanjkanja denarja bo potekala gradnja semedelske šole v etapah. Že letos do jeseni bi morali zgraditi vsaj deset matičnih učilnic za otroke nižjih razredov osnovne šole. Za to bi potrebovali tri milijone dinarjev.

Predsednik občinske skupščine prosi poslovne enote, ki imajo matično podjetje zunaj občine, naj se vključijo v solidarno akcijo in omogočijo čimprejšnjo zgraditev osnovne šole v Semedeli. Prošnjo utemeljuje z dejstvom, da tudi te poslovne enote zapoljujejo delavce, ki živijo v koprski občini. V interesu teh je, da ustvarimo vsaj najosnovnejše pogoje šolanja njihovih otrok. Predlaga, naj tudi te delovne organizacije prispevajo v štirih letih, do konca 1972. leta, za zgraditev šol po skupnem merilu 1,6 % letno izplačanih bruto osebnih dohodkov.

RZ

Po izdatnem sneženju je v torek in sredo nastopila odjuga tudi v Ilirski Bistrici in drugih krajih pod Snežnikom. Spričo naglega topljenja snega pa se že spet pojavlja skrb zaradi morebitnih poplav, ki rade ob vsakem večjem deževju obiščejo nižje predele ob reki Reki, pri čemer so ogrožene tudi nekatere gospodarske organizacije. Na Sviščake pa je za zdaj cesta spet neprevozna in so tako tudi smučarji kljub dvema metroma snega opeharjeni za svoje veselje, dokler ne bodo očiščeni visoki snežni zameti na cesti iz Ilirske Bistrice. Na sliki: novi stanovanjski del Ilrske Bistrice v talečem se snegu

Realen in strnjen program

komisije za družbeno ekonomske odnose in ekonomsko politiko pri obalni konferenci ZKS za letošnje leto

V ponedeljek se je sestala komisija za družbeno-ekonomske odnose in ekonomsko politiko pri obalni konferenci ZKS Koper. Obravnavala je program in način dela za leto 1969, izvolila sekretariat in se domenila o organizaciji razprav po gradivu za IX. kongres ZKJ. Zaradi važnosti dnevnega reda sta se seje udeležila tudi sekretar obalnega komiteja Ivan Renko in sekretar komisije za družbeno-ekonomske odnose in ekonomsko politiko pri CK ZKS Ivan Lapajne.

Komisija je sklenila, da mora njeno delo postati bolj operativno kot doslej. Zato je bila pri sprejemanju programa mnenja, da je za učinkovitejše delo bolj primerno izdelati skromen, toda realen program in ga obravnavati tako, da bodo sprejeta stališča in presoja določenih problemov obvezovale vse člane Zveze komunistov.

Zato bo komisija vabila na svoje seje tudi predstavnike, ki so za določeno področje neposredno ali posredno odgovorni. Prav tako bo na svoje seje vabila tudi slušatelje večerne politične šole v Kopru, ki so se odločili za sodelovanje na ekonomskem področju.

Komisija je izvolila petčlanski sekretariat, ki bo pripravljal seje komisije ter koordiniral in usmerjal delo tudi po posameznih delovnih skupinah, za strokovno pripravo določenega gradiva.

Iz dokumentov centralnih organov ZK (zveznih in republiških) bo komisija prvenstveno obdelovala le tista vprašanja, ki jih na obalnem območju najbolje poznamo. Na ta način bo zagotovljeno kvalitetnejše delo in večji interes v primerjavi z vsestranskimi in površnimi obravnavami.

Komisija je sklenila takoj organizirati razprave po osnovnih organizacijah in v večjih delovnih organizacijah na osnovi dokumentov za IX. kongres ZKJ — »Naloge ZKJ v nadaljnji graditvi samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov«.

V svojem nadaljnjem delu bo komisija zavzela stališča predvsem do naslednjih vprašanj:

— razširjena reprodukcija kot prvi pogoj za odpravljanje brezposelnosti na obali,

— hitrejše vključevanje gospodarstva na obali v program razvoja Slovenije,

— povezovanje gospodarstva na obali in dolgoročni razvojni program slovenske obale,

— delitvena razmerja in primerna stimulacija umskega dela kot pogoj za hitrejši napredek.

Bruno Eller

GLUHA UŠESA

Neizdelan devizni režim in naša carinska politika povzročata gospodarstvu veliko glavobola — pa tudi jeze, kjer je očitno, da posamezni ukrepi res niso na mestu. Če naj bi po eni strani s carinsko politiko zaščitili domačo proizvodnjo pred vdorom tujih izdelkov, pa naj bi po drugi strani to našo proizvodnjo stimulirali z odpravljanjem carinskih dajatev na uvoz surovin in opreme, ki je pri nas ne proizvajamo ali je ni mogoče dobiti. Razen tega bi morali v posameznih primerih bolj paziti zlasti na recipročno ukrepanje v odnosu na druge države, ki ob uvozu naših izdelkov in blaga odrejajo visoko carino, naša na njihove enake ali podobne izdelke in blago pa je nizka ali je sploh ni. O tem smo že pisali zaradi ustreznih težav naše furnirske industrije, v podobni godlji pa se mnogokrat znajdejo tudi drugi proizvajalci in izvozniki oziroma uvozniki.

Eden takšnih prizadetih gospodarskih objektov je tudi podjetje Lesonit v Ilirski Bistrici. Že lani oktobra je v posebnem pismu predsedniku zveznega izvršnega sveta (kot zadnjem sredstvu, saj je prej s svojim položajem in gledanjem na devizni režim in carinske ukrepe tovarna seznanila vse pristojne republiške in zvezne forume) Lesonit obrazložil svoj položaj in težave, v katere je podjetje zašlo ob svoji nujni rekonstrukciji in ob tem zaradi plačila visoke carine na uvoz strojne opreme iz Švedske, čeprav takšnih naprav pri nas ne izdelujemo. Lesonit je iz kabineta predsednika ZIS prejel pavšalen odgovor, »da so zadevo odstopili pristojnemu sekretariatu ...« Odtlej seveda zaman čakajo na določnejši odgovor oziroma na rešitev svoje vloge in prošnje za znižanje carinske stopnje na uvoz strojev in opreme. Od cenejše rekonstrukcije in modernizacije tovarne pa je v veliki meri odvisna njena enakopravna vključitev v mednarodno delitev dela in enakopraven boj na svetovnih tržiščih, kamor Lesonit že doslej uspešno izvaža.

Ta dosedanji uspešen izvoz pa so v Lesonitu dosegali le z znatnimi težavami. Njihova strojna oprema je vredna le še 18 do 23 odstotkov nabavne vrednosti, kar je zahtevalo nujno modernizacijo, v katero je podjetje tudi šlo po vsestranski proučitvi položaja. Pri tem pa so pri sestavljanju celotnega programa modernizacije in avtomatizacije podjetja težili k temu, da bi uvozili res samo najnujnejšo opremo, vse drugo pa nabavili doma.

Zato je odnos v celotni konstrukciji investicijske naložbe za modernizacijo tovarne takšen, da odpade komaj 37,85 odstotka na uvoz, 62,15 odstotka pa na domačo opremo, stroje in druge stroške. Tujo opremo, stroje in aparate pa Lesonit uvaža iz Švedske, ker ima na osnovni opremi in strojih firme Defibrator že od prej organizirano vso svojo proizvodnjo in bi vsaka preorientacija na drug sistem pomenila postaviti na noge povsem novo tovarno. Ne na zahodu, niti na vzhodu še manj pa doma, nihče ne proizvaja opreme te vrste kot Defibrator v Stockholmu.

Ne glede na to, da ima sicer Lesonit zagotovljena sredstva za svojo modernizacijo in rekonstrukcijo tovarne, pa bi neutemeljeno plačilo visokih carinskih dajatev na uvoz nujne strojne opreme iz Švedske povzročilo občutno zmanjšanje reprodukcijskega potenciala tovarne in s tem seveda nepotrebne težave ob nadaljnjih prizadevanjih za uveljavljanje na tujih trgih. Spričo tega Lesonit upravičeno — vendar doslej še brez uspeha — trka na vrata pristojnih zveznih organov za rešitev vsaj tega utemeljenega primera znižanja ali oprostitve carinskih dajatev.

Seveda pa to ni osamljen primer. Ker je carina tudi za posamezne vrste uvoznih izdelkov in blaga uzakonjena za daljši čas, je zato toga in neživljenjska v mnogih primerih, ko se izkaže, da pri njenem formiranju niso sodelovali najbolj prizadeti proizvajalci. Vse premalo je zato v takšnih upravičenih primerih, ko gre celo za usodo posameznih ali cele vrste delovnih kolektivov, posredovanja in živega dela zveznih poslancev v odborih in zborih zvezne skupščine, oziroma je premalo živa vez med njimi in življenjskim vrenjem gospodarske problematike v naši deželi.

RASTKO BRADAŠKJA

(V ČRNO ALI PA MIMO:)

LIST PAPIRJA

Bel, neomadeževan list papirja sem vzel v roke. Nisem imel posebnih namenov: napisal bom to in ono, sem si rekel, kaj preprostega, nevznemirljivega, za branje ob zimskih večerih.

Obračal sem ga v rokah, list papirja, in mahoma se mi je prižgala kritična lučka kot svetilnik na obali in v tej svetlobi je dobil papir čudne maroge: nič več ni bil bel in neomadeževan, nič več samo pripomoček za pisanje, marveč pogoltna sipa s stoterimi lovkami. Ne gre za surrealistično prispodobo, temveč za krvavo resnico, ki se je najbrž ne zavedamo, ko jemljemo papir v roke in pišemo zaljubljena pisma in kritične članke in prošnje in pritožbe in kdo bi vedel kaj še vse.

Prosim, poglejmo, kako je s temi stoterimi lovkami pogoltne sipe, ki nam neopazno pije kri, kapljo za kapljo:

Podjetje Gozdno gospodarstvo poseka les, plača prometni davek, proda les tovarni papirja in tudi ta plača prometni davek, tovarna celuloze izdela papir in ga proda grosističnemu podjetju, ki prav tako plača prometni davek, grosistično podjetje pošlje papir v papirnico in papirnica spet pribije prometni davek in ko občan kupi list belega papirja, je v njegovi ceni zaračunanih najmanj pet prometnih davkov. In prav toliko tudi cestnih davkov in prav toliko akumulacijskih dajatev in prav toliko marž in prav toliko manipulativnih stroškov. Ne veljam ravno za najboljšega matematika, zato je verjetno, da sem se kje uštel, vendar sem na prste zračunal, da se v enem listu belega, na videz neomadeževanega lista papirja skriva 28 različnih dajatev. To sem povedal diplomiranemu ekonomistu in ga prosil, naj preveri. Nagrbančil je čelo, popisal tri liste papirja, da bi preveril moj račun, nazadnje pa je kapituliral in priznal, da ne more zanesljivo povedati, s kolikšnimi dajatvami je obremenjen list papirja, bržčas pa z večjimi, kot sem zračunal jaz na prste.

Prejšnji mesec sem prijavil na občini lanskoletne dohodke in tako razgrnil pred občinske može vse svoje finančne skrivnosti. Skratka: tam so obveščeni o vseh mojih dohodkih in izdatkih. In prav je tako. Na koncu koncev smo družba, kjer velja obdavčenje za eno temeljnih načel upravljanja in medsebojnega sodelovanja. Toda to obveščanje je podobno kurji farmi, kjer imajo vsi pregled nad produkcijo jajc, samo kokoši ne. Reči hočem: če že veljam za z davki oskubljeno kuro, potem bi rad vsaj vedel, kdo vse me skubi, kako in kje. In če mi diplomiran ekonomist ne more zanesljivo povedati, koliko dajatev plačam za list papirja, kako lahko potem govorimo o obojestranskem obveščanju?

Morda pa nimam prav, morda sploh ne gre za obojestransko obveščanje. Če je res tako, potem nehajmo govoriti o reformi davčne politike. Zakaj to reformo bom vzel takrat zares, ko bom vedel, koliko prometnih in cestnih davkov plačam za list nepopisanega papirja in ko bodo vsi ti davki postavljeni v razumno razmerje z dohodki povprečnega občana. Dokler pa tega ne bo, uporabljajmo namesto davčne politike raje izraz: davčni vijak. Bliže bo resnici.

REGISTRATOR

Voda v Novi vasi

V Novi vasi v piranski občini je bilo na pustni torek veselo razpoloženje. Ekipa Rižanskega vodovoda je začela postavljati cevi za omrežje, ki bo prineslo vodo v vsako hišo. Pri tem je nadvse pomembna vloga krajevne skupnosti, ki je dala pobudo, da so vaščani sodelovali iz izkopu jarkov, pri izdelavi jaškov in pri drugih gradbenih delih. Vrednost del znaša 120.000 din, od tega pa so vaščani prispevali 80.000 din. Pri izkopu je sodelovalo dnevno po trideset ljudi, od starih do mladih, ki jih tudi slabo vreme ni odvrnilo od dela.

V zadnjih dneh so se začele po Postojni širiti razne govorice v zvezi s tamkajšnjo porodnišnico in o njenih težavah. Ker nas je zanimalo, koliko je pri vsem tem resnice, smo se oglasili pri upravitelju porodnišnice Doretu Dolencu. Škoda, da smo prišli prepozno, saj so imeli prav tisti dan sejo upravnega odbora, na kateri so razpravljali tudi o vprašanjih in težavah, ki jih trenutno najbolj žulijo.

Znano je, da se zdravstvo že več let ubada s finančnimi težavami in se pravzaprav nikakor ne more rešiti te nadloge, ki visi nad njim kot Damoklov meč. Razdelitev na regije je stanje prej poslabšala kot izboljšala, saj so se s tem, še bolj kot doslej, začele kazati razne lokalistične težnje in podobno. Sploh pa je z uveljavljanjem gospodarske reforme čutiti povsod pri nas splošen padec oskrbnih bolniških dni. Prav to je stvar, ki je postojnsko porodnišnico najbolj prizadela. Tu se namreč srečujejo s popolnoma drugačnimi problemi kot npr. goriška porodnišnica. Postojnska

Mar tudi postojnska porodnišnica?

sploh ne pozna težav s prostori in opremo, saj je oboje res takšno, da lahko služi svojemu namenu. Pač pa je tu že prej omenjeno zmanjševanje oskrbnih dni, ali še bolje rečeno, stalno upadanje števila pacientk. Sicer ima postojnska porodnišnica široko zaledje in o kakšni ukinitvi ne more biti govora. Na to ustanovo so namreč vezani poleg postojnske občine še Ilirska Bistrica, Sežana in Cerknica.

Porodnišnica sama ima dva oddelka — porodniškega in ginekološkega. Število porodov je že nekaj let približno enako. Suče se okrog 1000 porodov letno, kar je tudi število letnih porodov ostalih dveh primorskih porodnišnic, koprske in goriške.

Čeprav ostaja število porodov na povprečju zadnjih let, je z druge strani čutiti močno upadanje pacientk na ginekološkem oddelku. To jim dela tudi največ preglavic. Leta 1966 so imeli 20.392 oskrbnih dni, lani pa se je njihovo število skrčilo že na 17.600. Popolnoma razumljivo je, da se jim to zmanjšanje občutno pozna. Prav zato so bili primorani napraviti novo sistematizacijo delovnih mest, tako da bo ustrezala dejanskemu stanju. Odpustiti bo treba nekaj delavcev, tako da jih bo od sedanjih 58 ostalo še 50. Deficit za zdaj še ni velik, vendar perspektive slabo kažejo, zato so se odločili ukrepati preden bi bilo prepozno.

Ne glede na naštete težave pa ne morejo računati na bistveno povišanje svojih storitev. Računajo, da bodo z letošnjim letom povečali cene le za 3,4 odstotka, kljub temu da so se splošni stroški povečali za 7 do 8 odstotkov. V postojnski porodnišnici upajo, da bodo nastale težave prebrodili in da bdo lahko nemoteno poslovali še naprej.

(ef)

Beli ali Blatni križ?

Prebivalstvo celotnega pobočja nad Piranom, Portorožem in Fijeso meni, da je zapostavljeno v primerjavi z drugimi predeli piranske občine. To mnenje so izrazili prebivalci Belega križa in sosednih zaselkov tudi na zboru volivcev minuli teden. Svojo trditev so podkrepili z ugotovitvijo, da predlog občinskega proračuna za letos ne predvideva sredstev za izgradnjo prepotrebnega vodovoda na Šentjane in za ureditev cest in poljskih poti. »Naše ceste so že tako razrite — pravijo na Belem križu — in blatne, da smo bolj Blatni kot Beli križ. Pa vendar vodijo preko nas vse turistične poti med Portorožem, Piranom, Fijeso, Pacugom in Strunjanom. Že večkrat smo predlagali, naj bi asfaltirali avtomobilsko cesto, ki vodi iz Strunjana preko Belega križa v Piran, in popravili druge ceste, a doslej nismo naleteli na odprta ušesa.«

Tudi za letos predlagajo, naj bi še pred turistično sezono popravili pešpot z Belega križa v Fijeso. Pot bi kazalo deloma položiti popolnoma na novo, za kar naj bi poskrbel upravni organ skupščine, pristojen za urbanizem. Modernizacija ceste iz Strunjana na Beli križ pa bi pomenila močno razbremenitev ceste Strunjan—Portorož—Piran in bi zato kazalo čimprej razmisliti o njej.

Volivci so opozorili tudi na škodo, ki jo deževje oziroma meteorna voda povzroča pred nekaj leti položeni kanalizaciji. Voda je namreč odnesla zemljo s pobočij in odkrila kanalizacijske cevi tako močno, da nimajo več prave opore in se utegnejo že pri naslednjem močnejšem dežju premakniti. Cevi je torej nujno potrebno spet zakopati in primerno utrditi, poleg tega pa poskrbeti, da jih deževje v bodoče ne bo več tako lahko odkrivalo in izpodkopavalo.

Najmočneje je prebivalce prizadelo — kot smo že omenili — dejstvo, da proračun ne predvideva sredstev za gradnjo vodovoda za Šentjane. Volivci so predlagali najrazličnejše možne rešitve in slednjič enotno podprli predlog, naj bi zaprli vse javne pipe, denar, ki ga občina plačuje v ta namen, pa naj bi šel za gradnjo omenjenega vodovoda.

Na zboru so govorili tudi o vprašanjih preskrbe. Ugotovili so, da je območje Belega križa sedaj že tako gosto naseljeno, da bi prebivalstvo lahko dobilo lastno mesnico in ne bi moralo več hoditi po meso in druge mesne izdelke v Piran ali Portorož. (jl)

V sodelovanju z Zavodom za avtomatizacijo iz Ljubljane je delavska univerza v Kopru organizirala tritedenski tečaj o industrijski pnevmatiki. Zanj je dalo pobudo nekaj inženirjev iz Tomosa, obiskovalo pa ga je nad 30 strokovnjakov iz Tomosa, Mehanotehnike, Lame, Iplasa in drugih podjetij obalnih občin. Poleg teoretične razlage so slušateljem ob zaključku tečaja prikazali tudi praktično delovanje elementov pnevmatike. Demonstracijo je omogočila Tovarna industrijske opreme iz Lesc. Na željo slušateljev bo delavska univerza s tečajem nadaljevala jeseni. Na sliki: udeleženci tečaja o industrijski pnevmatiki

Številni borci še vedno brez stanovanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

v prvi vrsti rešujejo stanovanjska vprašanja borcev, zaposlenih pri njih in zlasti tistih, ki so pred upokojitvijo. Kajti republiški sklad ne bo mogel rešiti vseh, občine pa tudi ne. Problem je postal že hudo političen in ne moremo z njim več odlašati. Ljudje so demoralizirani, ker tudi sami opažajo, da niso šla vedno stanovanja strokovnjakom, kot se je navadno to opravičevalo in da so mnogi prišli do stanovanj po čudnih kanalih in zvezah.

Na podeželju pa so se bali z besedo na dan. Niso si upali vzeti niti ugodnih posojil v strahu, da jih ne bodo mogli odplačevati. Šele v zadnjem času so se opogumili, zato je verjetno, da je število borcev brez poštene strehe nad glavo tako zraslo. Sedaj pa se je zbralo toliko prošenj — čeprav so nekatere zelo skromne — da bi bilo potrebno skoraj petdeset milijonov dinarjev, če bi hoteli rešiti vse probleme.

Republiški poslanec Mirko Remec, ki sodeluje v komisiji republiške skupščine, je prikazal težave, ki so nastale v zvezi z zbranim denarjem: kako ga razdeliti po občinah v sorazmerju s potrebami in zakonom, kajti zakon navaja pogoje za uporabo tega denarja. Če bi združili denar delovnih organizacij, občin in drugih, bi bilo moč laže reševati vsaj dobršen del najbolj perečih potreb. Stališče republiške komisije je, naj ves denar enkratno razdelijo po potrebi občin in te naj temeljito rešijo najhujše stanovanjske zadeve borcev. Prevladalo je merilo solidarnosti, naj se deli po potrebah občin. Tako bi obalne občine dobile precejšen odstotek zbranega denarja po republiškem zakonu. Zadeva bo rešena do polovice marca. Iskati pa je treba še denar bank, delovnih organizacij, pokojninskega sklada, občin in iz drugih virov. Na Primorskem živi 23,9 odstotkov vseh borcev NOV. Prav na Primorskem je največ uničenih in požganih vasi.

Ob koncu so sprejeli predlog, ki so ga poslali pristojnim republiškim oblastem. V njem poudarjajo, da je nujno potrebno pospešiti delo za razdelitev zbranega denarja. V kolikor ne morejo v krajšem času dokončno razdeliti denarja, naj dajo občinam akontacijo. To je nujno zaradi dogovorov s podjetji o gradnji stanovanj. Republiški sklad naj ostane — kot je bil namen — solidarnostni, kar pomeni, da se deli po dejanskih potrebah udeležencev NOV v posameznih občinah.

V posameznih občinah naj ta denar čim smotrneje izkoriščajo, da bo rešeno čim večje število problemov borcev. Enaka merila veljajo za stanovanja borcev-kmetov. Ker pa denarja ne bo dovolj za vse potrebe iz republiškega sklada, je nujno dodati denar, ki se steka v delovnih organizacijah, za upokojence pri republiškem zavodu za socialno zavarovanje oziroma pri društvih upokojencev in pa tudi denar posameznih upravičencev. Pri uporabi denarja naj organizacije zveze borcev tesno sodelujejo s pristojnimi službami občinske skupščine, z delovnimi organizacijami, krajevnimi odbori in člani. Zagotovijo naj javnost, da bi dosegli čim večje sodelovanje pri reševanju teh vprašanj.

R. Z.

Piranska skupščina sprejela proračun

Piranska občinska skupščina je imela v četrtek dolgo sejo, na kateri je obravnavala vrsto pomembnih vprašanj. Ker je bila seja na dan, ko že zaključujemo redakcijo, se v tej številki omejujemo le na glavne podatke.

Skupščina je najprej obravnavala in sprejela novi odlok o prispevkih in davkih občanov. Z njim je potrdila stopnje, pavšale in olajšave, kakor jih je predvideval že predlog odloka, o katerem so razpravljali na zborih volivcev. O tem smo obširneje poročali v prejšnji številki našega lista.

Tudi o občinskem proračunu smo že poročali v zvezi z razpravo o njegovem predlogu na zborih volivcev. Celotni dohodki občine bodo predvidoma 13 % večji kot lani. Od skupne vsote 11,6 milijona N-din pripada temeljni izobraževalni skupnosti 3,9 milijona N-din, nadaljnjih 700.000 N-din za poseben račun za investicije v šolstvu, prosveti, kulturi in telesni vzgoji, 300.000 pa za sklad za urejanje gradbenih zemljišč. Tako ostane neposredno za občinski proračun 6,7 milijona N-din, kar je samo 3 % več kot v preteklem letu.

Podobno kot je že sklenila občina Krško, prevzema s sklepom skupščine tudi piranska občina ustanoviteljske pravice do sklada za financiranje mednarodnega simpozija kiparjev Forma viva. Prevzem teh pravic je narekovalo dejstvo, da so vse prvotne dotacije zveze in republike za simpozij že pred nekaj leti prenehale in da je vse breme financiranja padlo na krajevne faktorje obeh občin.

Dalje je skupščina s posebnim odlokom določila volilne enote za pomladanske skupščinske volitve in sicer 23 za volitve odbornikov v občinski zbor in 15 enot za volitve v zbor delovnih skupnosti. Nov odlok je bil potreben zaradi sprememb, ki so nastale zaradi preimenovanja nekaterih ulic v Piranu in zaradi novega oštevilčenja v Luciji oz. zaradi likvidacije posameznih delovnih organizacij, oziroma zaradi zmanjšanja števila volivcev v skupini zdravstva in socialnega varstva in povečanja v skupini gostinstva.

Zaradi številnih spreminjevalnih predlogov, ki jih kaže uskladiti z osnovami, je skupščina sklenila prekiniti sejo in celotni predlog z novimi pripombami vrniti svetu za družbeni plan in finance. Ta naj jih pregleda ter pripravi nov predlog, da ga bo skupščina obravnavala na nadaljevanju seje v torek.

Zaradi nujnosti je skupščina na četrtkovi seji samo še s posebnim odlokom določila območja zborov volivcev in volilnih enot, ki jih je za vsak zbor skupščine po 20. (jl)

Konkurenčnost?

V naših trgovinah vidimo iz dneva v dan vse več takih predmetov, ki človeku olajšajo njegovo vsakdanjost. Tako so se gospodinje zelo razveselile tudi posebnih plastičnih zamaškov, namenjenih steklenicam z oljem in podobnimi tekočinami. Narejeni so namreč tako, da se tekočina po točenju steka nazaj v steklenico in nič več ni neprijetnega polzenja po zunanjih stenah steklenic. Res, domiselni izdelek. Vendar, dragi potrošniki, če ste se odločili kupiti takšen zamašek v samopostrežni trgovini postojnskega Nanosa v Semedeli, ste slabo naložili svoj denar. Zamašek stane namreč točno 1 (en) novi dinar.

In kaj menite, koliko stane prav takšen zamašek v Tehnoborovi trgovini »na škalinah« na koncu Čevljarske ulice? No, kar uganite! Stane 45 par. Da, prav ste slišali!

Zanimivo bi bilo vedeti za nabavno ceno tega izdelka. Biti mora še precej nižja od že nizke prodajne cene pri Tehnoboru. Zanimivo bi bilo tudi vedeti, kdo in kako določa prodajne cene podobnim potrošnim dobrinam. Zanimivo pa je tudi to, da pri vsem tem mnogokrat govorimo samo o raznih neupravičenih bogatenjih raznih privatnikov itd. Vse za dvig standarda! (ef)

OBISK PRI MLADIH V GOSTINSKEM ŠOLSKEM CENTRU V IZOLI

Začrtali program dela

Mladinska organizacija gostinskega šolskega centra v Izoli je poleg mladinskega aktiva Delamarisa med najaktivnejšimi mladinskimi aktivi v občini. Obiskal sem te marljive mlade ljudi in se pozanimal o delu njihove organizacije. Prijazno sta mi odgovorila na vprašanja predsednica mladinskega aktiva Milka Čobrilo in tajnica Milena Ilič.

Kakšno je delo vaše organizacije?

— O delu organizacije še ne moremo govoriti, ker volimo mladinski aktiv vsake štiri mesece, to je ob prihodu novih dijakov. Izkušnje prejšnjih generacij na področju dela z mladino pa nam nalagajo nove obveznosti. Zaenkrat smo naredili plan dela in upamo, da ga bomo v štirih mesecih uresničili.

S kakšnimi težavami se srečujete pri svojem delu?

— Trenutne težave imamo zaradi prenatrpanosti internata. V sedanji izmeni imamo 120 do 150 dijakov, zmogljivost pa je precej manjša. Prenatrpanost bo verjetno vplivala tudi na učni uspeh. Opazili smo tudi, da so pri obalnem komiteju ZMS v Kopru na nas pozabili, saj še do danes ni bilo njihovega predstavnika pri nas. Upamo, da bo sodelovanje z novim mestnim aktivom ZMS v Izoli boljše.

Kako je s prostim časom dijakov, ki stanujejo v internatu?

— Prosti čas prežive dijaki pri televiziji in radiu. Na voljo imamo tudi knjižnico, ki razpolaga z 800 knjigami. Dijaki se vključujejo tudi v razne športne in kulturne organizacije. Mladinski aktiv pa prireja vsakih 14 dni interne plese za dijake.

Kakšni so stroški bivanja v internatu?

— Oskrba v internatu je 300 dinarjev. Povečini krijejo te stroške delovne organizacije, nekaterim dijakom pa tudi starši.

In nadaljnji načrti?

— Da bi izpolnili plan dela, ki smo si ga zastavili.

Lado Ostrouška

V imenu najmlajših: Hvala!

Odbor za praznovanje novoletne jelke pri mestni konferenci Socialistične zveze v Piranu je minuli teden dokončno razdelil denar, ki so ga prispevala podjetja in nekaj zasebnikov za kolektivno obdaritev otrok ob novem letu. Odbor je zbral skoraj 800.000 S-din in s tem kril stroške vseh prireditev za otroke ob novoletni jelki, preostali denar pa v sorazmerju s številom otrok razdelil šolam namensko za delo krožkov, poživitev šolskih prireditev in nastopov mladine in v podobne namene. Piranska osnovna šola je npr. dobila 300.000 starih dinarjev, druge pa sorazmerno s številom učencev manj, vendar vse kar lepe zneske.

Odbor in šole se v imenu otrok najlepše zahvaljujejo vsem delovnim organizacijam in zasebnikom, ki so pokazali razumevanje in so prispevali za njihovo razvedritev in obdaritev. (jl)

V Kavaličih avtobusna postaja

Vaščani Kavaličev pri Pridvoru so si uredili lepo avtobusno čakalnico. Služila bo tudi vasi Lopar, posebno pa bo prav prišla šolskim otrokom, da jim ne bo treba ob slabem vremenu čakati na prostem. Denarna sredstva za material sta prispevali krajevni skupnosti Pridvor in Marezige, domačini Kavaličev pa so opravili več kot tisoč ur prostovoljnega dela.

Mladinski klub v Izoli bo znova zaživel

Mestni aktiv ZMS v Izoli si je zadal nalogo, da ponovno oživi delovanje mladinskega kluba v Izoli. V ta namen so že pripeljali nove rekvizite in z njimi opremili klub. Mladinci se bodo lahko zabavali tudi ob poslušanju plošč in gledanju televizije. V programu dela bo enkrat tedensko klubska prireditev »Plošča tedna«. Organizirali bodo tudi predavanja z diapozitivi. Prostori mladinskega kluba bodo odprti vsak dan od 17. do 21. ure, in sicer bo to mala dvorana kulturnega doma v Izoli. (L. O.)

Dajatve in proračun v Izoli

Tudi izolska občinska skupščina je v četrtek obravnavala odlok o prispevkih in davkih občanov in letošnji občinski proračun. Zaradi že zaključene redakcije se omejujemo samo na glavne podatke s seje.

Skupna stopnja prispevka iz osebnega dohodka od delovnega razmerja ostane ista kot lani, pač pa se nekoliko spremeni njena razdelitev tako, da dobi temeljna izobraževalna skupnost za 0,08 % višji prispevek. Glede razdelitve katastrskih občin v skupine občina še ni dosegla soglasja z republiškim sekretariatom za finance. Razvrstitev bo znana torej šele, ko bo sekretariat dostavil skupščini nov predlog. Gotovo je samo to, da bodo davčni zavezanci nižinskih zemljišč letos plačevali nekoliko višje prispevke kot lani. Davki za obrtnike bodo letos precej nižji kot lani, drugih posebnih novosti pa novi odlok ne predvideva.

V odloku o občinskem prometnem davku velja omeniti predvsem to, da se oprostitev plačevanja občinskega prometnega davka [illegible] odslej na vso kmetijsko [illegible] razen na ročno orodje in da se uvaja enotni prometni davek od alkoholnih pijač, ki se v celoti porabi za razvoj kulturnih dejavnosti v občini.

Proračun občine Izola predvideva za letos 4,4 milijone N-din dohodkov in prav toliko izdatkov, seveda z obvezno rezervo in z odvodom prispevka za uporabo mestnega zemljišča v poseben sklad. Izdatki so po posameznih skupinah dejavnosti precej višji kot lani. Kulturno prosvetna dejavnost prejme letos za dobrih 23 odstotkov več proračunskih sredstev, socialno varstvo 8 % več, zdravstveno varstvo pa kar za 27 odstotkov več. Komunalna dejavnost bo dobila le 5 % večja sredstva kot lani, prav toliko krajevne skupnosti, medtem ko se dotacije za dejavnost družbeno političnih organizacij zmanjšajo za 14 odstotkov. Za delo državnih organov je predvidenih 17 % več sredstev, predvsem zaradi povečanih potreb narodne obrambe in medobčinskih služb.

Skupščina je s posebnim odlokom določila območja zborov volivcev in volilnih enot, kakor tudi število odbornikov, ki se volijo v posamezni volilni enoti. (jl)

V novih prostorih z novimi načrti

Približno pred dobrim mesecem so v Kopru ponovno odprli mladinski klub, tokrat v bivših prostorih restavracije Emona. Predsednik upravnega odbora Miro Marinšek je povedal, da v klubu delo še ni steklo tako kot bi moralo. Zato se je 10. februarja sestal upravni odbor, kjer so izvolili nove člane vodstva in določili smernice svojega delovanja.

Ugotovili so, da so sedanji prostori neprimerni za klubsko dejavnost in zato nujno potrebni rekonstrukcije. Zaprosili so sklad za negospodarske investicije republiške skupščine za sredstva in upajo, da bodo ob primerni denarni podpori lahko začeli z rednim delovanjem že jeseni.

Stare restavracijske prostore nameravajo urediti tako, da bi v njih nemoteno potekalo delo več sekcij hkrati. Največjo dvorano bodo uporabljali za plesne prireditve, koncerte in razna tekmovanja. Ob njej bodo uredili še vrsto manjših prostorov, ki bodo služili za predavanja, tribune, literarne večere in sedež uprave. Da bi delo v klubu potekalo čimbolj načrtno in organizirano, so ustanovili poseben programski svet, ki ga sestavljajo člani kluba in dijaki koprskih srednjih šol. S tem nameravajo še bolj poglobiti sodelovanje med šolami in klubom.

Na seji upravnega odbora so tudi sklenili, da v klubu uvedejo članstvo. Redni člani bodo imeli izkaznice in bodo plačevali članarino, vsi ostali pa bodo morali vstop v klubske prostore plačati. Ta ukrep naj bi omogočil, da bi v klubu res vladala disciplina in delovna volja.

Kljub temu, da novi prostori kluba še niso urejeni, pa je v njih vse živo. Koprska mladina preživlja tu svoj prosti čas in ga po vsem videzu tudi koristno izkorišča. Organizirali so sabljaško in namiznoteniško sekcijo, ki že redno trenirata, pravkar poteka tekmovanje v šahu, organizirati pa nameravajo tudi razna predavanja, literarne večere in kar je še najbolj pomembno — lastno knjižnico. Želja in načrtov je veliko, preveliko, kajti zadnjo besedo bo le imel denar.

Boris Jež

Mladina pozdravlja borce NOV

Preteklo nedeljo je bila v Pridvoru konferenca ZB NOV, ki so se je udeležili vsi borci. Konferenco je otvoril predsednik Viljem Turk. Na konferenci so govorili o uspehih in slabostih iz preteklega leta in potrdili program Socialistične zveze, ki zajema proslavo 25-letnice prvega zasedanja ONOO, volilni program in pa odkritje spomenika padlim borcem.

Razprava je pokazala, da so priznavalnine in družinske invalidnine zadovoljivo rešene, zelo kritičen pa je stanovanjski problem nekaterih kmetov-borcev. Nekateri so zavrnili posojilo za popravilo stanovanj, ker se bojijo, kako bodo zmogli vračati dolg. Kljub temu so sklenili, naj bi se delila sredstva za gradnjo in popravilo stanovanj enakomerno za mesto, kot za podeželje. Sklenili so še, da je treba posvetiti vso skrb starim in bolnim borcem. Zelo resno so kritizirali neurejene avtobusne zveze za delavce.

V razpravi so govorili tudi o volilnem programu. Vsi borci so soglašali, naj bi evidentirali za občinske odbornike mlade ljudi. Obširen program so zaupali dosedanjemu odboru, ki so ga povečali še za dva člana.

Ob koncu so borci izrazili željo, da bi nagradili dosedanjega predsednika Viljema Turka, ki ima velike zasluge za uspešno delo organizacije ZB v Pridvoru.

Živahno so razpravljali o zapostavljenosti podeželja, ki naj bi mu turistične ustanove posvečale več pozornosti. V vseh povojnih letih ni bilo za olepšavo kraja narejenega ničesar, kar bi privabljajo turiste, pa čeprav je Pridvor komaj 9 km oddaljen od Kopra. Cesti Koper—Pridvor in Koper—Marezige še nista povezani, manjka še 3 km asfalta.

Konferenca borcev se je zahvalila za vso pomoč, ki so jo nudili borcem člani podjetja »2. oktober« iz Portoroža, Agraria iz Kopra, Jestvina, Cestno podjetje Koper, mestna organizacija VVI in združenje borcev iz Kopra, še posebno zahvalno pismo pa so poslali predsedniku občinske skupščine Miru Kocjanu za vse napore za hitrejši napredek vasi.

V imenu mladinske organizacije Pridvor je konferenco pozdravil Zmago Cunja in se zahvalil za ureditev mladinskega kluba ter izrazil pripravljenost mladine, da pomaga pri vseh akcijah

Pred novimi nalogami

Turistično društvo v Postojni kmalu v novih, sodobno opremljenih prostorih — Prvi turistični gostinski zbor za celotno kraško območje konec aprila v Postojni

Že v lanskem letu je postojnsko turistično društvo izvedlo anketo o prireditvi, ki naj bi bila dostojen uvod v letošnjo turistično sezono. To naj bi bil turistično-gostinski zbor konec aprila in na njem bi prikazali dejavnost kraškega gostinstva in turizma.

Prejšnji petek je turistično društvo Postojna sklicalo razširjeno sejo, da bi se podrobneje pogovorili o izvedbi te prireditve, ki bo tokrat prvič v Postojni. Razpravljali pa so še o drugih perečih vprašanjih, s katerimi se srečujejo gostinci in turistični delavci na kraškem območju. Tako so govorili o slabem stanju cest, premajhni propagandi ter še o marsičem. Govorili so tudi o težavah, ki so nastale v zvezi z opremo novega lokala postojnskega turističnega društva.

Znano je, da se je moralo društvo zaradi neprimernih prostorov večkrat seliti in je bilo zato njegovo delo in delovanje večkrat otežkočeno. Odslej bo to seveda popolnoma drugače. Dela na novih prostorih v središču mesta so v zaključni fazi, manjka le še oprema in pri društvu računajo, da se bodo lahko kmalu vselili. Prav pri opremi pa se je zataknilo. Že odkupna cena lokala je bila precej visoka, in sicer 102 tisoč dinarjev, nadaljnjih 80.600 dinarjev pa je potrebnih za sodobno in estetsko ureditev. Ker društvo samo nima dovolj sredstev, se je odločilo najeti kredit v višini 46.000 dinarjev. Pri tem jim je priskočila na pomoč občinska skupščina v Postojni. Ker bi turistično društvo samo težko zmoglo anuitete, se je skupščina zavzela, da bo kreditojemalec. Predsednik občinske skupščine Miran Fajdiga je pojasnil, da je sodoben in lepo opremljen lokal prvobitnega pomena za prvi stik turista s Postojno.

Na seji so še razpravljali o ocenah, ki jih je dobila turistična Postojna v tekmovanju za najbolje urejen turistični kraj. Splošna ugotovitev je, da so ocene v grobem kar ugodne, vendar bo treba v prihodnje nujno posvetiti več pozornosti urejanju nasadov in zelenic. Iz rezultatov tega tekmovanja je razvidno, da v Postojni zelo dobro deluje turistično-informativna služba, da je postrežba v lokalih razmeroma v redu, da pa so javni lokali neurejeni in nečisti. Tem stvarem bo treba v bodoče posvetiti res vso pozornost, kajti tudi malenkosti mečejo slabo luč na razvijajoči se turizem. (cf)

ODPRTO PISMO PISCU »NAŠEGA DRŽAVLJANA«

Spoštovani doktor Makso Šnuderl,

Leta 1961 ste za Prešernovo družbo sestavili brošuro »Naš državljan — njegove pravice in dolžnosti«. Knjige smo se vsi, ki nismo pravno podkovani, pravne jasnosti in pomoči pa le neprestano potrebni, silno razveselili ter jo pozdravili z velikim navdušenjem in odobravanjem. Nemalokrat smo se zatekli k njej po namig, nasvet, pojasnilo. Naše iskanje je bilo vselej bogato poplačano, bodisi s tehtnim nasvetom bodisi z izčrpno informacijo, kje naj še stikamo in brskamo, da bomo docela osvetlili svojo pravno dilemo. Skratka, Vaša knjiga nam je prihranila marsikatero utrudljivo pot na sodišče. Ni nam bilo več treba, da se za vsako malenkost gnetemo pred vrati in po hodnikih služb pravne pomoči ter s svojimi malimi štorijami in zadevicami ali z večjimi zagatami in težavami krademo čas preobremenjenim svetovalcem in sodnikom. Drugače povedano: s svojim lahko umljivim in konciznim tolmačenjem zakonov niste zgrešili cilja, ki ste si ga zadali v svojem kratkem uvodu bralcem: zadeli ste naravnost v črno. Omogočili ste neštetim preprostim delovnim ljudem, da se brez posebnega napora seznanijo s splošnimi pravicami in dolžnostmi, ki jih imajo kot državljani Jugoslavije. Laike ste soočili z najnujnejšimi in najbistvenejšimi pravnimi poglavji in zakonskimi predpisi, dali ste jim možnost, da se zamislijo, zbistrijo in pomirijo; ne nazadnje tudi da si pomagajo, ker nepoznavanje zakonov nikogar ne odvezuje, pač pa ponajvečkrat človeku le škoduje.

Zdaj pa mi dovolite vprašanje

Knjigo ste izdali leta 1961, to se pravi pred sedmimi leti. So se naše pravice in dolžnosti medtem kaj spremenile? So pristojni forumi v tem času ukinili ali razveljavili kak predpis? Vnesli tu in tam kako večjo korekturo, vrinili novo postavko, črtali odstavek, paragraf iz besedil zakonov in drugih važnejših predpisov, na katere se v svojem nepogrešljivem pravnem pripomočku in kažipotu nenehno sklicujete ter jih ob istem na kratko in v glavnem s spretnim peresom tolmačite? Kar ste pred leti tehtnega povedali oz. zapisali, v času nastajanja in tiskanja »Našega državljana«, velja še dandanes? Ni nič zastarelega? Ali bi bilo treba tu pa tam bralca opozoriti na morebitne dopolnitve in popravke, skratka brošuro ponovno pregledati in ažurirati, kolikor je seveda to potrebno?

Mene trenutno na primer trapi, kako je s temeljnim zakonom o razmerju med starši in otroki (104/47). Še vse do pičice drži, kar ste v drugem delu osemnajstega poglavja napisali (str. 140—42), ali je bilo medtem vneseno kako bistveno popravilo, denimo, skrajšan ali podaljšan kakšen rok, dodana kakšna dolžnost, odvzeta kakšna pravica? Zanimajo me tudi vse novosti v zvezi s stanovanjskimi in premoženjskimi pravicami, ki jih obravnavate v desetem in enajstem poglavju. Ali je vse še status quo? Koga drugega brž čas žuli kakšen drug problem: recimo, poglavje o pravnem varstvu ali davčne dolžnosti, ali pa pravice iz socialnega zavarovanja itn.

Nam ne bi mogli ilustrirati z zgoščenim člankom vseh večjih sprememb in določil, ki so nastala po letu 1961 do danes, nam skratka s prstom pokazati, kaj je v Našem državljanu še sočna, zelena veja na bohotnem drevescu zakona in kaj uvel list, neužiten sadež ali pa štrleča, odvečna in prhka rogovila?

Mnenja sem, da ne bi ustregli le meni, pač pa vsem rednim članom Prešernove družbe, ki razpolagajo z vašo knjižico, ter mnogim izrednim bralcem, ki so segli po brošuri naključno ali namerno, ker jih je pritegnilo bodisi vaše ime bodisi obdelana snov.

Zahvaljujemo se Vam že vnaprej, uverjeni, da nam boste Našega državljana opremili z naknadnim zapisom o spremembah in dopolnilih, ga skratka usposobili tudi za tekoče leto 1969.

S spoštovanjem

JOLKA MILIČ,
Sežana, Partizanska 14

Kdaj obrat družbene prehrane?

V vseh večjih naseljih, kjer živi in je zaposlenih več ljudi, se sčasoma pojavljajo vprašanja o ureditvi sodobnih lokalov, kjer se ljudje po končanem delu lahko hranijo. Ker sta ponavadi v družini zaposlena oba zakonca, je prav vprašanje prehrane tisto, ki sodobnega človeka najbolj tare. Po svetu se vse bolj uveljavljajo samopostrežne restavracije, kjer lahko pripravljajo večje količine cenene in okusne hrane. Tudi pri nas so si že pridobile domovinsko pravico, tako da jih imamo že v Ljubljani, Mariboru, Celju in Kranju ter prav gotovo še kje drugje. Prav sedaj dokončujejo takšen lokal v Kopru. Investitor je agrokombinat Emona iz Ljubljane.

S podobnimi težavami se srečujejo tudi v Postojni. Mesto se iz dneva v dan veča — s tem se seveda povečuje število prebivalcev in število zaposlenih. Mnogo je med njimi takih, ki imajo neurejeno prehrano in bi tak lokal še kako potrebovali. Sicer je v Postojni nekaj obratov družbene prehrane, toda ti so večidel internega značaja in služijo le potrebam posameznih delovnih organizacij. Še nekaj gostiln je in delikatesa, kjer je moč dobiti hrano, vendar največkrat le posamezne jedi in ne kompletnih kosil. Kar je pa najvažnejše — hrana je v vseh teh lokalih, ob razmeroma skromni izbiri, precej draga.

O gradnji sodobne samopostrežne restavracije so že večkrat razpravljali, vendar se je vedno kaj zataknilo. Občinska skupščina si s svojimi pičlimi proračunskimi sredstvi ne more kaj prida pomagati. Morda pa se bo slej ali prej le našlo zainteresirano gostinsko ali trgovsko podjetje, ki bo začelo razmišljati o željah občanov.

Lep sodobno urejen lokal ne bi služil samo domačim ljudem. Lahko bi ga uporabljali vsi tisti slučajni potniki, ki kot turisti zaidejo v Postojno. Saj ne prihajajo k nam samo gostje, ki si žele dragih hotelskih uslug, pač pa tudi taki, ki so zadovoljni s skromnejšo postrežbo in dobro hrano. (ef)

V Ilirski Bistrici predlagajo višje prispevke iz dohodka

Vsi sveti občinske skupščine v Ilirski Bistrici so na skupni seji sklenili predlagati skupščini, da predpiše stopnjo prispevka iz dohodka v višini 5,2 odstotka. Lani je bila ta stopnja 4,7 odstotka. Tako bi se zbralo v občini okrog 800.000 dinarjev več, ki jih bodo uporabili za pospešitev nekaterih gospodarskih dejavnosti. Razpravljali so tudi o razvrstitvi katastrskih občin na Bistriškem in o določitvi stopnje prispevkov za posamezne skupine iz kmetijstva.

NALOGE RK pri vseljudski obrambi

Izredna skupščina občinskega odbora RK, ki se je prejšnji teden sestala v Postojni, je na svoji seji razpravljala predvsem o dvoletnem delovnem programu te organizacije. O tem je sicer že razpravljal sekretariat občinskega odbora, vendar so ga sklenili nekoliko dopolniti in določiti prioritetne naloge. Pri sestavi predlaganih sprememb je sekretariat upošteval nekatera stališča, sprejeta na medobčinskem posvetovanju, ki ga je organiziral republiški odbor RKS v Novi Gorici.

Po resoluciji centralnega komiteja ZKJ, ki predvideva, da si moramo v Jugoslaviji prizadevati za nadaljnjo okrepitev obrambne sposobnosti, izhajajo tudi naloge Rdečega križa Slovenije. Predvsem pride pri tem do izraza formiranje posebnih ekip za prvo pomoč ter socialno delo v vseh izrednih situacijah. Ugotovitve kažejo, da ustanavljanje takšnih ekip pri krajevnih skupnostih zelo počasi napreduje in bi zato nujno morali pohiteti z uresničevanjem zastavljenega programa.

Tako bodo po programu nadaljevali z množičnim izobraževanjem občanov, predvsem s tečaji prve pomoči ter s tečaji o preprečevanju nesreč. V ta namen bodo v Postojni, Hruševju, Belskem in v Pivki organizirali posebne 80-urne tečaje, v katere bodo skušali vključiti vse prebivalce iz vasi, v katerih še ni dovolj aktivistov za nudenje prve pomoči. Z istim namenom pa bodo v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi organizirali podobne, krajše 20—30-urne tečaje v ostalih 17 vaseh. Na vseh teh tečajih se bo po predvidevanjih usposobilo približno 9000 občanov.

Uspešno izvrševanje vseh teh nalog pa bo mogoče le ob pravočasni zagotovitvi potrebnih sredstev, za katera bodo morale poskrbeti predvsem družbeno-politične organizacije v občini. Organizacija RK pa se mora še nadalje organizacijsko in kadrovsko izpopolnjevati ter obenem posvetiti večjo pozornost vključevanju novih članov v njene odbore, komisije in aktive, kajti le tako bo organizaciji uspelo odigrati svojo pomembno vlogo pri morebitni obrambi naše domovine. (ef)

Konec nekega izleta

Organi milice v Postojni so prejšnjo sredo opazili na avtobusni postaji tri fantiče, ki so se nekako sumljivo obnašali. Ko jih je dežurni miličnik pobaral, kam so namenjeni, so mu odgovorili, da gredo na morje. Zadeva se mu je zdela sumljiva, zato jih je odpeljal na postajo milice. Ugotovili so, da gre za 9-letnega Mirana, 11-letnega Jožeta ter 9-letnega Darka iz okolice Trebnjega. Povedali so, da tega dne niso šli v šolo. Doma so izmaknili večjo vsoto denarja in se odpravili proti morju. Nekaj časa so potovali z avtostopom, potem pa do Postojne z avtobusom. Tu se je njihova pot, kot smo videli, tudi končala. Miličniki so obvestili starše, naj pridejo po svoje pobegle otroke. Pravijo, da je takih primerov vse več, zato opozarjajo starše, naj budneje pazijo na svoje otroke. Predvsem neprimerne televizijske oddaje večkrat vzpodbujajo otroke k nepremišljenim dejanjem.

NA OBISKU PRI MLADINCIH V PLANINI

Predvsem kulturne prireditve

V soboto, 15. februarja je mladinski aktiv iz Planine organiziral namiznoteniški turnir. Irena Gabrenja, tajnica kulturno-prosvetnih društev iz Postojne mi je večkrat pripovedovala o izredni aktivnosti planinske mladine, zato sem izkoristil priložnost in postavil nekaj vprašanj predsedniku njihovega kluba Stanetu Markovčiču.

Planinski mladinci so si s prostovoljnim delom sami pripravili in uredili klubske prostore, v katere so sami napeljali tudi elektriko, prostore pobelili, nakupili najnujnejšo opremo. Vsi prostori še niso popolnoma urejeni (trenutno pripravljajo prostor za knjižnico), toda klub dela že od konca lanskega leta. Klub šteje 50 članov, klubski prostori pa so odprti od 18. do 22. ure.

V okviru kluba delujejo namiznoteniška, strelska, smučarska in dramska sekcija. O njihovi izredni aktivnosti nam priča dežurna knjiga.

Mladinci so pripravili vse proslave ob praznikih, organizirali gostovanje Slovenskega gledališča iz Trsta z »Anarhistom«, sprejeli 22 novih članov v Zvezo mladine in štiri svoje člane predlagali za sprejem v Zvezo komunistov. Člani kluba so organizirali izlet na Črni vrh, udeleževali so se vseh prireditev v občini, sodelovali z ostalimi mladinskimi klubi v občini, sodelovali na tekmovanju Naš klub 68 in še in še. Njihova največja prireditev v lanskem letu pa so prav gotovo bile filmske predstave. Fantje so si sami pripravili platno, aparaturo in filme so si sposodili in tako enkrat tedensko vrtijo filme. Uredili so tudi oder in strelišče v dvorani. Na »novem« odru bo v kratkem prva predstava. Dramska sekcija pripravlja namreč Županovo Micko. Okvirni program sestavljajo za tri mesece naprej, podrobnejšega pa vsak teden.

Letos nameravajo organizirati gostovanje Goriškega gledališča, nekaj koncertov in razna predavanja.

Kot povsod, imajo tudi v planinskem mladinskem klubu materialne težave. Nekaj sredstev so sicer dobili od zveze kulturno-prosvetnih organizacij, od mladinskega komiteja iz Postojne in od krajevne skupnosti, toda še vedno jih je premalo. Veseli so, da jih vaščani razumejo in jim pomagajo pri njihovem delu.

Mirno lahko rečemo, da mladinski klub iz Planine skrbi za kulturno, športno in zabavno življenje v Planini in da je trenutno najbolj aktiven mladinski klub v postojnski občini. Tov. Markovčič je povedal tudi, da so zelo hvaležni Ireni Gabrenja, ki je mentor njihovega kluba.

(M. K.)

Brezizhodna zagata

Ob upoštevanju vseh možnih dohodkov v letošnjem letu bo po odbitku prispevka za šolstvo, ki je večji od lanskega za 39 odstotkov, ostalo v ilirskobistriški občini po predvidevanjih za vse ostale proračunske potrebe le 3,9 milijona novih dinarjev, medtem ko je lanska ustrezna potrošnja znašala 5,2 novih milijonov — ne glede na dejstvo, da so letos padle na občino še dodatne obveznosti.

Zlasti bremeni občinski proračun obveznost nad 300.000 novih dinarjev, ki jih mora občina plačati železnici na račun zavarovanja železniških prehodov — obveznost, ki jo je zveza z zakonom naložila na ramena občinam, ni pa povedala, kje naj vzamejo ustrezna sredstva. Prizadete so seveda samo tiste občine v državi, čez katere teče železnica oziroma ceste in poti čez varovane železniške prehode.

Če naj bi ostali pri lanski — že tako nizki proračuški potrošnji — in če tej prištejemo še nove obveznosti, potem v letošnjem proračunu ilirskobistriške občine manjka nad dva nova milijona dinarjev.

Da bi vsaj delno odpomogli težavam in doma kar največ izkoristili prav vse možnosti, so se predstavniki občinske skupščine dogovorili z gospodarskimi organizacijami, naj bi v občini predpisali višji prispevek iz osebnega dohodka, kot pa je določen s splošnimi merili. Lani je bil ta prispevek 4,74 odstotka, letos pa naj bi bil po splošnih določilih le 3,9 odstotka. Spričo potreb in zagate pa so se dogovorili, naj bi letos ta stopnja prispevka iz osebnega dohodka znašala 5,2 odstotka. Več zbranih proračunskih sredstev naj bi namensko porabili kot lastno udeležbo pri najetju kreditov za regulacijo reke Reke in pa za dograditev Brkinske ceste.

Seveda pa s tem ukrepom, ki so ga doslej podprli tudi štirje sveti občinske skupščine, še ne bo v celoti rešen pereči problem zbiranja letošnjih proračunskih sredstev in so prizadevanja za dokončno rešitev vprašanja še vedno v dokaj brezizhodni zagati. (rb)

Krvodajalstvo v Ilirski Bistrici

Živimo v času, ko krvodajalstvo ne more ostati še naprej vprašanje samo organizacije Rdečega križa, ampak mora postati dejansko skrb celotne družbe. Z ozirom na resno situacijo in prizadevanje za nadaljnjo krepitev obrambne sposobnosti in varnosti naše države, se moramo z vso odgovornostjo lotiti vprašanja prostovoljnega krvodajalstva, kajti le tako bomo zagotovili zadostne količine rezervne krvne plazme.

O podrobnem programu krvodajalskih akcij za letos je razpravljala komisija za krvodajalstvo pri občinskem odboru RK Ilirska Bistrica s predstavniki delovnih in družbenih organizacij. Predložili so podroben program akcij, v katerem sta transfuzijska postaja v Izoli (350 krvodajalcev) in Zavod za transfuzijo krvi v Ljubljani (400 krvodajalcev).

Čeprav je krvodajalstvo tista dejavnost Rdečega križa, ki zahteva veliko organizacijskega in konkretnega dela za izpolnitev programa, smo lahko zadovoljni z uspehi, ki jih dosegamo v zadnjem času na tem področju. K temu je nedvomno pripomogla zavest naših občanov-krvodajalcev, da se množično udeležujejo vseh akcij. Ta njihova dejanja potrjujejo tudi priznanja, saj je bilo na zadnjem sprejemu odlikovanih 69 krvodajalcev s srebrnim znakom, 27 z zlatim in trije krvodajalci so prejeli diplome za več kot 20-kratni odvzem krvi.

Pri vsem tem pa ne smemo iti mimo naših aktivistov na terenu, saj nam ob vsaki akciji veliko pomagajo. Za dolgoletno delo v organizaciji RK so dobili ti aktivisti priznanja, in sicer 4 zlate značke — priznanje jugoslovanskega Rdečega križa, 8 srebrnih značk in 13 diplom — priznanje republiškega odbora RK.

Podroben program krvodajalskih akcij, delo aktivistov, razumevanje vodstev v podjetjih in ustanovah, še posebej pa zavest naših občanov-krvodajalcev, je pripomogla, da je organizacija Rdečega križa že do sedaj žela lepe uspehe.

OBČNI ZBOR ZROP V PRESTRANKU

Zveza rezervnih oficirjev in podoficirjev v Prestranku je imela v nedeljo svoj občni zbor, ki se ga zaradi slabih vremenskih razmer niso mogli udeležiti vsi člani.

Po poročilu predsednika Mladenovića lahko sklepamo, da je bilo delo ZROP v preteklem letu izredno uspešno. Člani so se testiranj in predavanj udeleževali skoraj 100-odstotno. Člani ZROP so se odločili za odcepitev njihove organizacije od ZB predvsem zato, ker sestavljajo članstvo organizacije predvsem mlajši rezervni oficirji in podoficirji.

Na zboru so podelili odlikovanje Red za vojne zasluge s srebrnimi meči Francu Zalarju, ki je sodeloval v NOB od septembra 1941, bil borec Šercerjeve brigade in Notranjskega odreda. Danes je v pokoju in zelo aktiven v družbeno političnih organizacijah.

(M. K.)

Na Kalu nova trgovina

Dve leti in pol so čakali prebivalci vasi Kal pri Pivki, da bi prišli zopet do trgovine, ki jo je zaradi neprimernih higienskih razmer zaprla sanitarna inšpekcija. Lahko si predstavljamo, da je 350 prebivalcev vasi imelo velike težave s preskrbo.

Zdaj je njihovih težav konec. Trgovsko podjetje Nanos iz Postojne je adaptiralo prostore stare osnovne šole ter v njih uredilo sodoben trgovski lokal. Potrošnikom so na voljo poleg špecerijskih izdelkov še drugi, potrebni za vsakdanjo rabo, kakor tudi kruh in zelenjava. (ef)

MLADINA KRASA IN KOŠANE SE JE ZDRUŽILA

Prejšnjo soloto se je zbrala mladina iz mladinskih aktivov Košane in perutninarske farme Kras iz Neverk na skupni redni letni konferenci. Razpravljali so predvsem o najvažnejših vprašanjih iz programa za letošnje leto, o delu mladinskega kluba ter še posebej o nalogah ZMS v predvolilni dejavnosti. Med drugim so sprejeli sklep, da se čimprej sestane upravni odbor mladinskega aktiva, na katerem bodo evidentirali kandidata za krajevno skupnost.

Druga važnejša zadeva, ki jo velja omeniti, pa je združitev obeh mladinskih aktivov. Do sedaj sta na tem razmeroma majhnem prostoru delovala dva aktiva, ki pa se v svojem delovanju največkrat nista prav posebno dopolnjevala. To sta bila mladinski aktiv Košana in mladinski aktiv perutninarstva Kras v Neverkah. Na konferenci so se odločili za združitev, ker menijo, da bodo le tako njihove akcije bolj učinkovite.

Razrešili so tudi stari vodstvi aktivov in izvolili nov, skupen odbor, katerega predsednik je Ciril Novak, zaposlen v perutninarstvu Kras. (ef)

V Postojni še vedno ulice brez imen

Postojna se predvsem v zadnjih letih izredno hitro širi. Gradbena dejavnost je vsa ta leta izredno živahna in zgrajenih je že več novih stanovanjskih naselij. Pričakovali bi, da vzporedno z novimi naselji imenujejo tudi nove ulice. Vendar temu ni vselej tako in je v Postojni več ulic, ki so še danes brez imena. Lahko si predstavljamo zmedo in nered, ki zaradi tega nastajata.

Svet za splošne zadeve pri občinski skupščini je zato imenoval posebno komisijo, katere naloga je imenovanje novih ulic v Postojni. Predsednik komisije je tov. Miran Fajdiga.

Pust, pust, krivih ust

Navihani Kurent nas je tudi letos obiskal. Ponekod je bil bolj prešeren in razigran, drugod zopet manj. Kjerkoli pa se je pojavil, je bilo veselja in vriskanja na pretek.

Tudi v Postojni ni miroval. Zveza prijateljev mladine in turistično društvo sta kljub obilici snega organizirala pustno maškarado. Cicibani in pionirji so se v torek zbrali pred osnovno šolo, od koder so krenili po mestu. To je bilo vriskanja in veselja. Po obhodu mesta so se zbrali v hotelu Javornik, kjer je bila majhna zakuska in pustno rajanje. Ocenjevali in izvolili so tudi najboljše maske.

Zahtevajo enotno socialno skrbstvo

Društvo upokojencev v Piranu je na eni svojih sej razpravljalo tudi o socialno zdravstveni politiki v občini. Prisotni so ugotavljali, da je ta politika eenotna, ker imajo posamezne organizacije vsaka svojo komisijo za socialno zdravstvene zadeve, zaradi tega pa tudi vsaka drugačne kriterije za dodeljevanje sredstev, ki jih zbere prav tako vsaka po svoji liniji, čeprav navsezadnje vse iz istega vira, namreč iz proračuna.

Opozorjena na to problematiko je mestna konferenca Socialistične zveze sklicala poseben posvet predstavnikov društva upokojencev, krajevne skupnosti, Zveze združenj borcev in Rdečega križa in z njimi temeljito pretresla celotno vprašanje. Pri tem se je izkazalo, da so stališča vseh treh organizacij pravzaprav presenetljivo enotna, le da jih doslej niso med seboj poznale, ker ni prišlo prej do take izmenjave mnenj in pogledov.

Navzoči so se strinjali z ugotovitvijo, da bi enotno, združeno delo gotovo dalo boljše rezultate. Sedaj gospodari vsaka štirih komisij po svoje glede na višino sredstev, ki jih prejme iz proračuna, in glede na kriterije, ki jih izoblikujejo ali vsaj dokončno odobrijo upravni odbori organizacij, katerim pripadajo. To omogoča določeno vrsto diskriminacije, ker so v ugodnejšem položaju oskrbovanci tiste komisije, kateri uspe zbrati več denarja, in podobno. Pripeti se tudi, da dobijo posamezniki podporo od več organizacij hkrati, medtem ko za druge ne ostaja ničesar oziroma ne dobijo podpore pri nobeni organizaciji. Popolnejši pregled nad pomoči potrebnimi občani in pravičnejša razdelitev razpoložljivih sredstev mednje pa sta možna samo, če bi združili delo dosedanjih 4 komisij v enotno službo.

Posvet so zaključili z enotnim stališčem za ustanovitev skupne komisije za socialno zdravstvena vprašanja v okviru krajevne skupnosti. Še naprej naj bi ostali komisiji pri ZZB in pri RK, v ostalem pa ne bi smeli več delati razlik, kadar gre za starega, onemoglega ali bolnega in pomoči potrebnega občana. Mestna konferenca bo o teh stališčih obvestila področni svet Socialistične zveze in občinsko skupščino, krajevna skupnost pa naj poskrbi, da bodo organizacije takoj pripravile skupen seznam socialno in zdravstveno ogroženih oseb.

(jl)

Izlet gluhih v Avstrijo

Preteklo soboto je zveza gluhih iz Kopra organizirala izlet za svoje člane v Celovec. Izleta se je udeležilo 46 članov. Vreme je bilo slabo, močno je snežilo in plazovi na avstrijski strani so nam zaprli pot, tako da smo morali preko prehoda na Jezerskem. Tudi na tej poti ni manjkalo porivanja avtobusa v visokem snegu. Mnogi avtomobili so opustili tvegano pot in se vrnili domov. Občudovanje visokega snega ob cesti in v gorah je bilo za vse Primorce nepopisno.

Zvečer smo si ogledali drsalno revijo v Celovcu. Vsem, ki so gledali prvič bogat spored z neverjetno lepimi barvami, bo ostal v trajnem spominu.

Naslednji dan so se srečali gluhi iz Kopra in Avstrije v kegljanju. Igralo je šest igralcev po sto lučajev. Zmagala je ekipa Kopra s 85 podrtimi keglji razlike ali s povprečjem 340 kegljev na vsakega.

Izmenjava spominskih daril obeh ekip, skupna zabava vseh navzočih in sporazum za vsakoletna prijateljska in povratna srečanja v kegljanju med Koprom in Celovcem, je navdušila vse navzoče, tako da so se težko ločili.

Pot nas je tokrat vodila preko Ljubelja domov. Tudi na tej poti smo uživali v prelepem sončnem dnevu lepote gora in nevarnih strmin. Višek veselja so vsekakor bili gamsi na Ljubelju, ki so se pasli prav ob cesti v skalovju. Lep dan, vedro razpoloženje vseh izletnikov, lepi spomini na vse doživeto v dveh dneh izleta, bodo prav gotovo ostali v spominu vseh. Vsekakor pa se je za uspeli izlet treba zahvaliti dobremu šoferju Avreliju Furlaniču iz Kopra, ki je mnogo tvegal, da smo lahko videli vse te nepozabne lepote.

Milan Gojak

Pred 15 leti 2 avtobusa — zdaj 13

Ali: Kako se je razvijal avtobusni promet na Postojnskem

Komaj pred dobrimi 15 leti sta bila Postojni le dva avtobusa, ki sta bila last transportnega podjetja Transavto in s katerima je le-to opravljalo najnujnejše prevoze potnikov v mestu in okolici. Zdaj je stanje popolnoma drugačno. Za avtobusni promet na tem območju skrbi avtobusno podjetje Avtopromet iz Nove Gorice, ali še bolje njegova podružnica, ki je že sama prerasla v pravo podjetje, saj skoraj ni vasi v postojnski občini, ki bi bila brez avtobusne zveze. Oglasili smo se pri Mirku Uhlju, šefu poslovalnice, ki že osem let uspešno vodi postojnsko poslovalnico, da bi nam o njihovem delu povedal kaj več.

Kot pravi, izvirajo prvi zametki, oziroma resnejša razmišljanja o razširitvi avtobusnih zvez na tem območju, iz leta 1953. Tega leta je goriški Avtopromet prevzel od Transavta dva že prej omenjena avtobusa, hkrati pa z večjim številom svojih začel uvajati nove in nove proge. Tako vzdržujejo trenutno 18 prog in 13 avtobusov prevozi dnevno 2500 do 2600 km. Promet jim je uspelo organizirati tako, da ima vsako naselje, če le pelje do njega vsaj malo spodobna cesta, avtobusno zvezo enkrat ali pa celo večkrat na dan.

Poleg rednih prog prevažajo še šolske otroke in delavce. Nekatere vasi npr. Juršče, Palčje, ki so bile nekoč praktično odrezane od sveta, imajo danes redno avtobusno zvezo po 4-krat dnevno.

Ko so ob uvajanju novih prog razmišljali o stroških, so prišli na zanimivo idejo: težijo namreč k temu, da sta šofer in sprevodnik avtobusa iz kraja, v katerem se določena proga začne. Kaj so pridobili s tem? Veliko. Tako ni treba najemati sob za osebje in s vsi zadovoljni.

Poleg rednega prometa pa s postojnski Avtopromet vse moč neje ukvarja s turizmom. Njiho vih uslug se poslužujejo prec vsem šole in podjetja, ki prirejajo razne izlete. Pri tem velja omen niti, da se organizatorji ponavad opredelijo prav za določenega njim najbolj priljubljenega šofer ja. Predvsem trije so to: Božida Brecelj, Vinko Milavec in Fr Leskovšek.

Še letos bodo začeli v Postoj ni graditi nove garaže. Nič več ne bo neprijetnega prezimovanja av tobusov na prostem. V sodobnih prostorih bo njihovo poslovanje vsekakor mnogo lažje in pra zato že sedaj razmišljajo o obnov voznega parka ter o uvedbi še novih prog.

Še nekaj velja povedati. V vseh teh letih niso imeli še nar bene nesreče in niti en njihov potnik ni bil še nikdar kakorkol poškodovan in to kljub temu, da so včasih ceste, po katerih vozijo neprimerne za promet.

(ef)

TVRDKA URIZZI
ROMANS (Gorica) — tel. 9030
IZDELUJE IN PRODAJA:
— raznovrstno kmečko orodje
— vozove in prikolice — tudi z gumami — za živalsko vleko ali traktor
— osi in plošče za vozove
— žage za kmečko in industrijsko uporabo
Vljudno vabimo kmetovalce iz Jugoslavije, da nas obiščejo.

TERMOTECNICA
di Marina Giani
PHILIPS
GORICA
Corso Verdi 47 — tel. 5057
Na Travniku 11 — tel. 3546
Nudi
ELEKTRIČNE GOSPODINJSKE STROJE IN RADIO — TV
PHILIPS — NAONIS — INDESIT — CASTOR
ter veliko izbiro peči — malih, električnih gospodinjskih strojev ter lestencev
Za jugoslovanske kupce veljajo izvozne cene!
Obiščite nas!

za vsako pogostitev
SPECIALITETE
kraški pršut
budjola
PRŠUTARNA LOKEV-KRAS
DOBAVITELJ
EP MARKET
EXPORT-IMPORT LJUBLJANA

KMETOVALCI! OBIŠČITE
KMETIJSKI SEJEM
ki ga organizira
Kmetijska zadruga Nova Gorica v Šempetru pri Gorici od 1. do 10. marca 1969
Izkoristite ugodno priložnost za opremo svojih kmetij.

KINO

KOPER — 23. februarja ameriški barvni film BONNIE IN CLYD, 24. februarja ameriški barvni CS film POSODI MI SVOJEGA MOŽA, 25. in 26. februarja ameriški barvni CS film V ZNAKU REVOLVERJA 27. in 28. februarja ameriški barvni film IDIOT V HOLLYWOODU. MATINEJA: 23. februarja WINCHESTER 73.

IZOLA — 22. in 23. februarja ameriški film STEZE SLAVE, 24. in 25. februarja ameriški barvni film IDIOT V HOLLYWOODU, 26. februarja ameriški barvni CS film POSODI MI SVOJEGA MOŽA, 27. in 28. februarja ameriški barvni CS film ODSEV V ZLATEM OČESU. MLADINSKA: 23. februarja ob 16. uri IDIOT V HOLLYWOODU.

ŠKOFIJE — 22. februarja ameriški barvni CS film MORILEC NA KONJU, 23. februarja ameriški barvni CS film PRIŠLI SO V CORDURO, 25. februarja ameriški barvni CS film ODSEV V ZLATEM OČESU, 27. februarja ameriški barvni CS film V ZNAKU REVOLVERJA.

ŠMARJE — 22. februarja ameriški barvni CS film PRIŠLI SO V CORDURO, 23. februarja ameriški barvni CS film MORILEC NA KONJU.

PIRAN — 22. in 23. februarja ameriški barvni VV film OBRAČUN NA DAN SV. VALENTINA, 24. in 25. februarja ameriški barvni CS film PRIŠLI SO V CORDURO, 26. in 27. februarja ameriški barvni CS film MORILEC NA KONJU, 28. februarja ameriški barvni CS film POSODI MI SVOJEGA MOŽA. MATINEJA: 23. februarja 101 DALMATINER.

PORTOROŽ — 22. februarja ameriški film WINCHESTER 73, 23. februarja nemški barvni CS film PIRATI MISSISSIPPIJA, 25. februarja amer. barvni CS film POSODI MI SVOJEGA MOŽA, 27. februarja ameriški film STEZE SLAVE.

SEČOVLJE — 23. februarja ameriški barvni CS film POSODI MI SVOJEGA MOŽA, 26. februarja ameriški film STEZE SLAVE.

kje so ladje

BLED je danes v Benetkah, 24. februarja na Reki in 27. februarja v Trstu, nakar odpluje proti zahodnoafriškim lukam.

BOHINJ je na poti v Doualo, kamor prispe 26. februarja.

BOVEC je na poti v Marseilles, kamor prispe 27. februarja in bo 28. v Genovi.

BOČNA prispe 26. februarja v Takoradi, 28. februarja pa bo v Abidjanu.

NAPRIJED je na poti v Takoradi, kamor prispe 1. marca.

ZELENGORA je v Benetkah.

KRAS je v Trstu.

RED ROSE je v Abidjanu.

BELOMORSKLES je prispel 19. februarja v Abidjan.

LATTUGA je v Lagos/Apapa.

POSTOJNA je danes v Trstu in bo jutri na Reki.

PORTOROŽ prispe 23. februarja v Beyrouth in bo 27. februarja v Benetkah.

TRBOVLJE prispe 24. februarja iz Cochina v Madras.

LJUBLJANA je na poti v Bombay, kamor prispe 8. marca.

GORANKA prispe 23. februarja v Eureko.

AGUAMARINA je v Trstu, kamor je prispela 20 februarja.

LJUTOMER je odplul iz Trsta v Beirut, kamor prispe 26. februarja.

KOROTAN prispe 5. marca v Casablanco.

BELA KRAJINA je v St. Vincentu.

DUBROVNIK je v Mersinu.

KOPER je v Ternovzem.

KRPAN odpluje 24. februarja iz Ilijohevska.

PIRAN je prispel 18. februarja v St. John.

LADJE V KOPRSKI LUKI

V tednu med 22. februarjem in 1. marcem pričakujejo v koprski luki naslednje ladje: Grobnik pripelje kavo in generalno blago, Agrum banane, Lemwardersand citruse, Lakhish meso, Medin oljne pogače, Brigit Ragne citruse, Sali železo, Hazan mleko v prahu, Romanija generalno blago, Moslavina kavo, Nordenhamersand citruse, Csepel sladkor, Okanagan Valley banane, Oriec salonit, Brioni citruse in generalno blago, Somalia citruse in Božava železo.

nesreče in nezgode

Trčil v tovornjak pred njim

Voznik tovornega avtomobila iz Prage Vaclav Barta je 13. februarja vozil iz Postojne proti Hruševju in se v križišču Kazarje ustavil. Za njim je vozil tovorni avtomobil Nikolaj Tomše iz Kamne gorice in je trčil vanj. Telesnih poškodb ni bilo, na vozilih pa je za 11.000 din škode.

Na zasneženi cesti ga je zaneslo

Jože Erce iz Vodic je na cesti pri Razdrtem zaradi zasnežene ceste zavozil v levo in oplazil tovorni avto, ki mu je prihajal nasproti in ga je vozil Jurij Mohorčič iz Lože št. 8. Na vozilih je za približno 8000 din škode.

Prevrnil se je pod cesto

Armido Vidoš iz Kopra je 15. februarja vozil dostavni avtomobil iz Kopra proti Kozini. Nekoliko naprej od stare ceste, ki pelje v vas Klanec, je zapeljal avto na levo, tam izruval obcestni kamen in se prevrnil pod cesto. Voznik je dobil hujše poškodbe in so ga odpeljali v izolsko bolnišnico, na vozilu pa je za 2000 din škode.

Ni prijavil nesreče

Jože Abram iz Izole je 17. februarja vozil iz Pristaniškega trga v Kopru proti Ljubljanski cesti in trčil v na desni strani parkirani osebni avto, last servisa Elektroindustrije iz Niša. Voznik Abram je po nesreči vozil še 30 m naprej, tam pustil svoj avto in odšel domov, ne da bi nesrečo prijavil. Na vozilih je za 8000 dinarjev škode.

Podlegel poškodbam

V prejšnji številki smo poročali, da je voznik konjske vprege Darij Glavina iz Plavja pri Škofijah padel z voza in se huje poškodoval. Odpeljali so ga v izolsko bolnišnico, kjer je 17. februarja podlegel poškodbam.

Zaradi poledenele ceste ga je zaneslo

Voznik tovornega avtomobila Evald Podpečan iz Pirana je dne 19. februarja vozil iz Kozine proti Divači. V kačiškem klancu je zaradi poledenelega vozišča vozilo zaneslo poševno čez cestišče. Za njim je pripeljal tovorni avto Lucijano Barbaro iz Rovinja in je kljub zaviranju trčil v stoječi tovornjak. Na vozilih je škode za 10.000 din.

Avtobus v poštno poslopje

Franc Kotnik iz Mozirja je dne 18. februarja vozil avtobus iz reške smeri proti Ilirski Bistrici. Ko je pripeljal v ovinek pri pošti v Ilirski Bistrici, ga je na zasneženi cesti zaneslo v poštno stavbo. V avtobusu so bili poleg šoferja in sprevodnika še trije potniki. Telesnih poškodb ni bilo, na avtobusu pa je za okrog 5000 din škode in nekaj tudi na stavbi.

Vozil preveč po sredini in trčil v cisterno

Voznik osebnega avtomobila Mirko Udovič iz Jablanice je dne 19. februarja vozil iz Ilirske Bistrice proti Pivki. Pred vasjo Topolc je zavozil čez sredino vozišča in trčil v tovorni avtomobil-cisterno, ki ga je upravljal Ivan Iskra iz Pograd. Pri nesreči se je voznik osebnega avtomobila lažje poškodoval in so mu nudili zdravniško pomoč v zdravstvenemu domu v Ilirski Bistrici. Materialna škoda na vozilih znaša okrog 22.000 din.

Trčenje na Ravbarkomandi

Na Ravbarkomandi med Planino in Postojno sta trčila tovorni avtomobil ZG 264-16 s prikolico, voznik Vlado Mikuž, 36, iz Zagreba, šofer pri Croatiatransu, in tovorni avtomobil GO 28514 s prikolico, voznik Silvan Birsa, 23, iz Šempetra pri Gorici, ki je vozil za italijansko transportno podjetje La Goriziana. Mikuž je vozil iz Planine proti Postojni, v levem nepreglednem ovinku pa je zapeljal čez polovico cestišča in tako trčil v nasproti vozeči italijanski tovornjak s prikolico. Pri nesreči so bili hudo ranjeni Vlado Mikuž in njegov sovoznik Vencelj Šovrek, 37, (oba so odpeljali v ljubljansko bolnišnico) in Luciano Ovidoni, 30, italijanski državljan iz Gorice. Škode je za 10.000 dinarjev.

Črna kronika

DVE LETI ZA POSILSTVO

V sredo je bila na okrožnem sodišču v Kopru zaključena obravnava proti Andreju Baju iz Kopra, ki ga je obtožnica bremenila hudega kaznivega dejanja, posilstva mladoletnice.

Obtoženi Andrej Baj, ki sicer izvira iz premožne, dobro situirane obrtniške družine, je namreč v družbi še treh kolegov zvabil k sebi v najeto sobo mladoletno J. M. pod pretvezo, da gredo le nekaj malega popiti. Ko so ostali trije prijatelji odšli, je Baj mladoletnici storil silo. Ta ga je prijavila, tako da je zadeva prišla na dan in pred sodišče.

Obtoženi Andrej Baj je imel najeto sobo pri Julki Jež, v Kettejevi 3 v Kopru. Kot je razvidno iz ugotovitve sodišča, ni bil to prvi primer, da so se v tej sobi dogajale podobne stvari, pač pa jih je bilo še več. Pri vsem tem se nehote vsiljuje vprašanje, zakaj mu je Julka Jež sobo oddajala, ko pa je prav gotovo vedela in poznala razmere, v katerih je obtoženec živel. Oče obtoženega Andreja ima namreč v Semedeli veliko in prostorno hišo.

Naj bo kakor koli že, zadeva je prišla pred sodišče, ki je obtoženega po daljši obravnavi spoznalo za krivega in mu izreklo za storjeno dejanje kazen, dve leti strogega zapora.

Taki primeri žal niso osamljeni, zato naj bi to veljalo kot opomin dekletom, kršiteljem in tudi vsem tistim staršem, ki dovoljujejo svojim otrokom preveč svoboščin. Mladostnika je treba primerno zaposliti, pa bo prav gotovo vse manj brezciljnih tavanj in neprimernih dejanj.

(ef)

KB LJUBLJANA
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana
nagrajuje vašo odločitev za namensko varčevanje z ugodnimi posojili. Stanovanjsko posojilo lahko dobe občani in pravne osebe, ki v banki namensko varčujejo, namensko vežejo stanovanjska sredstva za določen čas ali vplačajo ta sredstva v kreditni sklad banke.
Posebno ugodnih obrestnih mer so deležni lastniki vezanih deviznih računov.
Za navadne in vezane hranilne vloge daje Kreditna banka in hranilnica Ljubljana najvišje obresti.
Poleg tega sodelujejo varčevalci vezanih hranilnih vlog, namenski varčevalci in lastniki vezanih deviznih računov pri vseh nagradnih žrebanjih, ki jih prireja Kreditna banka in hranilnica Ljubljana vsake štiri mesece.
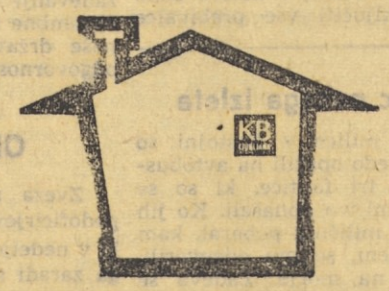
● NASLEDNJE NAGRADNO ŽREBANJE BO V MESECU MAJU, KO BO RAZDELJENIH 250 LEPIH NAGRAD, MED NJIMI TUDI DVA OSEBNA AVTOMOBILA IN TO FIAT 124 TER FIAT 850.
ZAUPAJTE NAM SVOJE DENARNE POSLE!
Opravimo jih hitro, zaupno in pod najugodnejšimi pogoji.

RAZMIŠLJANJA OB PROSLAVI KULTURNEGA PRAZNIKA V PIRANU

PROSLAVE IN VZGOJA

Ob pravkar minulih proslavah Prešernovega dne se človeku vsiljujeta dve misli, obe povezani z našim mladim rodom in skrbjo za njegov duhovni in kulturni razvoj.

Prva je ugotovitev, da naša mladina še kako ceni vse, kar je resnično lepega. Proslave so pokazale, da jo navdušijo globoke misli, plemeniti ideali in lepa domača, neizumetničena beseda ter da še daleč ne drži trditev, da mladi zavračajo vse, kar se ne ravna po najnovejši — seveda uvoženi — modi. Tako trditev je morda najzgovorneje ovrgla mladina na Prešernovi proslavi v Tartinijevem gledališču v Piranu. Z enakim navdušenjem kot odrasli je ploskala belolasemu basistu Zegi, ko je ob spremljavi klavirja zapel nekaj res lepih in zahtevnih, vendar »klasičnih« samospevov. Ne, naša mladina ni samo za beat in druge modne muhe enodnevnice, ni samo za presenetljive izraze in konstrukcije uveljavitve si želečih mladih pesnikov. Nekaj ji je za vsakdanjo nezahtevno zabavo, drugo pa ji je v resnično duševno doživetje in uživanje. In zdi se mi, da je prav tako. To samo dokazuje, da naša mladina ni ozka, da ne ostaja samo pri starem, da pa tudi ni plehka in je sposobna prisluhniti tudi trajnim lepotam in jih podoživeti v sebi. Negujmo te lastnosti pri naši mladini in omogočajmo ji večkrat tako lepa doživetja!

Proslave pa so pokazale tudi, da ne znamo dogajanjem nuditi popolnoma ustrezen okvir, ne znamo poskrbeti za vse, kar bi še stopnjevalo svečanost proslav, v skrajni meri, da nimamo zadostnega občutka za družabni bonton. Ne mislim prerivanja in glasnega govorjenja med odmori, pa kašljanja in celo opazk med nastopi, kar je — žal! — skorai običai pri skorai vseh predstavah in prireditvah. Ne, tega tokrat ni bilo. Še en dokaz več, kako so mladi polno čutili svečanost spomina na našega pesnika. Pač pa je motilo to, da npr. niso bili vsi nastopajoči v zborih obločeni enotno, ali še huje, da je prišel nevec v oktetu na oder kar v delovnih hlačah in podobno. Za kulturno prireditev bi se morali tudi kulturno obleči in vesti. Vsi — publika in nastopajoči! Prireditelji pa bi prav zaradi vzgojnega momenta morali še posebej budno skrbeti, da bi nastopajoči z vso svojo pojavo nudili mlademu občinstvu tudi v tem smislu najlepši zgled. Prireditev bi s tem samo še pridobila na vrednosti.

(jl)

O SPREMEMBAH
v prosvetno-pedagoški službi

Pred durmi je nov zakon o prosvetno-pedagoški službi v Sloveniji. Pripravljen je že osnutek besedila za spremembo sedanjega zakona. O tem osnutku je tekla razprava na pokrajinskih posvetih, ki so se jih udeležili prosvetni delavci, predstavniki občinskih skupščin, občinskih organizacij SZDL, sindikatov, temeljnih izobraževalnih skupnosti in zastopniki republiških prosvetnih institucij.

Osnutek zakona predvideva, naj bi bila prosvetno pedagoška služba v Sloveniji bolj povezana in enotna. To pomeni, naj bi imeli odslej v Sloveniji le en sam zavod za prosvetno pedagoško službo. Zavod pa bi imel svoje delovne enote v nekaterih večjih krajih Slovenije. Prosvetni svetovalci bi po tem osnutku morali imeti visoko izobrazbo, le za nižje razrede osnovnih šol pa vsaj višjo strokovno izobrazbo. Enotni republiški zavod naj bi ta problem uredil postopno v nekaj letih. Novi zakon uvaja spet pooblastila za pedagoški nadzor v šolah. Pedagoški svetovalec torej ne bi samo svetoval, marveč bi izvajal tudi nadzor nad opravljanjem pedagoškega dela. Šola bi bila dolžna uvesti postopek o zadevi, ki jo je svetovalec predlagal prav zato, da bi odstranili napake v pouku. Enotna pedagoška služba v naši republiki bi vnovič pomenila učinkovit nadzor nad vsem poukom.

Konec prejšnjega tedna je o tem osnutku zakona razpravljal svet za šolstvo občinske skupščine Koper in se je načelno strinjal z zamislijo in smotri zakona. K osnutku pa je imel tudi svoje pripombe: manjka pravilnik o notranji organizaciji prosvetno pedagoške službe. Člani sveta so izrazili željo, naj bi tudi v prihodnje ostal strokovni kolegij.

Nadalje so izrazili željo, naj bi pedagoški delavci, ki nimajo ustrezne izobrazbe, katero zahteva nov osnutek zakona, pa jim malo manjka do upokojitve, ostali na svojem delovnem mestu, če so svoje delo opravljali v redu. Osnutek tudi ne temelji na potrebnih analizah in proučevanju dosedanje organizacije pedagoške službe. Razen tega osnutek ne določa natančno pristojnosti pri ukrepanju pedagoškega delavca. Izrazili so dvom, da osnutek zakona ni v skladu z zakonom o delovnih razmerjih, ker bodo odslej enote le državni organi, ne pa samoupravna delovna organizacija. Razen tega bo direktor republiškega zavoda, ki ga imenuje izvršni svet Slovenije, funkcionar z najvišjimi samoupravnimi pravicami. Ta avtokracija lahko privede tudi do nestrokovnosti. Osnutek zakona v tem oziru ni popolnoma jasen in ga bo potrebno dopolniti, kakor tudi določiti samoupravne pravice delovnim enotam republiškega pedagoškega zavoda.

RZ

Vsi moji sinovi v Postoini

V ponedeljek je v postojnskem domu kulture gostovalo goriško gledališče z delom Arthuria Milleria Vsi moji sinovi. Kot vse podobne prireditve, je tudi ta privabila množico gledalcev, ki so hvaležno nagradili izvajalce z burnim ploskanjem. V Postoini si prizadevajo, da bi podobna gostovanja postala stalna oblika kulturnega izobraževanja občanov.

(ef)

Koprski srednješolci ob kulturnem prazniku

Velika dvorana koprskega gledališča že zdavnaj ni bila tako polno kot prejšnji petek popoldne in zvečer, ob slovenskem kulturnem prazniku. Na pobudo komiteja zveze mladine so ves program izvajali dijaki koprskih srednjih šol, v prvi vrsti gimnazije. Popoldanske prireditve so se v glavnem udeležili dijaki, na večerni predstavi pa so dvorano napolnili starši dijakov, predstavniki občinske skupščine, družbeno političnih organizacij in številni drugi občani.

Program je bil kar pester in bogat, le žal da je celotni koncert nekoliko šepal, ker sta odpadli dve točki dijakov glasbene šole. Prireditev je odprla Darja Fabjančičeva z branjem sestavka Darke Vagaja: Pesnik in jaz, potem pa je mešani pevski zbor gimnazije pod vodstvom dirigenta Mirka Šlosarja zapel Prešernovo Zdravljico. Gimnazijski zbor je prireditev tudi zaključil s pesmijo Naša zastava.

Potem pa se je zvrstilo petnajst recitatorjev, ki so brali pesniške stvaritve svojih kolegic in kolegov, drobce lastnega ustvarjalnega življenja. Mnoge med njimi so že stvaritve, ki bi lahko našle pot v naše literarne revije. Odkrivajo nam mlad svet, ki se bori s starim in skuša uveljaviti nove poglede. V ospredju večine pesmi je človek, ki si ga mlad svet predstavlja kot simbol popolnosti, znanja in moči. V pesmi ga iščejo, in sicer takega človeka, ki bi vsakega razumel in živel v vsakem človeku. Mladi pesnik Aldo Flego pravi, da takega človeka mlad človek danes pogreša povsod: doma, na ulici, v šoli.

Prvi del programa je dopolnila na klavirju Ljuba Mavrič s skladbo Goimira Kreka: Škratov ples. Za odlično izvajanje je žela dolg aplavz publike. Sledilo je nekaj pesnitev o ljubezni in sreči, izraženih pogumno in z bogatim izrazoslovjem. Mlada pesnica Blanka Horvat se boji močne preteklosti, ki je ne moremo zbrisati in strahuje, da bo zmagala nad šibkim človekom. Nadja Markežič bi šla rada v višave, rada bi bila ptič in odletela k soncu, vstran od vsakdanjega življenja, rada bi postala pravi človek. Stojan Petrinja se je znašel kot popotnik sredi noči, ki se pogreza. Okrog glasno zavija burja. Znašel se je med hrasti in skalami. Zdi se mu, da je človek le iztrgan list iz te srede, burje in divjine. Tak je sin Krasa.

Izredno občutena je pesem Beatriče Šincek Živim. Išče lepoto, ker so v njej skrite neznane sile. Išče lepoto v penečem morju, v valovih, v plesu. Všeč ji je razburkano življenje in v tem okolju išče mladega, vendar ji je preveč všeč nežnost sredi te brezbarvne brezbrižnosti.

Mladi iščejo v svojih pesmih svoje mesto v tej sredini, ki bi jo radi spremenili po svojem okusu, da bi bila lepša in bolj čista. Pri tem čutijo bolečine, samoto, radi pa bi našli luč in človeka, ki bi se znal smejati. V svoji bolesti pravijo nekateri, da velikih stvari ni: vse je majhno, tudi luči, žarki sonca umirajo. Samo sonce je veliko in največ, kar lahko v življenju storiš je, da dvigneš roko v pozdrav soncu, kadar sveti.

Mlade izvajalce in prek njih avtorje je polno gledališče nagradilo z dolgim odobravanjem. Škoda, da se nam mladi talenti pokažejo s svojimi stvaritvami le enkrat letno. Prav gotovo bi bilo gledališče polno, če bi nastopili vsaj nekajkrat med šolskim letom.

RZ

PO NEKAJLETNEM SPANJU — PREBUJENJE

Koštabona. Kdo še ni slišal zanjo? Vas, ki leži skorajda na meji med slovenskim in hrvaškim delom Istre. Malokdo ve zanjo in vendar tudi tam žive ljudje, ki si prizadevajo in iščejo najrazličnejše poti, da bi si življenje bolj prijetneje uredili. To so predvsem mlajši ljudje, ki se mnogokrat ne ozirajo ne na žulje, ne na izgubljeni čas...

Pred leti je v tem kraju obstajal mladinski aktiv, ki je bil daleč naokrog najboljši. Da, celo med najboljše podeželske aktive v Sloveniji so ga takrat prištevali. Vendar so mladinci takratne generacije odrasli in se večinoma tudi odselili, kajti odšli so za kruhom, ki jim ga skopa zemlja ni mogla nuditi. Sedaj je to seveda drugače. Ljudje se vozijo na delo večinoma z avtobusi in se po končanem delu vračajo zopet domov.

Kakih 30 mladincev je že večkrat začutilo potrebo, da bi oživili svojo dejavnost. Prejšnqi teden so se zbrali in se odločili, da zopet ustanove krajevni mladinski aktiv. Kot prvo nalogo so si zastavili, da bodo skupno s krajevno skupnostjo uredili klubske prostore v stari osnovni šoli. Sčasoma bi z denarjem, ki bi ga zaslužili z organiziranjem raznih prireditev, nakupili še nekaj opreme za športno aktivnost ter uredili manjšo knjižnico. Kljub temu da denarja še nimajo, bodo poskušali urediti plesno ploščad. V ta namen bo vsak mladinec prispeval 30 dinarjev, ostala sredstva pa upajo, da bo prispevala krajevna skupnost in razne delovne organizacije.

(ef)

Poenotenje prosvetno pedagoške službe

V Postojni je bil v sredo področni posvet o osnutku sprememb sedanjega zakona o prosvetno pedagoški službi v Sloveniji. Udeležili so se ga predstavniki iz vseh primorskih občin, razen idrijske. Osnutek zakona, ki ga je pripravil republiški sekretariat za prosveto in kulturo, predvideva enotno prosvetno pedagoško službo za vso republiko. Tako bi imeli en sam prosvetno pedagoški zavod, ta pa bi imel svoje delovne enote v večjih krajih Slovenije. Novi zakon posveča veliko pozornost kvaliteti pedagoških svetovalcev in uvaja pooblastila te službe za pedagoški **nadzor v šolah.**

Sprejem prosvetnih delavcev

Ob slovenskem kulturnem prazniku 8. februarja so predsedniki treh obalnih občin priredili v Ribji restavraciji v Kopru slovesen sprejem za prosvetne delavce, ki so obenem prvi izredni absolventi diplomanti ljubljanske pedagoške akademije.

Z izrednim študijem prosv. delavcev so osnovne šole pridobile 42 novih učiteljev. Tako imamo danes 24 novih učiteljev za razredni pouk, 15 učiteljev za predmetni pouk zgodovine in zemljepisa ter tri učitelje za kemijo in biologijo. Avgust Gojkovič se je na koncu zahvalil za požrtvovalno delo vsem profesorjem ljubljanske pedagoške akademije in pobudniku za uvedbo izrednega študija na tem območju Bogu **Černelču.**

A. N.

Knjižne novosti

DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE

Ljubitelje domače in svetovne književnosti ter likovne umetnosti opozarjamo na nekaj najpomembnejših del, ki jih je dal založba v zadnjem času na knjižni trg:

SLOVENSKI KLASIKI:

I. Cankar: ZBRANO DELO —	I. knjiga (lirika)	pl. 50, pus. 70 din
I. Cankar: ZBRANO DELO —	II. knjiga (lirika)	pl. 55, pus. 75 din
I. Cankar: ZBRANO DELO —	III. knjiga (dramatika)	pl. 50, pus. 70 din
I. Cankar: ZBRANO DELO —	IV. knjiga (dramatika)	pl. 55, pus. 75 din
I. Cankar: ZBRANO DELO —	VI. knjiga (mlad. proza)	pl. 50, pus. 70 din
I. Cankar: ZBRANO DELO —	VIII. knjiga (mlad. proza)	pl. 55, pus. 75 din

SVETOVNI KLASIKI:

RIMSKA LIRIKA (antologija) — pl. 60, pus. 70 din

W. Shakespeare: ZBRANA DELA — I. knjiga — pl. 60, pus. 70 din
(Richard III., Dva gospoda iz Verone, Komedija zmešnjav)

W. Shakespeare: ZBRANA DELA — II. knjiga — pl. 60, pus. 70 din
(Ukročena trmoglavka, Romeo in Julija, Sen kresne noči)

W. Shakespeare: ZBRANA DELA — III. knjiga — pl. 60, pus. 70 din
(Mnogo hrupa za nič, Vesele Windsorčanke, Julij Cezar).

W. Shakespeare: ZBRANA DELA — IV. knjiga — pl. 60, pus. 70 din
(Kakor vam drago, Kar hočete, Hamlet)

KULTURA IN ZGODOVINA:

Dragan Traškovski: ROJSTVO MAKEDONSKEGA NARODA — pl. 40, pus. 60 din

MEMOARI:

Ch. de Gaulle: VOJNI SPOMINI I. knjiga — p. 100 din
Ch. de Gaulle: VOJNI SPOMINI II. knjiga — pl. 100 din

BIOGRAFIJE:

S. in E. Longstreet: UTRILLO — ČLOVEK Z MONTMARTRA — pl. 55, pus. 65 din
J. Rousselot: LJUBEZNI RICHARDA WAGNERJA — pl. 55, pus. 65 din

LIKOVNE IZDAJE:

Božidar Jakac: MONOGRAFIJA — pl. 120 din
Umetnost v slikah: STARA AMERIKA — pus. 140 din
Umetnost v slikah: AFRIKA IN OCEANIJA — pus. 140 din
Umetnost v slikah: DALJNI VZHOD — pus. 140 din
Umetnost v slikah: VISOKI SREDNJI VEK — pus. 140 din
Umetnost v slikah: POZNJI SREDNJI VEK — pus. 140 din

IZ KNJIGE KOZMETIKA ZA VSAK DAN

PRIROČNIKI:

ZA DRUŽINO IN DOM — pl. 100 din
M. L. Stangl: KOZMETIKA ZA VSAK DAN — kart. 80 din

Vse omenjene knjige in velik izbor drugih dobite v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe. Naročila z ugodnostjo obročnega plačevanja sprejema tudi uprava založbe. Zato prosimo, izrežite ter izpolnite tole naročilnico in jo pošljite čimprej v ovojnici na naš naslov:

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJA,
Ljubljana, Mestni trg 26

NAROČILNICA

Obvezno naročam naslednje knjige DZS: .....

.....

.....

.....

(o oklepaju označite vezavo)

KNJIGE MI POŠLJITE NA NASLOV:
— stalnega bivališča*
— na kraj zaposlitve*

ZNESEK BOM PORAVNAL:
— takoj*
— v .... mesečnih obrokih*

(* Nezaželeno prečrtajte)

Kraj in datum: **Podpis:**

NASLOV NAROČNIKA:
Ime in priimek: .....
Kraj: .....
Ulica: .....
Zaposlen pri: .....

televizija

jugoslovanska TV

VSAK DAN: Prvi program: 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 3-2-1 — Drugi program: 20.00 TV dnevnik.

Sobota
22. februarja

9.35 TV v šoli — 17.45 Po domače s Štirimi kovači — 18.15 Mladinska igra — 19.15 7ova obdobja Jugoslavije — II. oddaja iz cikla Sprehod skozi čas — 19.40 Pet minut za boljši jezik — 20.35 Zabavno glasbena oddaja — 21.35 Rezervirano za smeh — 22.00 Wojeck — serijski film — 22.55 TV kažipot — 23.15 Poročila — **Drugi program:** 17.25 Poročila — 17.30 Kronika — 17.45 Narodna glasba — 18.15 Mladinska igra — 19.15 Na prvem mestu — 19.45 TV prospekt — 21.00 Spored italijanske TV.

Nedelja
23. februarja

9.30 Pet minut po domače — 9.35 Kmetijski film — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Propagandna oddaja — 10.50 Otroška matineja: Daktari — 11.40 TV kažipot — 14.25 Šahovski komentar Braslava Rabarja — 14.55 Nogomet Belgija : Španija — 16.45 Karavana — potopisna reportaža TV Beograd — 17.15 Saga o Forsytih — serijski film — 18.05 Harvey — ameriški celovečerni film — 20.35 G. Mihić: Samci — humoreska — 21.20 Malo za šalo, malo za res — 21.45 Športni pregled — 22.10 TV dnevnik — **Drugi program:** 21.00 Spored italijanske TV.

Ponedeljek
24. februarja

9.35 TV v šoli — ponovitev ob 14.45 — 10.30 Ruščina — ponovitev ob 15.40 — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 16.10 Angleščina — 17.45 Tiktak: Bikec Ferdinand — 18.00 Po Sloveniji — 18.25 Ekonomska šola na malih zaslonih — 18.50 Šlager sezone — Sarajevo — 19.20 Ljudje in poklici: Miličnik — 20.35 Slavko Kolar: Mi smo za pravico — TV drama — Glasbena oddaja — Poročila — **Drugi program:** 17.30 TV novice — 17.45 TV vrtec — 18.00 Mali svet — 18.20 Znanost — 18.50 Zabavno glasbena oddaja — 19.20 TV pošta — 19.45 TV prospekt — 20.30 Propagandna oddaja — 20.35 TV drama — 22.15 Propagadna oddaja — 22.20 TV dnevnik.

Torek
25. februarja

9.35 TV v šoli — ponovitev ob 14.45 — 10.30 Angleščina — ponovitev ob 15.40 — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 16.10 Francoščina — 17.45 Risanka — 18.00 Kurir Gregec — Gregec reši partizansko tiskarno — 18.20 Obrežje — 18.40 Torkov večer s komornim zborom RTV — 19.05 Žena v svetu — reportaža — 19.30 Portret dr. Marje Boršnikove — 20.35 Goljufi — ameriški celovečerni film — 22.05 Ples skozi svet — baletna oddaja — 22.30 Poročila — **Drugi program:** 17.25 Poročila — 17.30 Kronika — 17.45 Risanka — 18.00 Kurir Gregec — 18.20 Telesport — 19.00 Narodna glasba — 19.15 Od zore do mraka — 19.45 Propagandna oddaja — 21.00 Spored italijanske TV.

Sreda
26. februarja

9.35 TV v šoli — 17.45 Dvajset slavnih — 18.30 Pisani trak — 18.45 Skrivnosti narave — serijski film — 19.15 Popularna glasba — 19.45 TV prospekt — 20.35 G. Puccini: La Boheme — opera — 22.05 Razgledi po filmskem svetu: Mojstri risanega filma: John Halas — 22.45 Poročila — **Drugi program:** 17.25 Poročila — 17.30 Kronika — 17.45 Dvajset slavnih — 18.40 Po Aziji — 19.00 Enciklopedija — 19.15 Popularna glasba — 19.45 TV prospekt — 21.00 Spored italijanske TV.

Četrtek
27. februarja

9.35 TV v šoli — ponovitev ob 14.45 — 10.30 Nemščina — ponovitev ob 15.40 — 11.00 Angleščina — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.45 Tiktak — 18.00 Risanka — 18.15 Po Sloveniji — 18.45 Humoreska — 20.35 Saga o Forsytih — serijski film — 21.25 Kulturne diagonale — 22.10 Poročila — **Drugi program:** 17.25 Poročila — 17.30 Kronika — 17.45 Oddaja za otroke — 18.15 Narodna glasba — 19.45 TV prospekt — 21.00 Spored italijanske TV.

Petek
28. februarja

9.35 TV v šoli — ponovitev ob 14.45 — 11.00 Francoščina — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.15 Svetovno drsalno prvenstvo v Colorado Springsu — 18.15 Daktari — serijski film — 19.05 V središču pozornosti — 20.35 Quiz 69 — I. oddaja — 22.00 Rezerviran čas — Poročila — **Drugi program:** 17.25 Poročila — 17.30 Kronika — 17.45 Oddaja za otroke — 18.15 Mladinski koncert — 19.00 Kulturna oddaja — 19.50 TV prospekt — 21.00 Spored italijanske TV.

italijanska tv

VSAK DAN — Prvi program: 17.00 TV za najmlajše — 17.30 TV dnevnik — 17.45 TV za otroke — 19.15 Izobraževalna oddaja — 19.45 Športne novice in še kaj — 20.30 TV dnevnik — 23.00 TV dnevnik — **Drugi program:** 21.00 TV dnevnik.

Sobota
22. februarja

Prvi program: 18.45 Antologija skritih umetnin — 21.00 Dobrodošla, Katarina! — glasbeni večer — 22.15 En obrat, ena zgodba — **Drugi program:** 21.15 Zmaj — TV igra — 22.50 Poštni urad — poljska pantomima.

Nedelja
23. februarja

Prvi program: 12.30 Glasbene igre — 13.30 TV dnevnik — 14.00 Kmetijska oddaja — 14.45 Svetovno prvenstvo v ciklo-krosu — Kolesarska dirka po Sardiniji in zimski športi — 17.00 Guliver — igra v nadaljevanjih — 18.00 Kakšna nedelja, prijatelji! — zabavno glasbena oddaja — 19.00 TV dnevnik — 19.10 Reportaža o državnem nogometnem prvenstvu — 21.00 Dr. Jekull — TV igra — 22.10 Sportna nedelja — 22.55 Spored za prihodnji teden — **Drugi program:** 21.15 Glasbene igre — 22.15 Spored za prihodnji teden — 22.25 Gospodarska panorama.

Ponedeljek
24. februarja

Prvi program: 18.45 Tednik o novostih na knjižnem trgu — 19.15 Laboratorij — uvod v kemijo. — 21.00 Četrta stopnja — angleški celovečerni film — 22. 45 Petnajst minut z znano osebnostjo — **Drugi program:** 21.15 Mi in drugi — 22.15 Pogovori in mnenja.

Torek
25. februarja

Prvi program: 21.00 Serenissima — TV igra — **Drugi program:** 21.15 Reportaža o ljudski partiji — 22.15 Zelena plošča — mladi pred TV kamero.

Sreda
26. februarja

Prvi program: 18.45 Preden odpade listje — Življenje ciganov — 21.00 Odkritje zvokov — 22.00 Šport v sredo — **Drugi program:** 21.15 Najlepši svet — celovečerni film — 22.45 Literatura in umetnost.

Četrtek
27. februarja

Prvi program: 18.45 Nasveti za kmetovalce — 21.00 Aventure Vidoqa — roman v nadaljevanjih — 22.00 Sindikalna tribuna — **Drugi program:** 21.15 Kombinacija — 22.15 Obzorja znanosti in tehnike.

Petek
28. februarja

Prvi program: 18.45 Indijska glasba — 21.00 TV 7 — zanimivosti doma in po svetu — 22.00 Seaway — težavne vode — serijski film — **Drugi program:** 21.15 Crni Wolfe — policijska igra v nadaljevanjih — 22.15 Filmska in gledališka kronika.

RADIO KOPER

SOBOTA, 22. februarja: 14.00 V ritmu z mladimi — 15.30 Od Soče do Drave — spored domačih zvokov in melodij.

NEDELJA, 23. februarja: 9.05 Pisma poslušalcev — 9.10 Zabavni zvoki — 9.30 Nedeljsko srečanje: Socialistična zveza in volitve — 9.45 Igra ansambel Jerry Byrd — 14.00 Sosedni kraji in ljudje — 15.00 Glasba po željah.

PONEDELJEK, 24. februarja: 14.00 Za oddih in razvedrilo — 15.30 Naši zbori — pojeta Ljubljanski komorni zbor in zbor Doma JLA iz Beograda.

TOREK, 25. februarja: 14.00 Mladim poslušalcem: Mladi talenti s Tržaškega, gostje v našem studiu — 15.30 Od popevke do popevke.

SREDA, 26. februarja: 14.00 Iz priljubljenih oper, 1. Christian Willibald Gluck: Recitativ Ifigenije in zbor svečenic iz I. dejanja opere Ifigenija na Tavridi. 2. Giacomo Puccini: Arija o plašču iz IV. dejanja opere La Boheme, 3. Ambroise Thomas: Zborovski prizor iz III. dejanja opere Mignon, 4. Gioacchino Rossini: Finale iz I. dejanja opere Seviljski brivec — 15.30 Primorski pevski zbori pojo.

ČETRTEK, 27. februarja: 14.00 Glasba po željah — 15.30 Popularne skladbe.

PETEK, 28. februarja: 14.00 Igra gojenec glasbene šole iz Buj, klavirist Ivor Cerovac — 14.20 Igra orkester RTV Ljubljana — 15.30 Iz operetnega sveta.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

8. kolo dne 20. II. 1969

Srečke s končnicami	Za zadele dobitek v din	Srečke s končnicami	Za zadele dobitek v din
60	10	5	4
90	20	53895	504
4570	200	78615	1.000
420350	10.000	1046	200
11	10	8226	200
12951	500	8956	200
53181	500	07286	500
144001	100.000	273	50
903431	10.000	37297	500
382	100	122327	10.000
08382	1.100	645577	50.000
52282	2.000	88	30
230972	10.000	91058	500
951072	10.000	048628	10.000
13	10	280428	10.000
43	20	9	4
4473	200	00839	2.004
91493	500	49749	504
129923	10.000	90529	504
44	10	074959	10.004
04734	1.000	313389	10.004
90934	500		

Primorske NOVICE

Izdaja Zavod »Primorske novice« Koper z uredništvi v Kopru in v Novi Gorici — Urejuje uredniški odbor — Direktor in odgovorni urednik Slavko Jež — Urednik izdaje za občine Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna in Sežana Zdenka Lovec, urednik izdaje za občine Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica in Tolmin Jožko Martelanc — List izhaja vsako soboto — Posamezna številka 0,70 din — Letna naročnina 26 din, za inozemstvo 52 din ali 4 amer. dolarje — Sedež zavoda (uredništvo in uprava) Koper, Ulica OF 12. p. p. 47, telefon 21-470, sedež uredništva v Novi Gorici, Ulica IX. korpusa, telefon 21-171 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Bančni račun pri NB v Kopru št. 514-3-142 — Stavek in tisk tiskarna »Ljudska pravica« v Ljubljani

OTROŠKI VOZIČEK — italijanski, malo rabljen, prodam. Franka Doljak, IX. Korpus 54, Solkan.

ODPRLI SMO NOVO čevljarsko delavnico v Renčah. Strankam se toplo priporočamo! Radivoj Podgornik, Renče 17.

NOVO DELAVNICO za popravilo televizorjev, radijskih sprejemnikov in drugih elektronskih naprav sem odprl v bivši ambulanti v Novi Gorici, ul. Tolminskih puntarjev 5. Ing. Kerz.

ZA VARSTVO DVEH OTROK iščemo starejšo žensko ali mlajše dekle. Hočevar, Tomšičeva 6, Koper.

ZAMENJAM novo še nevseljeno enosobno komfortno stanovanje s CENTRALNO KURJAVO v strogem centru, v bližini avtobusne postaje — na tihem mestu — v Novi Gorici, za enako ali večje v Semedeli ali Kopru. V poštev pridejo samo člani Zveze borcev. Naslov na upravi lista.

ZARADI ODHODA V TUJINO poceni prodam novo sobno pohištvo z »Jogi« — cena 170.000 starih dinarjev in novo kuhinjsko opremo za 700 N-din. Ogled možen vsak dan. Resne interesente prosim, da se zglasijo čimprej na naslov: Peter Stjepanovič, Pot na Poljane 9, Postojna.

ZAMENJAM novo štirisobno stanovanje z garažo in vrtom v Semedeli za štiri ali tri sobno v Kopru. Lovrečič, II. prekomorske brigade 45.

PRODAM FIAT 1100, letnik 1957. Naslov na uredništvu v Novi Gorici.

KULTURNA GOSPA išče mlajšo dobrosrčno upokojenko za pomoč v gospodinjstvu in za družbo. Cenjene ponudbe pošljite na upravo Primorskih novic pod »KOPER«.

SPREJMEM VAJENCA za avtokleparja. Ivan Grebenc, Izola, Cankarjev drevored 26.

KOMPLETNO KUHINJSKO opremo, prodam. Prvomajska 6, II. nadstropje desno, Nova Gorica.

Goriško gledališče

V nedeljo, dne 23. II. 1969 ob 16. uri C. Goldoni: »Tast po sili«, komedija v treh dejanjih - gostovanje v Sempetru.

V ponedeljek, dne 24. II. 1969 ob 20. uri C. Goldoni: »Tast po sili«, komedija v treh dejanjih - gostovanje v Sežani.

V sredo, dne 26. II. 1969 ob 16. in ob 20. uri C. Goldoni: »Tast po sili«, komedija v treh dejanjih - gostovanje v Kopru.

V nedeljo, dne 2. III 1969 ob 16. uri C. Goldoni: »Tast po sili«, komedija v treh dejanjih - gostovanje v Šempasu.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame

Marije SREBRNIČ,
roj. Stress

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in vence. Posebno se zahvaljujemo dr. Tramšku, gospodu župniku Simsiču, pevskemu zboru iz Nove Gorice, mizarski zadrugi, centralni lekarni v Novi Gorici ter vsem, ki so nam stali ob strani, nam kakorkoli pomagali in z nami sočustvovali.

Solkan, 15. februarja 1969.

Žalujoči: sinovi in hčere z družinami

PRODAMO
skoraj nov stroj
ZA SLADOLED
italijanske znamke

Licitacija bo 28. februarja 1969 ob 10. uri v prostorih kavarne Loža, Titov trg, Koper

KOMPAS
POSTOJNA

Vabimo vas, da se prijavite za naslednja KOMPASOVA potovanja v inozemstvo:

OBISK DEŽEL VZHAJAJOČEGA SONCA
Tokio—Bagdad—Hongkong—Kalkuta—Karachi—Teheran
Potovanje bo z letalom od 12. IV. do 26. IV. 1969

I. MAJSKI AVTOBUSNI IZLET NA NIZOZEMSKO
Amsterdam—Keukenhof—Rotterdam — Pariz—Ženeva
od 24. IV. do 4. V. 1969

Na vašo željo vam pošljemo program na dom

Komisija za delovna razmerja pri ZS
KMETIJSKE ZADRUGE
»BRDA« — DOBROVO
objavlja
RAZGLAS
delovnega mesta
PRIPRAVNIKA
Pogoj: višja šola komercialne smeri
Rok za prijavo: 28. februar 1969.

Razpisna komisija
GORIŠKEGA MUZEJA
razpisuje
delovno mesto
HIŠNIKA
Pogoji: odsluženi vojaški rok, sposobnost opravljanja mizarskih in vzdrževalnih del
Stanovanje zagotovljeno.
Prijave pošljite na upravo Goriškega muzeja, Nova Gorica. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Zveza kulturno prosvetnih organizacij Nova Gorica in Goriški vokalni oktet
vabita k sodelovanju —
pevce
prve in druge tenorje
Vsa pojasnila dobite na sedežu ZKPO v Novi Gorici, Kidričeva 9 (zgradba družbeno-političnih organizacij) vsak dan, razen sobote, od 11. do 14. ure, v sredo do 17. ure.

VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD KOBARID
razpisuje
prosto delovno mesto
— VZGOJITELJICE
za nedoločen čas
Razpis velja 15 dni po objavi.

OSNOVNA ŠOLA »DRAGOTIN KETTE« ILIRSKA BISTRICA
razpisuje
prosto delovno mesto
— učitelja matematike — fizike
PRU ali P za določen čas do 30. aprila 1969
Prijave pošljite najpozneje v 15 dneh od objave razpisa.

Delovna skupnost
Glasbene šole Ilirska Bistrica
razpisuje
prosto delovno mesto
TAJNIKA ŠOLE
s polovičnim delovnim časom
Pogoj:
končana ekonomska srednja šola z nekaj prakse.
Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov šole.
Nastop službe takoj.
Razpis velja 15 dni po objavi.

NA PRAZNIK ŽENA
8. marca 1969
zvečer ob 20. uri bo
V HOTELU »KRN«
V TOLMINU
zabavno plesna prireditev, na kateri bo ob spremljavi vokalno-instrumentalne skupine »Biseri«
PELA PRILJUBLJENA PEVKA
JOŽICA SVETE
Cena rezervacije (vstopnina in sedež) na osebo 10 din. Rezervacije — telefon, številka 81-039.

ORTOPEDSKA BOLNICA VALDOLTRA
SPREJME
— DVE VIŠJI MEDICINSKI SESTRI
— ENEGA VIŠJEGA RENTGENSKEGA TEHNIKA in
— VEČ SREDNJIH MEDICINSKIH SESTER
POGOJI: navedena strokovna izobrazba, strokovni izpit in poskusno delo
Bolnica nudi možnost celotne oskrbe.
Ponudbe s potrebnimi podatki sprejema uprava bolnice takoj oziroma do zasedbe mest.

OBVESTILO

Od 22. februarja 1969 do 31. marca 1969 bo promet na cestah 3. in 4. reda na območju občine Nova Gorica omejen. Največji dovoljeni osni pritisk bo znašal:

— na cesti št. III/2058 Solkan—Lokve	8 t
— na cesti III/2072 Selo—Dornberk	6 t
— na cesti III/2075 Šempeter pri Gorici—Vojščica	6 t
— na cesti III/2090 Gonjače—Hum—državna meja	6 t
— na cesti III/2093 Volčja draga—Bilje	6 t
— na cesti III/2093 a Volčja draga—Dombrava	6 t
— na cesti IV Bukovica—Renče	6 t
— na cesti IV Volčja draga—Vogrsko	6 t
— na cesti IV Renče—Gradišče	4 t
— na cesti IV Temnica—Vojščica	6 t
— na cesti IV Tri hiše—Ozeljan—Otava	6 t
— na cesti IV Nova Gorica—Kekec	4 t
— na cesti IV Dobrovo—Medana—blok	4 t
— na cesti IV Dobrovo—Neblo—blok	4 t
— na cesti IV Rožna dolina—Stara gora	4 t
— na cesti IV Nova Gorica—Pristava—Rožna dolina	4 t
— na cesti IV Sp. Prvačina—žel.postaja Prvačina	6 t

Od 1. aprila 1969 dalje pa bo na vseh navedenih cestah dovoljen osni pritisk največ 8 ton.
Gornje omejitve ne veljajo za avtobusni promet.

SKUPŠČINA OBČINE NOVA GORICA
Oddelek za upravno pravne zadeve

Razpisna komisija podjetja
»AVTOKOVINARSTVO« Ilirska Bistrica
razpisuje naslednja delovna mesta:

— DIREKTORJA
Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
— da ima visoko izobrazbo strojne smeri in 3 leta delovne dobe ter poznavanje komercialnih poslov
— da ima višjo šolsko izobrazbo strojne smeri in 5 let delovne dobe ter poznavanje komercialnih poslov
— da ima srednjo šolsko izobrazbo strojne smeri in najmanj 10 let delovne dobe, od tega 5 let na vodilnih delovnih mestih ter poznavanje komercialnih poslov

— RAČUNOVODJE
Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
— da ima višjo šolo ek. smeri in 4 leta delovnih izkušenj v vodenju finančnih poslov
— da ima srednjo šolo ekonomske smeri in 10 let delovnih izkušenj v vodenju finančnih poslov
— da ima nepopolno srednjo šolo ekonomske smeri in nad 15 let delovnih izkušenj v vodenju finančnih poslov

Osebni dohodki po pravilniku podjetja.
Stanovanje ni zagotovljeno.
Pismene ponudbe z dokazilom strokovnosti in opisom dosedanjih zaposlitev pošljite upravi podjetja.
Razpis velja 15 dni od dneva objave.
Razpisna komisija

KMETIJSKA ZADRUGA TOLMIN
RAZPISUJE
licitacijo za prodajo:
1. stavbe zadružnega doma Idrija pri Bači
2. poslovne in stanovanjske zgradbe v Podbrdu
3. zemljiške parcele na Slapu ob Idrijci
Licitacija bo dne 1. marca 1969, in sicer:
— ob 7.30 v Idriji pri Bači,
— ob 10. uri na Slapu ob Idrijci,
— ob 14. uri v Podbrdu
Izklicna cena posamezne stavbe oz. zemljiške parcele bo razglašena na licitaciji.
Vsakdo, ki se zanima za nakup, mora pred licitacijo položiti pri licitacijski komisiji varščino v višini 3 % od izklicne cene. Znesek varščine se po končani licitaciji vrne.

Avtopromet Gorica
OBVESTILO
Cenjene bralce obveščamo, da žičnica na Skalnico — Sveto goro zaradi rednega vzdrževanja ne bo obratovala od 18. februarja do predvidoma 5. marca 1969.
»AVTOPROMET GORICA«
Nova Gorica

AUTOFORNITURE
LUTMAN
GORICA, ul. Giustiniani 123
(30 m od mednarodnega prehoda pri Rdeči hiši)
- VSI ORIGINALNI NADOMESTNI DELI IN POTREBŠČINE ZA VSE VRSTE OSEBNIH VOZIL IN TOVORNJAKOV
- VELIKA IZBIRA VSEH VRST GUM ZA VSA VOZILA

Jugoslovanskim kupcem nudimo izredne popuste v višini 20 do 30 % in jim želimo srečno novo leto!

MALI OGLASI

STANOVANJE (5 njiv) na Vogrskem, prodam. Lenard Martelanc, Vogrsko 156, p. Volčja draga.

PRVE IGRE NA SNEGU

Občinski sindikalni svet v Tolminu je skupaj z občinsko zvezo za telesno kulturo priredil preteklo nedeljo prve sindikalne zimsko športne igre na snegu. S prireditvijo na Livku so organizatorji želeli nadaljevati športno aktivnost, ki se je doslej razvijala v poletnih mesecih na športnih poljanah (šah, streljanje, mali nogomet, odbojka in podobno) med sindikalnimi podružnicami v občini.

Nedeljsko prireditev na Livku je sicer precej motil snežni metež, saj je snežilo že od sobote. Kljub temu so organizatorji sindikalnega prvenstva v veleslalomu v redu pripravili progo in postavili vratca za tri kategorije smučarjev. Obenem je treba izredno pohvaliti domačine, ki so kljub slabemu vremenu spluzili cesto in parkirni prostor pred kočo pri vlečnicah, ki je 855 m visoko nad morjem Tako je ob koči lahko parkiralo nekaj desetin osebnih avtomobilov, kar je potrebno posebej poudariti, saj je le malo verjetno, da je bila kje v Sloveniji katera cesta do takšne višine sploh pluzena in prevozna.

Slabo vreme je sicer preprečilo, da bi nastopili nekateri najboljši smučarji v Gornjem Posočju (zlasti iz Bovca), vendar so tekmovanje vendarle izvedli. Tekmovalci in tekmovalke so bile razdeljene v tri skupine (tekmovalke nad 35 let niso nastopile). Progo je pripravil in vratca postavil prof. Marjan Klavora.

Rezultati: **Člani do 35 let:** 1. Mašera Pavel, TIK Kobarid 0:53,4, 2. Munih Tadej, Metalflex Tolmin 0:54,6, 3. Kutin Stefan, Planika Kobarid 0:58,6, 4. Matelič Slavko, TIK Kobarid 1:02,2, 5. Luznik Dimitrij, Avtoprevoz Tolmin 1:10,8 itd. **Člani nad 35 let:** 1. Hafner Franc, ZD Tolmin 0:46,6, 2. Medved Franc, Elektro Tolmin 0:46,8, 3. Filli Mirko, Avtoprevoz Tolmin 0:50,4, 4. Carli Franc, Avtoprevoz Tolmin 0:56,0, 5. Uršič Zvonko, Sob Tolmin 1:07,2 itd. **Članice do 35 let:** 1. Luznik Marija, Avtoelektro Tolmin, 2. Koren Albina, osnovna šola Tolmin, 3. Cirman Nada, Gimnazija Tolmin.

Praktične nagrade za zmagovalce so prispevale nekatere delovne organizacije. de

Sindikalno prvenstvo v veleslalomu v Postojni

V nedeljo je SK Nanos izvedel občinsko sindikalno prvenstvo v veleslalomu za člane in članice. Štiristo metrov dolgo progo s 23 vratci je postavil dr. Habič. Tekmovanja se je udeležilo 36 članov in članic iz sindikalnih podružnic. Rezultati so bili naslednji: 1. Bernard Urbančič (Prosvetni delavci), 2.—3. Tone Slatinek (trgovski delavci) in Andrej Bratož (Nanos), med članicami pa je zasedla 1. mesto Danica Inocente (prosvetni delavci). Ekipno je zasedlo prvo mesto Gozdno gospodarstvo Postojna v postavi: Inocente, Križaj, Likon.

Vreme tekmovalcem ni bilo naklonjeno. Kljub snežnemu metežu je SK Nanos tehnično odlično izvedel tekmovanje v sodelovanju z občinskim sindikalnim svetom. V nedeljo pa bo tekmovanje veteranov na Livku.

(M. K.)

Zaradi visoko zapadlega snega je treba skrbeti tudi za divjad. Dva idrijska lovca sta se vrnila z obhoda po lovišču

KOPER : ČELIK 1:1

Nogometaši Kopra so v okviru priprav za drugi del prvenstva v četrtek odigrali že tretjo prijateljsko tekmo. Tokrat so imeli za nasprotnika enajsterico Čelika, ki se je odlično uvrstila v zvezni ligi. Tudi Čeliku je bila to tretja tekma. Najprej so premagali Olimpijo z 1:0, nato pa še Bor z 2:0. Pričakovali smo občuten poraz Kopra, ki je imel kaj malo upanja, da bi se resneje zoperstavil odličnim gostom. Dogodki na igrišču pa so pokazali, da pesimizem ni bil na mestu. Čelik je sicer igral brez Lalića in Stake, toda to ga še ne opravičuje, da je bil v drugem delu tekme nadigran. Le sodniku Brčinu se mora zahvaliti, da v Kopru ni bil poražen. Koprčani so se v prvem delu odlično branili, tako da so gostje le enkrat zatresli Črnecovo mrežo. Obramba je bila skoraj neprehodna, zadnja prepreka za napadalce Čelika pa je bil razpoloženi Črnec. V drugem delu so gostje po nekajminutnem brezuspešnem napadanju popustili. Napadalci Kopra so se vse večkrat znašli pred vrati gostov. V 70. minuti je Pavletič poslal lep predložek Samcu, ki je prehitel Pintola in mimo nemočnega Kapidjiča poslal žogo v mrežo. Igralci Čelika so se pričeli prepirati in vse do konca so komaj obdržali neodločen rezultat. Najlepšo priložnost za Koper je imel Samec v zadnji minuti, vendar je bil grobo zrušen. Sodnikova piščalka je ostala nema, kar je preko 500 gledalcev silno razburilo. Verjetno delimo mišljenje vseh, da tokrat Brčin ni bil kos nalogi. Imeli smo vtis, da se je bal prvoligaških imen. jk

IZOLA : OLIMPIJA 2:7

Tretji nasprotnik nogometašev Izole je bila Olimpija. Po sorazmerno slabi igri Olimpije proti Osijeku in dobri igri Izole proti Mariboru smo pričakovali dobro in predvsem lepo tekmo.

Kot vedno tudi tokrat ni šlo vse po računih. Olimpija je igrala mnogo boljše, Izoli pa ni šlo, kot smo želeli. Res pa je tudi, da je sodnik večkrat pogledal Ljubljančanom skozi prste in tako pripomogel k tako visokemu rezultatu. Nasploh lahko trdimo, da sodniki z izjemo Bertoka, ki so sodili Olimpiji ali kateremu drugemu prvoligašu, vse preveč navijajo zanje, ki so že tako ali tako boljši. Tu ne gre za navijanje, pač pa za nekakšno bojazen pred zvenečimi imeni, ki pa tudi delajo napake in še tu in tam večje kot igralci naših obalnih klubov.

Nogometaši Izole bodo po vseh odigranih tekmah daleč najbolj pripravljeni v svoji ligi. Boj za prvo mesto bo ogorčen, ker kot se sliši iz notranjosti, vsi nekako dajejo prednost ekipi LTH iz Škofje Loke, ki želi na vsak način priti v slovensko ligo. Primorje iz Ajdovščine je sicer jesenski prvak, toda le s težavo bodo to mesto obdržali. Sicer pa ostanejo ob LTH, Zagorju in Izoli največji favoriti za prvo mesto. jk

Popolni uspeh SD Gozdar

Na občinskem liga tekmovanju z zračno puško, ki je potekalo 14 dni in ga je organiziral občinski strelski odbor Postojna, so sodelovale vse strelske družine iz postojnske občine. Rezultati niso najboljši, kar je razumljivo, saj je strelska dejavnost zadnji dve leti stagnirala.

Ekipno najboljšo formo so prikazali strelci SD Gozdar, ki so premagali vse nasprotnike. Dosegli so tudi največje število krogov v posameznem kolu (648 od 800 možnih) ter tako postali prvi zmagovalci tega odslej tradicionalnega tekmovanja postojnskih strelcev. Na drugo mesto so se uvrstili strelci Proleterja, ki so izgubili le z zmagovalci. Strelci SD Center, ki so bili vsa leta na prvem mestu, so razočarali, razen Lavriča in Grželja. Četrto mesto so zavzeli mladi strelci iz Planine, ki so s prvimi tremi ekipami izgubili, visoko pa so premagali ostali dve.

Tabela:				krogov	točk
1. Gozdar	5	5	0	3178	10
2. Proleter	5	4	1	3117	8
3. Center	5	3	2	3074	6
4. Planina	5	2	3	2952	4
5. Srednješolec	5	1	4	2998	2
6. Pivka	5	0	5	2918	0

Med 32 strelci je bil daleč najboljši inž. Martinčič iz SD Gozdar, saj je zbral 837 krogov od 1000 možnih, v posameznem kolu pa 172 kroga od 200 možnih. Drugi najboljši Ickovski iz Proleterja je zbral 806 krogov, tretji Djordjević iz Proleterja pa 799 krogov.

Pokal in diplome je ob skromni zakuski v hotelu Javornik v Postojni podelil začasni predsednik Edvard Progar. (E. P.)

KOPER : PRIMORJE 7:2

V tretji tekmi pred prvenstvom je imel Koper v nedeljo za nasprotnika jesenskega prvaka zahodne conske lige Primorje iz Ajdovščine. Po treh odličnih igrah Kopra smo pričakovali, da bo Koper gotovo zmagal, po drugi strani pa smo se bali, da bo nasprotnika podcenjeval. No, zgodilo se ni ne eno in ne drugo. Res, da je rezultat nekoliko visok, toda zasluzen je. Koper je bil boljši, gostje so igrali ves čas podrejeno vlogo, razen proti koncu prvega dela, ko so nekaj časa kar dobro oblegali koprska vrata. Ko je že kazalo, da bo rezultat tesen in da bomo priča srditemu boju za zmago do konca tekme, so se Koprčani znova zbrali in preko Pertiča in Samca dosegli še štiri lepe zadetke.

Kot smo zvedeli, je Primorje igralo brez petih standardnih igralcev. V vratih niso imeli niti najboljšega vratarja zahodne lige Marjanoviča. To je bil verjetno največji vzrok, da Kopru niso mogli nuditi večjega odpora.

Tekma je bila kljub vsemu dobra. Vse kaže, da so fizično igralci že dobro pripravljeni na prvenstvene boje. Igrišče je bilo blatno, zato je še toliko bolj prišla do veljave fizična pripravljenost. Za Koper so dosegli gole: Samec in Pertič po 3 ter Furlanič 1, za Primorje pa Kotnik in Batagelj po enega.

KOPER: Črnec, Klecin, Softič, Milič, Milinkovič, Filipovič, Pertič, Malkoč, Samec, Pavletič (Krstič), Furlanič.

PRIMORJE: Popovski, Gorup, Jamšek, Brecelj I, Kogoj, Kotnik, Vidrah, Batagelj, Brecelj II, Peljhan in Mikič. jk

V KOBARIDU SO USTANOVILI KK »TIK«

Na najboljši poti

V prostorih hotela Zvezda v Kobaridu je bil te dni ustanovljen košarkarski klub TIK Kobarid. Ustanovnega sestanka so se poleg igralcev udeležili tudi predstavniki tovarne igel, ki je prevzela patronat nad novim klubom in številni ljubitelji športa v Kobaridu.

Sestanek je otvoril Edvard Sivec, ki je prisotne seznanil z delom novega kluba. Poudaril je velik pomen novoustanovljenega kluba, ki pomeni prelomnico za športno življenje na Kobariškem, kjer so pred leti že imeli vrsto dobrih športnikov. Med problemi, s katerimi se bomo morali ljubitelji košarke v Kobaridu spoprijeti že na začetku, pa je nedvomno na prvem mestu izgradnja novega asfaltnega igrišča. V zvezi s tem o sklenili, da bodo z deli začeli takoj spomladi. Predstavnik TIK, tovariš ing. Uršič je povedal, da je kolektiv tovarne igel z veseljem sprejel patronat nad novoustanovljenim klubom.

Na koncu sestanka so izvolili klubsko vodstvo, s predsednikom ing. Stankom Uršičem na čelu. Ada Stres je tajnica, Vojko Rot pa blagajnik. Za trenerja je bil predlagan Danči Strgar, znani kobaridski športni delavec, ki pa se je zaradi prezaposlenosti moral odreči tej nalogi, čeprav je obljubil, da bo novemu klubu pomagal predvsem z nasveti. Za začnega trenerja je bil tako izbran tovariš Miloš Gruntar.

Po sestanku smo postavili novemu trenerju nekaj vprašanj.

— Kakšne izglede ima ta razmeroma mlada ekipa v letošnjih tekmovanjih?

»Zadnji ne bomo. Borili se bomo za čim boljši uspeh. Pobuda o ustanovitvi kluba je prišla od igralcev samih, zato upam, da tudi uspehi ne bodo izostali.«

— Kako si zamišljate priprave pred prvenstvom?

»Trenirali bomo dvakrat tedensko v novi telovadnici osnovne šole. Predvsem bomo uigravali ekipo. Dosedaj so bili namreč igralci razkropljeni po celi Goriški. Pred začetkom prvenstva pa bomo odigrali tudi nekaj prijateljskih tekem.«

— Slišati je bilo, da bo zaigral v domači ekipi tudi član AET-Tolmin. Pelajič. Koliko je v tem resnice?

»Čeprav bi nam prav prišel igralec Pelajičevih kvalitet, pa ne vem prav nič o njegovem prestopu. Mislim pa, da imamo tudi v Kobaridu dosti dobrih igralcev, ki jim manjka le rutine in tekem.«

— S katerimi igralci boste nastopili?

»V poštev pride 15 igralcev in to: Jordan Rot, Aleš Rot, Vojko Rot, Valesko Rot, Sivec, Rakušček, Krajnik, Likar, Volarič, Strukelj, Mašera, Perinčič, Šarf Matelič in Gregorčič.«

S tem, da je patronat nad novim klubom prevzela tovarna TIK, je brž kone že na začetku rešen pereč problem financiranja tega športnega kolektiva. To pa pomeni, da so igralci in celoten KK TIK-Kobarid na najboljši poti, ki vodi do uspehov.

D. Volarič

Nogometnih tekem kot še nikoli

Pet prvoligašev v Kopru in Izoli

Nogometaši se vse bolj resno pripravljajo za nadaljevanje prvenstva. Za slovenska prvoligaša je slovenska obala letos prvič kraj priprav. Oba sta z bivanjem v Izoli oz. v Kopru izredno zadovoljna. Obljubljata, da bosta tudi naslednjo zimo prezimila tukaj. Pri vsem tem pa se nam vsiljuje misel, zakaj do tega ni prišlo že prej. Konjevod, trener Olimpije, je rekel: »Čudno se mi zdi, da se Olimpija in Maribor že prej nista pripravljala v Kopru ali Izoli. Imate odlične pogoje. Boljše kot mnogi, kjer se kar tare prvoligašev. Zakaj bi hodili naokrog, če imamo pred nosom odlične pogoje. Problem je le, da ni več igrišč. Tako sta igrišči v Kopru in Izoli preobremenjeni in bosta hitro izrabljeni. Želimo, da bi ta problem rešili.«

Zdaj smo pa tam. Prvoligaša sta pripravljena priti vsako leto na slovensko obalo. In ne samo Maribor in Olimpija, že nekaj klubov prve zvezne lige se je zanimalo za priprave na našem področju. Prav gotovo ima od tega korist marsikdo. In vsak, ki se nadeja nekaj koristi, naj prida kakšen dinar, da bomo na obalnem področju zgradili pomožna igrišča, obstoječa pa popravili, da bodo vse tekme lahko odigrane pod normalnimi pogoji.

V zadnjih 10 dneh je bilo v Kopru in Izoli odigrano toliko tekem, kot že dolgo ne. Kar pet prvoligašev je že pokazalo svoje znanje. Pri tem pa so imeli koristi Koper, Izola in Piran. Od mnogo boljših so se mogli marsičesa naučiti in z večjimi izkušnjami in z večjimi ambicijami bodo startali v spomladanski del prvenstva. Še posebno bo to potrebno Kopru, ki se bo reševal nevarnih voda. jk

Rokometaši Kopra pred Ribnico

Djurdjević naj prevzame treniranje Kopra

V Ljubljani so v nedeljo zaključili tekmovanje v A skupini zimskega rokometnega prvenstva Slovenije. V konkurenci slovenskih ligašev je igral tudi Koper, ki je pričakovano zasedel predzadnjo mesto. Prve tekme so obljubljale, da bo Koper premagal še katerega od nasprotnikov. Toda optimizem je bil preuranjen. Pri tem pa velja omeniti, da Koper še danes nima trenerja, kot bi ga moral imeti. Rodin iz Pirana, ki je želel pripravljati ekipo pred letošnjim odločilnim spopadom za prvo mesto je obolel. Kdo bo sedaj treniral, je ostalo odprto vprašanje. Koper je po jesenskem delu prvi, brez poraza. Tesno za petami mu je Izola. Toda iz izolskega tabora smo zvedeli, da morata dva najboljša igralca v JLA. S tem je polovica dela že storjenega. Toda za končno zmago bodo morali rokometaši Kopra zaigrati najmanj tako, kot so igrali v jesenskem delu. Če je prišlo do malih nesoglasij na zimskem prvenstvu v Ljubljani, si tega ne smejo dovoliti na rednem prvenstvu. Vsi, ki so v zadnjih nekaj letih videli igrati koprsko ekipo trdijo, da je to ekipa, ki mnogo obeta. Le trenerja bi morali imeti, ki bi jih znal pravilno voditi. V samem Kopru imamo rokometne strokovnjake. Prof. Djurdjević bi bil najboljša rešitev. Prepričani smo, da bi pod njegovim vodstvom Koper že naslednjo sezono tekmoval v slovenski ligi. Menimo, da bi uprava rokometnega kluba storila prav, če bi povabila Djudjeviča k sodelovanju. Poznano je, da vsem rad pomaga in verjamemo, da tudi rokometašem ne bi odpovedal sodelovanje. Koprski rokomet bi tako mnogo, mnogo pridobil.

Končna lestvica zimskega prvenstva:

Celje	7	7	0	0	113:55 14
Slovan	7	5	1	1	98:70 12
Sl. Gradec	7	5	0	2	123:87 10
Zamet (Reka)	7	3	1	3	93:102 7
Medvode	7	3	0	4	68:91 6
Tržič	7	2	1	4	99:102 5
Koper	7	1	0	6	74:114 2
Ribnica	7	0	1	6	82:112 1

jk

Kaj je z novogoriškim rokometom?

Poročali smo že, da so se novogoriški rokometaši znašli v velikih težavah. Poročali smo tudi, da bi moral biti v teh dneh izredni občni zbor ZSD Nova Gorica, na katerem bi se dokončno odločili o usodi tega športnega kolektiva, ki je v zadnjih letih dosegel lepe uspehe. Kot smo obveščeni, je bil sklican izredni občni zbor, na katerem pa so se zbrali le nekateri igralci in je bil zaradi tega preložen. Usoda novogoriškega rokometa, je tako še nadalje zelo nejasna, čeprav bi igralci že morali začeli z resnimi pripravami na predstoječo sezono.

Jutri tabor v Novi Gorici

Jutri popoldan bo v Novi Gorici gostovala enajsterica Tabora. Prvo nedeljo v marcu bo v Novi Gorici nastopal Koper, naslednjo nedeljo v marcu pa Svoboda iz Ljubljane. V sredo, 19. marca bo v Novi Gorici tekma s »Pro Gorizio«, kar bo prvi nastop teh obmejnih moštev naploh. Za to tekmo je že danes v Novi Gorici veliko zanimanje.

Te dni bi morala priti na krajše priprave v Novo Gorico tudi enajsterica Ljubljane, ki bo po vsej verjetnosti odigrala tudi trening tekmo z Olimpijo ali pa z moštvom Nove Gorice.

BLAŽIČ IN NOVAK V BEOGRADU

Naše glavno mesto Beograd je danes in jutri prizorišče državnega atletskega prvenstva v zaprtih prostorih. Na to pomembno prireditev jugoslovanskih atletov sta pod vodstvom svojega trenerja profesorja Polenčiča odpotovala tudi Novogoričana Blažič in Novak. Od obeh lahko v Beogradu pričakujemo zedo dobre rezultate. Blažič bo startal v troskoku in je po mnenju svojega trenerja sposoben preskočiti 14 metrov. Novak pa je že pred štirinajstimi dnevi na slovenskem prvenstvu v Celju dokazal, da je v odlični formi. Kot je znano, je takrat preskočil višino 203 cm. kar je za zimsko sezono izreden dosežek in ga v pravem športnem pomenu v Novi Gorici ne znamo pravilno vrednotiti. Novak pa je sposoben napraviti še večje podvige. To pa bi pomenilo, da bi se iz Beograda, kjer je pred dvema letoma na finalnem tekmovanju za jugoslovanski atletski pokal zasedel četrto mesto — lahko vrnil z zares pomembnim športnim uspehom.

Novaku in Blažicu želimo, da bi v svojih načrtih na beograjskem državnem prvenstvu uspela tako kot je treba. To pa bi pomenilo novo afirmacijo novogoriške atletike, ki je že pred štirinajstimi dnevi v Celju napravila nov pomemben korak naprej v svojem razvoju. a.-

Koper : Olimpija 0:2

V sredo sta se po dežju in na blatnem igrišču Kopra pomerila Koper in Olimpija. Trener Konjevod je pričakoval lahko zmago svojih varovancev. Igralci Kopra so ga s svojo požrtvovalno igro presenetili in le bolj sreči se ima Olimpija zahvaliti, da je zmagala. Za tako stanje na igrišču pa ima nedvomno največ zaslug vratar Kopra Črnec, ki je bil skoraj nepremagljiv. Prvi zadetek so dosegli Ljubljančani šele osem minut pred koncem tekme, ko je Rogič skozi nešteto nog poslal žogo v mrežo. Le nekaj minut zatem je Milič poslal žogo v lastno mrežo in tako spravil trenerja Olimpije v boljšo voljo. Za igrišče, kakršno je bilo, je bila igra Kopra odlična. To velja posebno zato, ker je za Olimpijo znano, da na težkih igriščih igra še boljše. jk

Nogomet v Piranu na novi poti

V nedeljo so imeli člani NK Piran izredni občni zbor. Vzrokov za to je bilo več. Predvsem vse več govoric o notranjih trenjih v klubu, potem določeni neuspeh v prvenstvu in pa nedisciplina v samem klubu.

Že iz poročila predsednika Jenka smo lahko ugotovili, da je klub v zadnjem obdobju stal na zelo krhkih nogah. Trenja med igralci, upravo in trenerjem so bila vse večja. Kdo je bil kriv za tako stanje, je težko odgovoriti. Najbrž pa drži, da je eden glavnih vzrokov nedelavnost UO. Vse delo je namreč padlo na ramena predsednika, ki pa tega ni zmogel, kot bi moral. Igralci so postajali nezadovoljni, niso zaupali več ne trenerju, ne predsedniku. Zdaj so dajali prav enemu, zdaj drugemu in tako so se nili med drugim, da naj novi odbor organizacijsko utrdi klub, da naj vso pozornost posveti mladini in da naj se končno v klubu ve, kaj kdo dela in za kaj je odgovoren. »Mi želimo igrati v organiziranem društvu,« je v imenu igralcev povedal kapetan ekipe Stibilj. Novo izvoljeni odbor ni pred nič kaj lahko nalogo. Močno bo moral prijeti vajeti v roke in delo v klubu preusmeriti na povsem novo pot. V odbor so bili izvoljeni: Žnidaršič, Martan, Mršnik, Turk, Mak, Stibilj, Tomšič, Milič, Buljevič, Mikič, Simca in Butinar. jk

Gimnazijci na smučeh

Športno društvo Delfin na koprski gimnaziji je v soboto organiziralo smučarski tečaj na Laznah. Za skromne stroške so se dijaki lahko naužili obilo snega in smučarskega znanja. Neka dijakinja je sicer prinesla domov zlomljeno nogo, toda zato izkušnjo več.

Na gimnaziji nameravajo organizirati še več takih izletov. (B. J.)

Prof. Bernard Urbančič, predsednik smučarskega kluba Nanos v Postojni. Na občinskem sindikalnem prvenstvu je v veleslalomu zasedel prvo mesto

Skoki na Lokvah

V nedeljo, to je jutri bo na Lokvah na 35-metrski skakalnici tradicionalno tekmovanje v smučarskih skokih za III. pokal »Poldanovec«. Organizator tekmovanja, Avtopromet Gorica je na tekmovanje povabil skakalce iz 14 slovenskih klubov med katerimi bosta skoraj povsem zanesljivo tudi odlična skakalca, Ljubljančana Nahtigal in Koprivšek.

Izvedba tekmovanja bo v rokah goriškega smučarskega kluba, SK Lokve in TD Lokve ter gre pri tem vsekakor za vzpodbudno sodelovanje. Začetek tekmovanja bo ob 12. uri. Upajmo, da tudi vreme ne bo nagajalo in bodo prišli na svoj račun zares vsi ljubitelji smučarskih skokov na Goriškem.

Rajmund Kolenc

REPUBLIŠKO PIONIRSKO PRVENSTVO V VELESLALOMU IN SLALOMU

Uspeh primorskih smučarjev

Ravne na Koroškem so bile preteklo soboto in nedeljo prizorišče letošnjega republiškega pionirskega prvenstva v alpskih disciplinah. Več kot 100 mladih smučarjev iz vseh slovenskih središč se je pomerilo v slalomu in veleslalomu. Med nastopajočimi so bili tudi mladi primorski smučarji, ki so v Ravnah na Koroškem s svojimi uvrstitvami dosegli enega izmed najpomembnejših uspehov tekmovalnega smučanja v zadnjih letih na Primorskem. Primorske smučarje so na prireditvi, ki se je odvijala v zelo neugodnem vremenu — zastopali po en smučar iz Lokev, Idrije, tekmovalec in tekmovalka iz Postojne in po tri pionirke in trije pionirji iz Nove Gorice.

Četrto mesto Pignatarijeve in enak uspeh Poljšakove sta najboljši uvrstitvi primorskih smučarjev na tem prvenstvu. Pignatarijeva je v slalomu zaostala za zmagovalko vsega za tri sekunde in tri desetinke, kar ji je zadostovalo za odlično četrto mesto. Poleg tega pa je ta tekmovalka osvojila še osmo mesto v veleslalomu z zaostankom točno pet sekund za zmagovalko. Med pionirji je bil najboljši Jereb iz idrijskega Rudarja. Z vsega petimi sekundami zaostanka za zmagovalcem je v veleslalomu med mlajšimi pionirji osvojil med 56 tekmovalci odlično deseto mesto. V tej disciplini je bila zasedba največja, kljub temu pa sta se tudi oba novogoriška tekmovalca Dolinšek in Franko uvrstila med prvo polovico. Izreden uspeh je dosegla tudi mlada Poljšakova iz Nove Gorice, ki se je med mlajšimi pionirkami (nastopilo jih je 28) uvrstila na odlično četrto mesto, za najboljšo pa je zaostala za 4,8 sekunde. Na tekmi v Ravnah pa je prišlo tudi do medsebojnih obračunov med primorskimi smučarji. Novogoričan Strukelj se je tako oddolžil primorskemu prvaku Ceju iz Lokev

Ob uspehu mladih primorskih smučarjev gredo predvsem iskrene čestitke smučarskim organizatorjem v Idriji, Postojni, Lokvah in Novi Gorici. Pri tem mislimo predvsem na tiste, ki jim je zaupana vzgoja najmlajših. Z uspehi na Ravnah so dokazali, da je njihova pot pravilna in želeti je, da bi s takšnim delom nadaljevali tudi v prihodnje. Želeti pa bi bilo, da bi našli kar največ posnemalcev tudi po drugih krajih na Primorskem.

Za konec pa še podrobni rezultati primorskih smučarjev: **Slalom:** Starejši pionirji (33): 28. Strukelj (NG) Starejše pionirke (20): 4. Pignatari, 12. Ambrožič (obe NG). **Veleslalom:** Mlajše pionirke (28): 4. Poljšak (NG) 28. Žnidaršič (P). Mlajši pionirji (56): 10. Jereb (I), 18. Dolinšek (NG), 23. Franko (NG), 56. Burger (P). Starejše pionirke (26): 8. Pignatari (NG), 22. Ambrožič (NG). Starejši pionirji (47): 16. Strukelj (NG), 23. Cej (L). a.—

V nedeljo sta se v Sežani pomerili na prijateljskem primorskem derbiju ekipi NK Gorica in NK Tabor Sežana. Domačini so v prvem delu zaigrali lepo in celo vodili z 2:0, v nadaljevanju pa jim je zmanjkalo sape in so Novogoričani zmagali z rezultatom 2:3 (VK)

NOVICE

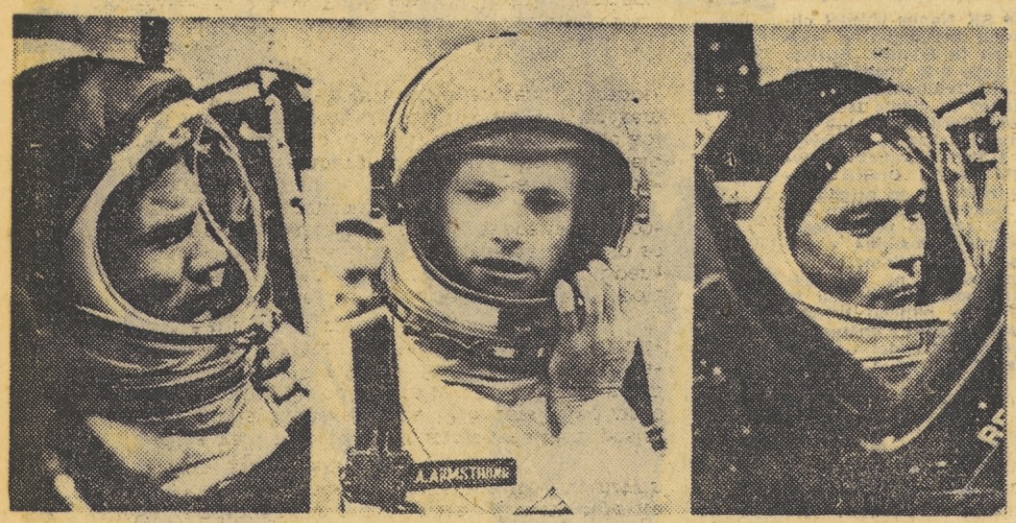

To je posadka ameriških vesoljcev, prvih ljudi, ki bodo stopili na Luno. Z leve proti desni: Edwin Aldrin, Neil Armstrong in Michael Collins. Še letos jih bo ponesla v vesolje vsemirska raketa Apolo-11. Po pristanku na Mesecu se bosta vesoljca Aldrin in Armstrong izkrcala, medtem ko bo Collins ostal v raketi. Vsekakor bo to podvig leta in nova stopnica pri uresničevanju stoletnih človekovih sanj, da bi si od blizu ogledal Zemljin satelit

OBRAMBA PREDLAGALA RAZVELJAVITEV OBRAVNAVE

Shirhan namerava priznati?

Obramba Shirhana Shirhana, ki je obtožen umora senatorja Roberta Kennedyja, je predlagala, naj bi iz proceduralnih vzrokov opustili sedanji proces. Za to se je odločila potem, ko je časnik Los Angeles Times zapisal, da namerava Shirhan priznati, da se čuti krivega, ker bi se tako morda izognil smrtni kazni. Takoj po umoru je Shirhan namreč dejal, da se ne čuti krivega. Proces se pravzaprav sploh še ni začel, pa je obramba že posegla po proceduri in predlagala razveljavitev obravnave.

Ste bolni na srcu?

Doktor Joseph Kriss, profesor medicinske radiologije na stanfordski univerzi v Kaliforniji, je sporočil, da so znanstveniki s te ustanove izpopolnili neko novo radioaktivno substanco, ki omogoča hitrejše in natančnejše postavljanje diagnoze v kardiologiji in ftiziologiji.

To radioaktivno substanco vnesejo v pacientov krvni obtok, ko pa gre skozi srce in pljuča, jo filmajo. Prav na podlagi tega je mogoče postaviti diagnozo v treh minutah. Pacienti nehajo biti v bolnišnici, izpostavljeni pa so manjši dozi sevanja, kakor pri običajnem rentgenskem pregledu.

Substanco spravijo v organizem brez bolečin, njeno potovanje po telesu pa zasledujejo s posebno snemalno kamero. Doktor Kiss je mnenja, da bodo to metodo v prihodnje lahko uporabili tudi v zahtevnejših procesih. Še posebno primerna bo za postavljanje diagnoze pri otrokih.

EPIDEMIJE — VELIKE TRAGEDIJE ČLOVEŠTVA (2)

Živi so zavidali mrtvim

Zadnja velika epidemija s katastrofalnimi posledicami je bila španska gripa leta 1918 — Med prvo svetovno vojno je padlo 20 milijonov vojakov, zaradi gripe, ki je trajala le pet mesecev, je v Evropi umrlo tri milijone, v Aziji pa 17 milijonov ljudi

In kar je najpomembnejše, do zdaj še niso odkrili, kaj povzroča klasično odpornost influenčnega virusa proti cepivu. V vsakem primeru, sredi januarja so v ZDA predvidevali vrhunec epidemije te »neznane vrste virusne gripe«.

To so simptomi in posledice najnovejše epidemije, ki razsaja po svetu. Majhen, neviden virus je vznemiril na stotine milijonov prebivalcev Zemlje, precejšnje število pa jih je tudi usmrtil. Ko bo končal svoje krožno potovanje okrog Zemlje, bo svetovna zdravstvena organizacija v Ženevi objavila tudi statistične podatke, predvsem o številu mrtvih in ogromni gmotni škodi.

Zadnja velika epidemija s katastrofalnimi posledicami je bila španska gripa 1918. leta. Med prvo svetovno vojno je od 70 milijonov mobiliziranih padlo 20 milijonov vojakov. Španska gripa je trajala samo pet mesecev. V Evropi je umrlo tri milijone, v Aziji pa 17 milijonov ljudi.

Majhen bacil je bil nevarnejši od vseh topov, granat, »debelih Bert«, strojnic, min in pušk. Španska gripa je spomnila ljudi na pošastna leta, ko so kuge divjale in puščale za seboj pokopališča, nepokopana trupla in uničenje...

V novejšem času je bila znamenita tudi epidemije kolere v Hamburgu 1892. leta, ko je v zelo kratkem času zbolelo 18.000 ljudi, umrlo pa več kot 7500. Po drugi svetovni vojni so bile v Slavonskem brodu, Splitu in Raši množične epidemije trebušnega tifusa.

Pred sedmimi leti je celoten svetovni tisk zabeležil najnovejšo infekcijo nevarnih črnih koz, katere epicenter je bil v Pakistanu in Indiji. S prvimi obolenji je nastal preplah za mobilizacijo skoraj na vseh celinah.

In sodeč po poročilih, je bila nevarnost epidemije zmanjšana na minimum. Tako v Evropi kot v središčih, kjer je izbruhnila. Pa vendar je okrog 13.000 moških, žensk in otrok umrlo v Indiji med zadnjim napadom črnih koz, toda v Evropi je bilo to število nesorazmerno manjše. Vendar so vse te epidemije nudile povod, da so pisali in omenjali velike epidemije, ki so divjale po svetu in terjale od človeštva več kot vse vojske skupaj! Samo gripa je osemdesetkrat v zadnjih 800 letih kosila človeška življenja, včasih bolj, včasih manj. Kolera, črne koze in kuga so ustvarile pravo opustošenje ne samo v pokrajinah, temveč na celih kontinentih.

Tudi Sarajevo si je zapomnilo epidemijo kuge. In to večkrat. To ni bilo niti tako davno. Leta 1783 je kuga »morila« po Sarajevu štiri mesece. Naselja ob Miljacki in na Bistriku so bila najbolj prizadeta. Leta 1836 je za kugo umrlo 525 ljudi in strahotna bolezen še dolgo ni prenehala v Sarajevu. Takrat je ljudstvo tudi skovalo izrek: »Ne zapusti kot kuga Sarajeva!« To so bili najstrašnejši dnevi, ki jih je Sarajevo kdajkoli doživelo. Iz hiš se je dimila smreka, levo in desno od Miljacke pa je ljudi kosila kuga. Iz teh hudih dni je kot daljni odmev ostala pesem o prekleti kugi, ki »ločuje milega od drage«.

Med zadnjo veliko epidemijo so Sarajevčani doživljali pravi pekel. Hodže so molili na minaretih, cerkveni zvonovi pa so zvonili dan in noč. Žganje so pili kot nikoli. Po ulicah je hodil ponoreli derviš, ki je skoraj tulil in s predirnim glasom bral molitve. Za njim pa so šli nesrečni Sarajevčani, tožili in zaklinjali nebesa, naj mesto rešijo pred kugo.

V turškem cesarstvu je pogosto izbruhnila epidemija kuge. Srbija pomni nekaj takšnih epidemij. Toda najhujša je bila po polomu prve vstaje. V svoji znani knjigi »Ko so živi zavidali mrtvim« je Milorad Panić-Surep zapisal tudi tele vrstice: »...1814. leta je bila kuga v turški deželi strahotna.« »...mori Bosno in Hercegovino, pa Urumenlijo (Makedonijo), pa Skenderijo, pa Šumadijo, nenadoma, kar je najslabše in najhujše...«

V tej izredno dokumentarni knjigi najdemo neštetokrat, da je poleg vseh nesreč kuga pogosto obiskovala Srbijo, Makedonijo, Bosno in Hercegovino, Vojvodino... To so bila zares leta, ko so živi zavidali mrtvim.

Toda med najstrašnejše epidemije prištevamo kugo 1348. leta. Evropa je imela takrat nekaj več kot 100 milijonov prebivalcev. V sedemnajstih letih, kolikor je trajala omenjena epidemija — je 25 milijonov Evropejcev vseh starosti pokosila kuga. Tako je bila četrtina evropskih prebivalcev zbrisana s seznama živih. In to je približna številka vseh padlih v največji, zadnji svetovni vojni. To je bila najbolj surova in najstrahotnejša drama, ki jo je Evropa kdajkoli preživela.

V tej najbolj surovi in najstrahotnejši evropski drami so še posebej grozljivo vlogo odigrale okužene genovske galeje in njeni nesrečni mornarji.

Obtožbe v Italiji

General Lorenzo vložil v Rimu pri glavnem tožilcu obtožbo proti dvanajstim italijanskim generalom in polkovnikom

Bivši šef italijanske tajne policije je obtožil 12 italijanskih generalov in polkovnikov, da so prekršili državne skrivnosti in zlorabljali uradne dokumente. Ena izmed teh obtožb se nanaša tudi na bivšega poveljnika sil pakta NATO za južno Evropo Pietra de Martina.

Objavitev teh podrobnosti je senzacionalna poteza generala Giovanija de Lorenza, bivšega šefa tajne obveščevalne službe, ki se je umaknil iz vojaškega življenja in postal poslanec italijanskih monarhistov. To je storil pred dvema letoma po aferi, ki je pomenila konec njegove obveščevalne kariere in razmajala italijansko tajno obveščevalno službo. Tedaj je italijanski tisk obtožil Lorenza, da je pripravljal državni udar med vladno krizo julija 1964. Tri leta kasneje je Lorenzo zmagal na sodnem procesu, novinarji, ki so objavili trditve zoper njega, pa so bili obsojeni.

To je zdaj prvič v novejši italijanski zgodovini, da so toliko generalov in polkovnikov obtožili, da so prekršili državne skrivnosti. Potezo generala Lorenza ocenjujejo kot protinapad na vse tiste, ki so svojčas uničili njegovo kariero. Trije med tistimi, ki jih Lorenzo obtožuje veleizdaje, so generali in polkovniki, ki so na procesu pričali, da je Lorenzo pripravil »črne sezname« za množične aretacije.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. adresa, 7. ime beograjskega komika Petrovića-Čkalje, 14. indonezijska poročevalska agencija, 15. ameriška zvezna država v osrednjem delu ZDA, 16. penjača, klamfa, 17. skopuh, 18. naša in tuja črka, 19. ovitek za spise, 20. sodobni ameriški pesnik in pripovednik (Conrad Potter), 21. beograjski ilustrirani tednik, 22. veliko časovno razdobje, 23. človek v rani mladosti, 24. ime slovenskega sekretarja za prosveto in kulturo Martelanca, 25. vinorodno gričevje na Štajerskem, 27. mirujoči del električnega stroja, 29. začetnice pri delu, 32. otočna skupina ob zahodni obali Irske, 33. kdor se nesebično vnema za kak vzor in se zanj žrtvuje, 35. mizarsko lepilo, 37. stas, život, 40. staro nizozemsko univerzitetno mesto, 42. mesto v španski pokrajini Kataloniji, 44. italijanska reka, ki teče skozi Firence, 45. udeleženec sinjske viteške igre, 48. rastlinska bodica, 49. uhojena pot v snegu, 50. nemški pesnik in realistični novelist (Theodor), 51. pomemben slovenski skladatelj (Gojmir), 52. samoglasnik in soglasnik s konca abecede, 53. mera za dragocene kovine in kamne, 54. propeler, 55. geodetski instrument za niveliranje, 57. vrsta polža, 58. ime hrvaškega pesnika Kačića-Miošića, 59. pogorje v Dalmaciji.

Navpično: 1. smehljaj, 2. kopališče pri Kopru, 3. del noge, 4. velika evropska reka, 5. osvežujoča pijača mariborske tovarne Talis, 6. avtomobilska oznaka Valjeva, 7. ime slovenskega jezikoslovca Rupla, 8. kazalo, spisek, pregled, 9. najvišje skandinavsko božanstvo, 10. okrajšava za našo denarno enoto, 11. kemični znak za radij, 12. kemični element, zelo krhka bela kovina, 13. ameriška filmska igralka (Mitzi), 17. tračnica, 20. glavno mesto Grčije, 21. glasbeno znamenje, 23. obzidje, 24. grško bajeslovno podzemlje, 26. glavno mesto istoimenske pokrajine v severozahodnem delu Španije, 28. tipkalo, 30. nenadna smrt, 31. ime slovenskega grafika Justina, 34. Mohamedovo verstvo, muslimanstvo, 35. rodenina, 36. obdonavsko mesto v Avstriji, 38. steklena omara, 39. seznam naslovov, 40. morska plitvina, obrežni otoček, 41. kemični element, zelo mehka srebrnobela kovina, 43. glavno mesto Turčije, 46. naše ime največje francoske reke, 47. žival, ki rije pod zemljo, 50. mestece s tovarno konzerv na Dugem otoku, 51. zagozda, 53. podredni veznik, 54. ime jugoslovanskega književnika Fincija, 56. kratica za »vršilec dolžnosti«, 57. začetnici ameriškega zunanjega ministrstva.

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Vodoravno: 1. slak, 5. Jaka, 9. disk, 13. Lisi, 14. elan, 15. Azov, 16. internacionala, 19, vc, 20. luk, 21. Tea, 22. nr, 23. nos, 25. hostar, 28. kit, 29. Iller, 31. ar, 32. Ilica, 34. Knin, 35. Anio, 37. Isar, 38. Neandertal, 39. Bača, 41. nada, 42. Nica, 45. arest, 47. le, 48. senat, 49. TIK, 50. Ararat, 53. Ane, 54. IS, 55. Ira, 56. voz, 58. on 59. starokopitnost, 64. Tita, 65. Ural. 66. Arsa, 67. Aden, 68. noga, 69. krat.

Proces odložen

Že tretjič so odložili za nedoločen čas sodno razpravo zoper grškega skladatelja Mikisa Teodorakisa in štiri druge grške politike. Obtoženi so, da so leta 1966 javno opozorili tedanjo vlado, da vojska pripravlja državni prevrat. Sodnik je izjavil, da je praktično nemogoče varno pripeljati Mikisa Teodorakisa v Atene, ker je zdaj v pregnanstvu nekje na Peleponezu.

Jacqueline Bisset sodi med tiste mlade zvezdice, ki se ji ni treba bati za prihodnost. Nastopila je že v nekaterih filmih kar se da malo oblečena in zdaj se vrstijo ponudbe za filmske vloge kot na tekočem traku. Dekle obžaluje, da ima leto samo dvanajst mesecev...

Alain Delon obtožen umora Stevana Markovića

Francoske sodne oblasti so dobile dokument, ki obtožuje filmskega igralca Alaina Delona, da je bil neposredno povezan z umorom Stevana Markovića. To je povedal novinarjem odvetnik Roland Dumas, ki ga je najel brat umorjenega Delonovega osebnega varuha Stevana Markovića. Pravi, da gre za 31 strani dolgo izjavo Zorice Milošević, sestre nekdanjega osebnega stražarja Miloša Milošević, ki so ga našli mrtvega v Hollywoodu decembra 1966.

Po besedah odvetnika Dumasa je v izjavi tudi podatek o telefonskem pogovoru, ki ga je imela Zorica Milošević 12. oktobra z Markovićevim prijateljem Mišom Slovencem. Ta je izginil septembra lani. Miša je povedal takrat, da je bil Stevan Marković ubit v kleti neke vile, omenil pa je tudi tiste, ki so naročili umor in vzroke zanj. Policija je Alaina Delona zasliševa la že 36 ur, naslednji dan pa so ga soočili pred preiskovalnimi organi s Francois Marcantonijem, ki ga obtožujejo soudeležbe pri umoru Stevana Markovića.

Alain Delon